

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE
TAŞKÖPRÜLÜ MEMURLAR

Vildan ŞAHİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Erol KARCI

Çankırı – 2023

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

SİCİLL-İ AHVÂL KAYITLARINA GÖRE
TAŞKÖPRÜLÜ MEMURLAR

Vildan ŞAHİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Erol KARCI

ankırı – 2023

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	viii
TEZ KABUL VE ONAY	ix
TEŞEKKÜR	x
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
KISALTMALAR	xiii
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xv
EKLER LİSTESİ	xvi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın İçeriği ve Kapsamı	1
1.2. Osmanlı Bürokrasisinde Memur İstihdamı ve Sicill-i Ahvâl Komisyonu	2
2. BİRİNCİ BÖLÜM SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN İSİMLERİ, UNVANLARI, EĞİTİM VE MESLEKİ DURUMLARI	10
2.1. Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri	10
2.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Unvanları ve Meslekleri	12
2.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar	16
2.4. Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları	23
2.5. Memurların Aldıkları Maaşlar	33
2.6. Memurların Memuriyete Başlama Yaşları	35
2.7. Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar.....	38
3. İKİNCİ BÖLÜM TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN ALDIKLARI NİŞAN, RÜTBE, MADALYA VE CEZALAR.....	40
3.1. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Madalyalar	44
3.1.1. İftihar Madalyası	44
3.1.3. Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası.....	45
3.1.4. Liyakat Madalyası.....	45
3.1.5. Yunan Muharebe Madalyası	46
3.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişanlar	46
3.2.1. Mecidi Nişanı.....	46
3.2.2. Nişan-ı Âli Osmâni	47
3.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Rütbelere	47

4. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN SİCİLL KAYITLARI	48
4.1. Abdüllatif Lütü Efendi	48
4.2. Abdülmecid Efendi	50
4.4. Ahmed Ağa	51
4.5. Ahmed Bey	52
4.6. Ahmed Edib Efendi.....	53
4.9.Ahmed Kemal Efendi	59
4.10.Ahmed Münib Bey.....	62
4.11. Ahmed Reşid Efendi	67
4.12. Ali Azmi Efendi.....	71
4.13. Ali Mümtaz Efendi	72
4.14. Ali Rıza Efendi	73
4.15. Bekir Efendi	74
4.16. Eşref Ağa	74
4.17. Eşref Hıfzı Efendi	75
4.18. Halil Hazım Efendi	78
4.19. Halil Sıdkı Efendi	78
4.20. Hasan Efendi	79
4.21. Hasan Fehmi Efendi.....	80
4.22. Hasan Hüsnü Efendi	81
4.23. Hüseyin Hüsnü Bey	83
4.24.Hüseyin Hüsnü Efendi	84
4.25. Hüseyin Hüsnü Efendi	86
4.26. Hüseyin Sabri Efendi	87
4.27. Hüseyin Sabri Efendi	88
4.28. İbrahim Behçet Efendi	90
4.29. İbrahim Edhem Efendi.....	92
4.30. İsmail Hakkı Efendi	93
4.31. İsmail Hakkı Efendi	94
4.32. İsmail Hakkı Efendi	95
4.33. İsmail Hakkı Efendi	97
4.34. Mahmud Kemal Efendi.....	98
4.35. Mahmud Nedim Efendi.....	99
4.36. Mehmed Abdülhalim Efendi.....	100

4.38. Mehmed Ali Efendi.....	101
4.39. Mehmed Arif Efendi	102
4.40. Mehmed Bahaeddin Efendi.....	103
4.41. Mehmed Behçet Efendi.....	105
4.42. Mehmed Eşref Efendi	106
4.43. Mehmed Fevzi Efendi.....	107
4.44. Mehmed Hüsnü Efendi	108
4.45. Mehmed İzzet Efendi	110
4.46. Mehmed Muhlis Efendi	111
4.47. Mehmed Nafiz Efendi.....	113
4.48 Mehmed Refik Efendi.....	114
4.49. Mehmed Rifat Efendi.....	116
4.50. Mehmed Rifat Efendi.....	117
4.51. Mehmed Said Efendi.....	118
4.52. Mehmed Şakir Efendi	119
4.53. Mehmed Şükrü Efendi	120
4.54. Mehmed Şükrü Efendi	121
4.55. Mehmed Tayyib Efendi	122
4.56. Mehmed Tevfik Efendi	123
4.57. Mehmed Tevfik Efendi	124
4.58. Mehmed Zühdü Ağa	125
4.59. Mustafa Asım Efendi	125
4.60. Mustafa Bey	126
4.61. Mustafa Hilmi Efendi	127
4.62. Mustafa Hulusi Efendi	129
4.63. Mustafa Sadık Efendi.....	130
4.64. Mustafa Sıdkı Efendi	131
4.65. Mustafa Sıdkı Efendi	132
4.66. Mustafa Şevki Efendi.....	132
4.67. Nuh Ağa.....	135
4.68. Nuri Efendi.....	135
4.69. Osman Ağa.....	137
4.70. Ömer Lütfü Efendi.....	138
4.71. Raşid Efendi.....	139
4.72. Süleyman Salim Efendi.....	140

4.73. Şakir Tefik Efendi.....	141
SONUÇ	143
KAYNAKÇA.....	145
EKLER	148
ÖZGEÇMİŞ.....	157

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

01.02.2023

Vildan Şahin

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Vildan Şahin tarafından hazırlanan *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar* başlıklı bu çalışma/...../..... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oy birliği/oy çokluğuyla* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Tarih Anabilim Dalı* 'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Ünvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Doç. Dr. Erol KARCI	İmza:.....
Üye	: Doç. Dr. Türkan POLATCI DEMİRKOL	İmza:.....
Üye	: Doç. Dr. Necati ÇAVDAR	İmza:.....

ONAY

Bu tez Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/...../ 2023 tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Çalışmamda bana yön veren ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Erol Karcı'ya, çalışmam süresince maddi ve manevi yardımlarını eksik etmeyen kıymetli hocalarım Cevdet Yıldız, Bayram Üstün, Selim Ümit, Vahap Sayın ve amcam Doç. Dr. Oğuzhan Şahin'e, son olarak Yüksek Lisans eğitimim boyunca bana gösterdikleri büyük sabır ve hoşgörü nedeniyle sevgili aileme, bilhassa varlığıyla bana güç veren kıymetli anneme teşekkür ederim.

01.02.2023

Vildan Şahin

ÖZET

Tezin Başlığı: Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Taşköprülü Memurlar

Tezin Yazarı: Vildan ŞAHİN

Danışman: Doç. Dr. Erol KARCI

Anabilim Dalı: Tarih

Bilim Dalı: Yakınçağ Tarihi

Kabul Tarihi: 02.02.2023

Osmanlı bürokrasisinde gerek II. Mahmud döneminde gerekse de Tanzimat döneminde önemli değişim ve gelişimler meydana gelmiştir. Bürokraside meydana gelen bu değişikliklerin bir sonucu olarak devletin memur sayısında artış olmuştur. Memur sayısının artması ise denetimde birtakım zorlukların yaşanmasına yol açmıştır. Bu durumun ortadan kaldırılması için öncelikle II. Abdülhamid döneminde Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurulmuş ve bu komisyon bünyesinde Sicill-i Ahvâl Defterleri tutulmaya başlanmıştır.

Sicill-i Ahvâl Defterleri aracılığıyla memurların isimlerini, lakaplarını, babalarının isimlerini ve mesleklerini, hangi sülaleye mensup olduklarını, eğitimlerini, bildikleri yabancı dilleri, memuriyete başlama tarihlerini, bulundukları görevleri, maaş miktarlarını, aldıkları madalyaları veya cezaları öğrenebilmek mümkündür. Bu çalışmada Osmanlı bürokrasisinde görev almış olan Taşköprülü memurlar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Bürokrasi, Sicill-i Ahvâl, Tercüme-i Hâl, Taşköprü.

ABSTRACT

Thesis Title: According to the Sicill-i Ahvâl Records Officers from Taşköprü

Author : Vildan ŞAHİN

Supervisor : Associate. Professor Dr. Erol KARCI

Department: History

Thesis Type: Modern History

Date : 02.02.2023

Significant changes and developments occurred in the Ottoman bureaucracy both during the Mahmud II period and the Tanzimat period. As a result of these changes in the bureaucracy, the number of civil servants increased. The increase in the number of civil servants led to some difficulties in supervision. In order to eliminate this situation, the Sicill-i Ahvâl Commission was established during the reign of Abdülhamid II and the Sicill-i Ahvâl Books were started to be kept within this commission.

It is possible to learn the names, nicknames, fathers' names and professions, the clan they belonged to, their education, the foreign languages they knew, the dates of their entry into the civil service, the positions they held, the amount of their salaries, the medals or penalties they received through the Sicill-i Ahvâl Books.

In this study, we have tried to introduce the civil servants from Taşköprülû who served in the Ottoman bureaucracy.

Keywords: Ottoman State, Taşköprü, Salary, Biography, Sicill-i Ahvâl Notebooks.

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geen eser
a.g.m.	Adı geen makale
a.g.md.	Adı geen madde
a.g.t.	Adı geen tez
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	Cilt
DH SAİD	Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl İdare-i Umumiyesi
DH SAİD. d	Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl Defterleri
H	Hicri
R	Rumi
s.	Sayfa
S.	Sayı

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
Tablo 2.1: Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri	10
Tablo 2.2: Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Meslekleri ve Unvanları	12
Tablo 2.3: Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar	16
Tablo 2.4: Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Durumları, Bildiği Diller ve İlimler	17
Tablo 2.5: Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları	23
Tablo 2.6: Taşköprülü Memurların Aldıkları En Düşük ve En Yüksek Maaşlar	33
Tablo 2.7: Taşköprülü Memurların Memuriyete Başlama Yaşları	35
Tablo 2.8: Hakkında Şikâyet Bulunan Taşköprülü Memurlar	38
Tablo 3.1: Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişan, Rütbe ve Madalyalar ..	41

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.1: Memurların Bildikleri Dillerin Dağılımı	23
Grafik 2.2: Memurların Memuriyete Başlama Yaş Aralıkları	38

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Hicaz Demiryolu Madalyası Örneği

Ek 2: Tahlisiye Madalyası Örneği

Ek 3: Liyakat Madalyası Örneği

Ek 4: İftihar Madalyası Örneği

Ek 5: Yunan Muharebe Örneği

Ek 6: Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı Örneği

Ek 7: Dördüncü Dereceden Osmanlı Nişanı Örneği

Ek 8: Mehmed Hüsni Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

Ek 9: Mehmed Nafiz Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın İçeriği ve Kapsamı

Araştırmanın konusu, son dönem Osmanlı bürokrasisinin çeşitli birimlerinde görev almış olan Taşköprü doğumlu memurların biyografilerinin (tercüme-i hâl) ortaya konulmasıdır. Araştırmanın hazırlanmasında başvurulana ana kaynak, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden (BOA) temin ettiğimiz Sicill-i Ahvâl kayıtlarıdır. Kullanılan yöntem ise Osmanlı Arşivi'nden temin edilen Sicill-i Ahvâl kayıtlarının transkribe edilip, değerlendirilmesidir. 1879'dan itibaren tutulmaya başlanan Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, Osmanlı Devleti'nin resmi kurumlarında memurluk yapmış şahısların özgeçmişleri bulunmaktadır.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, öncelikle memurun adı, baba adı, varsa unvanı ve doğum yeri kaydedilmiştir. Doğum yerleri esas alınarak yapılan bu çalışmada, Taşköprü merkez ve merkeze bağlı nahiyeler ile köylerde doğmuş olan 81 memur kaydı incelenmiştir. Kayıtların günümüz Türkçesi'ne çevirileri yapılarak çalışmanın daha anlaşılır olması amaçlanmıştır.

Osmanlı Arşivi'nde yapılan katalog taraması sonucunda ulaştığımız 81 kayıttan ikisinin Kastamonu doğumlu (Mehmed Rıfat Efendi, BOA. DH. SAİD., 144/149 ve İsmail Hüsnü Efendi, BOA. DH. SAİD., 130/1), birisinin Nevşehir doğumlu (Halil Efendi, BOA. DH. SAİD., 196/461) olduğu görülmüştür. Ayrıca Taşköprü doğumlu bir memura ait iki kayıt olduğu (Raşid Efendi, BOA. DH. SAİD., 179/419; BOA. DH. SAİD., 196/463) tespit edilmiştir. Bununla beraber arşivde kaydı bulunmasına rağmen belgesine rastlanmayan dört kişi (Faik Efendi, BOA. DH. SAİD., 187/102; Tevfik Efendi, BOA. DH. SAİD., 191/210; Salih Sıdkı Efendi, BOA. DH. SAİD., 192/124; Mehmed Şükrü Efendi, BOA. DH. SAİD., 185/54) olduğu tespit edilmiştir. Sonuç itibarıyla 73 adet Taşköprü doğumlu memurun sicil kaydı incelenmiştir.

Çalışmamızın amacı Osmanlı bürokrasisinde görev almış olan Taşköprülü memurları Sicill-i Ahvâl Defterleri'nden elde ettiğimiz bilgiler ışığında ortaya çıkarmaktır. Bu

çalışmadan elde edeceğimiz bilgilere bağlı olarak Taşköprölü memurların özelliklerini ve devlet kadrolarında üstlendikleri görevleri de ortaya koymuş olacağız. Arşiv belgelerine dayanan çalışmamızın Kastamonu ve Taşköprü tarihine yönelik araştırmalara katkı sağlayacağını da düşünmekteyiz.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde, ilk olarak araştırmanın içeriği ve kapsamı açıklanmıştır. Daha sonra ise Osmanlı bürokrasisi, Osmanlı Devleti’nde Tanzimat öncesinde ve sonrasında memur istihdamı, Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun kuruluşu ve bu komisyon tarafından tutulan Sicill-i Ahvâl Defterleri hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde Taşköprü doğumlu memurların isimleri, unvanları, eğitim ve mesleki durumlarına dair bilgiler tablolar halinde gösterilmiştir. İkinci bölümde ise Taşköprü doğumlu memurların memuriyetleri sırasında aldıkları nişan, rütbe, madalya ve cezalar hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise Taşköprölü memurların biyografilerinin günümüz Türkçesi’ne çevirileri alfabetik olarak verilmiştir. Sicil kayıtlarının çevirileri yapılırken *ayın* harflerini göstermek üzere (‘); *hemzeleri* göstermek üzere ise (‘) işareti kullanılmıştır. Kelime sonlarındaki ayınlar ve hemzeler ise gösterilmemiştir. Çalışmanın sonuç kısmında ise genel bir değerlendirme yapılmıştır.

1.2. Osmanlı Bürokrasisinde Memur İstihdamı ve Sicill-i Ahvâl Komisyonu

Bürokrasi kelimesinin birden çok tanımı bulunmaktadır. Bu kavramın sosyal bilimler açısından kabul gören tanımlarından biri “Siyasal kararların uygulamaya geçirildiği, çalışan personelin hak, sorumluluk ve ilişkilerinin yazılı olarak belirlendiği, bütün işlerin hiyerarşiye uygun olarak yerine getirilmesinin zorunlu olmasından dolayı formalitelerin önem kazandığı kamu kurumları veya bu kurumlarda çalışan insanlar” şeklindedir.¹ Ancak bürokrasi kelimesi genel olarak “devlet teşkilatı” ve “memurlar topluluğu” olarak ifade edilmektedir.²

¹ Ömer Demir-Mustafa Acar, *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Adres Yayınları, Ankara 2002, s. 66.

² Harun Tunca, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre İstanbul Doğumlu Ermeni Devlet Adamları*, (Yozgat: Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016), s. 4.

Bürokrasi kelimesi ilk kez 1745'te Fransız iktisatçı Vincent de Gournay tarafından kullanılmıştır. Bu noktada Gournay'ın Eski Yunan'da görülen siyasal sistemler topolojisine bir katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Şöyle ki Eski Yunan'da "krasi" eki, iktidar anlamına gelmekteydi. "Demos" kelimesi ise halk demekti. Demokrasi ise iktidarın halkta olduğu bir siyasal yapıyı anlatmaktaydı. Benzer bir biçimde bürokrasi de bürolarda çalışanların ya da bürokratların iktidara sahip oldukları ya da en azından siyasal hayatta önemli rol oynadıkları siyasal yaşam biçimi anlamına gelmekteydi.³

Osmanlı Devleti, birçok müessesesini kendinden önce kurulmuş olan Bizans, Selçuklu ve İlhanlı devletlerinden almıştır. Devletin kurulduğu andan itibaren mevcut olan bürokrasisi de bu müesseselerden biridir. II. Mehmed dönemine gelinceye kadar Osmanlı Devleti'nin gelişmiş bir devlet teşkilatı yoktu. Bu nedenle bürokratik daire ve memur sayısı da sınırlı sayıda kalmıştır.⁴ Osmanlı bürokrasi sistemini ortaya koyan ilk önemli kaynak II. Mehmed'in teşkilat kanunnamesidir. Kanuni Sultan Süleyman dönemi, bürokrasi kurumları içerisindeki uzmanlaşmanın ilk işaretlerini göstermektedir.⁵

16. yüzyılda en kuvvetli dönemini yaşayan Osmanlı Devleti'nde bürokrasi de gelişmiştir. 16. yüzyılın sonu ile 17. yüzyılda ise zirveye ulaşmıştır. 16. yüzyılda birkaç bürodan oluşan Osmanlı bürokratik yapısı, 17. yüzyıla gelindiğinde üç ana daire ve altmış tane alt bürodan oluşan büyük bir kurum halini almıştır. Merkezdeki işler bu üç ana daire ile alt büroları tarafından yerine getirilmiştir. Bu dairelerden ilki yasama yürütme görevini yapan Divan-ı Hümayun iken, ikincisi maliye işlerini yerine getiren Defterdarlık üçüncüsü ise tımar sisteminin idare edildiği Defterhane-i Âmire'dir. 16. yüzyılın başlarında 20-30 kişi olan merkez bürokrasisi yüzyılın son çeyreğinde 100'ü geçmiştir. Tanzimat dönemine gelinceye kadar bu sayı gederek artmıştır.⁶

³ Metin Heper, "Bürokrasi", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C. 2, İletişim Yayınları, İstanbul 1995, s. 290.

⁴ Tunca, *a.g.t.*, s. 5-6.

⁵ Mehmed İpşirli, "Kalemiye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul 2001, s. 248.

⁶ Tunca, *a.g.t.*, s. 5-6.

Osmanlı Devleti, Batı karşısındaki askeri yenilgiler nedeniyle 18. yüzyılın sonunda III. Selim ile başlayan ve 19. yüzyılda II. Mahmud ile devam eden ıslahat hareketlerine girişmiştir. Bu ıslahatların başlangıçtaki hedefi, Osmanlı Devleti'nin askeri gücünü arttırmaktı. Ancak çeşitli dinamikler sonucunda Tanzimat dönemiyle birlikte sivil bürokrasi ıslahat hareketlerinin öncülüğünü ele geçirmiştir. 1839'dan 1876 yılına kadar devam eden Tanzimat dönemi boyunca sivil bürokratlar, padişahlık kurumu karşısında bir ölçüde hareket özgürlüğü kazanmışlar ve bu özgürlüğü kurumsallaştırmaya çalışmışlardır. Birinci Meşrutiyet Anayasası'nı hazırlayan bürokratlar, bürokrasinin padişah karşısında serbestliğini temin etmeye de çalışmışlardır. Fakat II. Abdülhamid, bürokrasinin bu çabalarını etkisiz bırakmıştır. Kendisine bağlı bir sivil bürokrat kadro oluşturmaya çalışmış ve bu amacını büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.⁷

Osmanlı Devleti'nin topraklarının genişlemesiyle birlikte idari iş yükü de artmıştır. Ayrıca merkeziyetçiliğin gelişmesi sonucunda memur ihtiyacı da artış göstermiştir. Tanzimat öncesinde her daire aynı zamanda memur yetiştiren bir mektep niteliğindeydi. Genellikle memur ve devlet adamlarının çocukları kalemlere çırak olarak alınırlardı. Çıraklar on iki yaşına ulaştıklarında kalemlere yani devlet dairelerine devam ederlerdi. Aynı zamanda evde özel olarak okuma yazma öğrenirler, camilerdeki derslere devam ederler, yazı çeşitlerini, hesap ve defter tutmayı da bu kalemlerde öğrenirlerdi. Memur adayları, bu eğitimin yeterli gelmediği durumlarda eksiklerini tamamlamak için gerek Bâbîâli'de gerekse de Bâb-ı Defteri'de bazı hocalardan düzenli olarak dersler alırlardı. Bu usul ile kalemdeki bilgileri öğrenen öğrenciler memuriyete başladıklarında bir süre maaş almaz; birkaç sene içerisinde düşük bir maaşla mülazım olur ve zamanla tecrübesiyle orantılı olarak kalem gelirlerinden pay alırlardı.⁸

Tanzimat döneminde diğer alanlarda olduğu gibi memur alım sisteminde de değişikliklere gidilmiştir. 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra memurlarla ilgili önemli kararlar alınmıştır. Bu bağlamda bazı meclisler açılmıştır. Bir süre

⁷ Heper, *a.g.m.* , s. 296.

⁸ Ramazan Çelem, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Malatyalı Memurlar (1879-1909)*, (Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014), s. 5-8.

sonra⁹ Ahmed Cevdet Paşa'nın¹⁰ katkıları ile memur istihdamı ve diğer alanlarla ilgili nizamnameler yayınlanmıştır. Bu dönemde ilk olarak Mekteb-i Maarif-i Adliye açılmıştır. Sadaret makamının ve Maliye Nezareti'nin memur ihtiyacını karşılamak için kurulan bu okul açıldığında dairelerde çalışan memur çocukları buraya alınmıştır. Ayrıca kalemlere dışarıdan memur alınmasına da son verilmiştir. Mektepten mezun olanlar yapılan sınav neticesinde memuriyetlere yerleştirilmiştir. Daha sonra yine aynı amaç doğrultusunda Mekteb-i Ulûm-ı Edebiye açılmıştır. Böylece memur alımları rica ve iltimas gibi uygulamalara bağlı kalmak yerine hak eden kişinin istihdamına fırsat veren sınav usulüne bağlanmıştır. Bunların yanı sıra memurların yargılanma biçimiyle ilgili düzenlemeler de yapılmıştır. Meşrutiyet döneminde ise memurların sicil kayıtlarının tutulması zorunlu hale getirilmiştir.¹¹

1876 yılında tahta çıkan II. Abdülhamid, saltanatının başlangıcından itibaren yönetimin niteliğini iyileştirmeye çalışmıştır. Bu nedenle Meclis-i Mebusan'ın ilk oturumunun açılış konuşmasında üzerinde durduğu yasalar arasında memurların görevleri ve emeklilik haklarıyla ilgili bir yasa tasarısı da vardı. II. Abdülhamid, memurların seçimi konusu üzerinde özellikle durarak, Hazine-i Hassa kaynaklarının nüfusun her kesiminden gelen ve yeteneklerine göre yükselecek olan memurların eğitimi için kullanılması niyetini açıklamıştır. Hatta 1859'da açılmış olan Mülkiye Mektebi'ni mülki kadrolara personel yetiştirmek üzere Mekteb-i Mülkiye-i Şahane adıyla genişletmiştir. Bununla birlikte Kanunıesasi'de mülkiye memurları ve kalemiyle ilgili bazı düzenlemelere de yer verilmiştir. Bunlar arasında memurların ne tür görevlerle yükümlü oldukları, bütün memurların hak ettikleri memuriyete atanmaları, ilerleme hakkına sahip olmaları ve memurların memuriyetleriyle ilgili yargılanmaları gibi hususlar bulunmaktadır. Bunların yanı sıra memurların azlini

⁹ Yunus Özger, "Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları", *History Studies*, Volume 7, Issue 4, 2015, s. 69.

¹⁰ Ahmed Cevdet Paşa, 19. Yüzyılın ünlü Türk âlimi ve devlet adamıdır. 1823'te Bulgaristan'ın Lofça Kasabası'nda doğmuştur. Öğrenim hayatından sonra devlet hizmetine girmiştir. 1850'de Meclis-i Maarif-i Umumiye Azalığı'na ve Dârülmualimin Müdürlüğü'ne tayin edildi. 1851'de Encümen-i Danış üyeliğine seçildi. Ekim 1853 tarihli bir mazbata ile 1774-1826 arası Osmanlı tarihini yazmakla görevlendirildi. Şubat 1855'te vakanüvis tayin edildi. Bu görevi sırasında Tezâkir-i Cevdet'i kaleme aldı. 1856'da Galata Kadılığı'na tayin edildi. 1863'te Anadolu Kazaskerliği payesini aldı. 1866'da Kazaskerlik payesi vezarete çevrildi. 1868'de Divan-ı Ahkâm-ı Adliyye başkanı oldu. Daha sonra Babıâli'de teşkil edilen Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye Cemiyeti'nin reisliğine getirildi. Birçok önemli görevde daha bulunan Ahmed Cevdet Paşa, 1895'te vefat etti. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yusuf Halaçoğlu-M. Akif Aydın, "Cevdet Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul 1993, s. 443-444.

¹¹ Özger, *a.g.m.*, s. 70.

gerektirecek sebepler, kanunen azillerini gerektiren davranışları olmadıkça ya da kendileri istifa etmedikçe azil ve tebdil olunmamaları, görevden alınanların tekaüt ve mazuliyet maaşlarına hak kazanmaları ve her memuriyete rütbe tahsis edilmesi gibi hususlara da Kanuniesasi’de yer verilmiştir. II Abdülhamid’in tahta çıkışında yaptığı konuşma ve bunu takip eden girişimleri yönetimin yeniden düzenleneceği bir dönemin başladığını göstermektedir. II. Abdülhamid’in saltanat yıllarında tutulmaya başlanan resmi personel kayıtları o zaman kurulan oldukça çağdaş kontrol yöntemlerinden biriydi. Devlet memurlarının sicillerini tutmakla görevli olan Sicill-i Ahvâl Komisyonu, 1879 yılında kuruldu.¹²

Sicill-i Ahvâl Komisyonu, “Tescilat, Tedkikat ve Evrak Kalemi” olmak üzere üç bölüm halinde teşkilatlandırılmıştır. Tescilat Kalemi birçok göreve sahiptir. Bu kalem öncelikle devlet memurlarının memuriyete başladıkları günden ayrılana kadar geçen süre içerisindeki terfi, zam, nişan, maaş ve emeklilik gibi işlemlerini kaydetmekteydi. Bu kalemin ikinci görevi tüm tercüme-i hal varakalarını ve vukuat zeyillerini esas defterlerine kaydetmekti. Ayrıca bunlarla ilgili istatistikî bilgiler tutar ve bunları da “hülasatü’l-kuyud” defterlerine kaydederd. Bunlarla birlikte memurların azil ve tayinlerini, rütbe ve nişanlarını, memuriyetteki değişikliklerini, memurların ve babalarının isimlerini, tercüme-i hal varaka numaralarını fihrist defterlerine kaydederd. Tescilat Kalemi’nin dördüncü vazifesi ise devlet dairelerinden ve sahipleri tarafından istenilen ve ilgili komisyonlara gönderilmesi gereken tercüme-i hal varakalarının tasdikli suretlerini kopya etmektir. Tedkikat Kalemi, her çeşit tercüme-i hal evrakının araştırılması, özetlenmesi ve bunların içerdikleri bilgilerin kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmekle görevliydi. Evrak Kalemi ise gelen ve giden evrakları kaydetmek, bunları ilgili yerlere göndermek, sahiplerine verilecek tercüme-i hal suretlerini teslim etmek ve evrakları korumakla mükellefti.¹³

¹²Gülden Sarıyıldız, *Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*, Der Yayınları, İstanbul 2004, s. 7-8.

¹³ İshak, Şimşek, *Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Diyarbakirli Yöneticiler*, (Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013),s. 30-32.

5 Şubat 1879’da kurulan bu komisyon ile ilk defa “şer’iye, askeriye ve zabtiye” daireleri dışındaki “dâhiliye, mülkiye, adliye, maliye, evkaf” vb. benzeri dairelerdeki personelin amirinden memuruna kadar herkesin biyografisi kaydedilmiştir.¹⁴

Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun kurulmasının nedeni olarak devletin tayin ettiği memurlar hakkındaki bazı bilgileri öğrenme ihtiyacı gösterilmektedir. Bu noktada Osmanlı Devleti’nin, Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun kurulmasından önce de bazı adımlar attığı bilinmektedir. Merkez ve taşra teşkilatında görev yapan vükela ve vüzera ile diğer memurların ismi, menşei, hal tercümesi, azledilme nedenleri ve rütbelerini içeren ayrıntılı defterlerin tutulmasına ihtiyaç duyulduğu konusunda padişahın sadaret makamına bazı ikazlarda bulunduğu resmi belgelerden anlaşılmaktadır. Ayrıca Dâhiliye Nezareti’nin de bu konudaki ihtiyacı karşılayabilmek için bazı girişimlerde bulunduğu bilinmektedir.¹⁵

II. Abdülhamid’in, 5 Şubat 1879 tarihli iradesinde Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun kuruluşu ve amaçları açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu komisyon için başlangıçta “Sicill-i Ahlâk” ifadesi kullanılırken daha sonra bu isim “Sicill-i Ahvâl” şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. İradede komisyon başkanlığına Arifî Paşa, üyeliklerine ise İrfan Paşa, Tahir Efendi ve Server Efendi getirilmiştir. Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun oluşturulmasından sonra yapılan düzenlemeler arasında 1881 ve 1884’te yayınlanan “Memûrîn-i Mülkiye Terakki ve Tekâüd Kararnamesi” bulunmaktadır. Ayrıca Sicill-i Ahvâl Komisyonu’nun çalışmalarına hukuki dayanak sağlamak için 3 Mart 1879’da “Ahvâl-i Memurin Sicili Komisyonu Talimâtı” yayınlanmıştır. Sicill-i Ahvâl Komisyonu ile başlayan sicil çalışmaları 1896’da bu komisyonun kaldırılması ile onun yerine oluşturulan Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu adı altında yeniden yapılandırılmıştır. 1908’de II. Meşrutiyet’in ilanı sonrasında Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu kaldırılmış ve Sicill-i Ahvâl İdaresi adı altında Dâhiliye Nezareti bünyesinde yeniden oluşturulmuştur.¹⁶ Sicill-i Ahvâl

¹⁴ Aydın Efe- Naim Ürkmez, *Tarsuslu Osmanlılar*, Çizgi Kitabevi, Konya 2016, s. 11-12.

¹⁵ Naim Ürkmez-Aydın Efe, *Hataylı Osmanlılar*, Çizgi Kitabevi, Konya 2015, s. 13.

¹⁶ Ürkmez, Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 14-16.

Komisyonu'nun kuruluşundan itibaren 1909'a kadar 201 defterde 51.652 memurun sicil kaydı tutulmuştur.¹⁷

Bu kayıtları içeren, Sicill-i Ahvâl Defterleri, Osmanlı bürokrasisinin son dönem tarihini aydınlatan önemli kaynaklardandır. Bu defterler hakkında bilgi vermeden önce "sicill" kelimesinin ne anlama geldiğini açıklamamız daha doğru olur. Sicill kelimesi sözlükte, "resmi belgelerin kaydedildiği kütük, devlet memurlarının resmi vukuatlarını içeren defter" anlamlarına gelmektedir. Sicill-i Ahvâl ise "memurların tercüme-i hallerinden resmiyete intikal eden hususlar" demektir. Sicill-i Ahvâl Defterleri olarak bilinen defterler, Osmanlı biyografi yazımında başvurulmuş önemli kaynaklardandır.¹⁸

Bu defterler sicill-i umumi ve esas künye defterleri isimleriyle de bilinmektedir. Bu defterlerin altmış adedi Sicill-i Ahvâl Komisyonu, 140 tanesi ise Memûrîn-i Mülkiye Komisyonu döneminde hazırlanmıştır. Defterler sayı numaralandırma sistemiyle numaralandırılmış olup 1-201 numaralı defterlerden oluşmaktadır. Osmanlı Arşivi tarafından internet ortamına aktarılan defterlerden 18 numaralı defter mükerrerdir. 179 ve 190 numaralı defterler boş görünmektedir. 80 ve 150 numaralı defterler ise zeyil defterleridir. Büyük boy olan defterlerin boyutları ve sayfa adetleri farklıdır.¹⁹ Günümüze kadar ulaşan Sicill-i Ahvâl Defterlerinin kalitesi, sağlamlığı, kullanılan kâğıdın en kaliteli cinsten olması Osmanlı Devleti'nin bu işe verdiği önemi göstermesi bakımından önemlidir.²⁰

Sicill-i Ahvâl Defterlerine kaydedilen bilgiler, memurların devlet hizmetine ilk girdiklerinde vermek mecburiyetinde oldukları "tercüme-i hâl varakası" denilen matbu bir belge ile tercüme-i hâl varakasına eklenmesi mecburi olan bazı resmi belgeler esas alınarak hazırlanırdı. Hâl varakasında memurun doğum tarihi, baba adı, eğitim durumu, görevleri, eserleri, rütbeleri, madalyaları, kazandığı mükâfatlar veya

¹⁷ İbrahim, Yılmazçelik, Enes, Mutluay, "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi'nde Görev Yapan Palulu Memurlar", *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Elazığ 2018, s. 72.

¹⁸ Gülden Sarıyıldız, "Sicill-i Ahvâl Defterleri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 37, s. 134-137.

¹⁹ Sarıyıldız, "Sicill-i Ahvâl Defterleri", s. 134-135.

²⁰ Ürkmez-Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 15.

aldığı cezalarla ilgili cevaplandırması gereken sorular bulunurdu. Verilen bilgiler resmi belgelerle karşılaştırılarak doğrulanırdı.²¹

Bürokratik ihtiyaçlar nedeniyle oluşturulan Sicill-i Ahvâl Defterleri, zaman içerisinde kıymetli birer arşiv malzemesi halini almıştır. 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başında görev yapan Osmanlı memurlarına dair bilgileri birinci el kaynaktan öğrenme imkânına sahip olmak tarih araştırmacıları için oldukça önemlidir. Bu noktada söz konusu defterler biyografik bir hazine niteliğindedir.²² Bununla birlikte Sicill-i Ahvâl Defterleri, birçok konuya ilişkin önemli bilgileri de ihtivâ etmektedir. Örneğin bu defterler sayesinde bazı kurumların kuruluş veya kapanış tarihleri tespit edilebilir. Hatta bu defterlerdeki bilgilerle üzerinde çalışılan dönemde ilgili coğrafyanın ekonomik ve sosyal durumlarına dair tespitlerde bulunulabilir.²³

²¹ Tahir, Bilirli, “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gerde Doğumlu Devlet Memurları”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, C.8, S.4, s. 2370.

²² Ürkmez-Efe, *Hataylı Osmanlılar*, s. 15.

²³ Çelem, *a.g.t.*, s. 16-17.

2. BİRİNCİ BÖLÜM

SİCİLL-İ AHVÂL DEFTERLERİNE GÖRE TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN İSİMLERİ, UNVANLARI, EĞİTİM VE MESLEKİ DURUMLARI

Sicill-i Ahvâl Defterlerinde tespit ettiğimiz Taşköprü doğumlu memurların sicilleri, onların isimlerini, unvanlarını, eğitim durumlarını, bildikleri yabancı dilleri, görev yaptıkları yerleri, hangi görevlerde bulunduklarını, memuriyetleri boyunca aldıkları rütbe, nişan, madalyaları ve görev yerlerinin değişmesine neden olan durumları gösteren bilgileri ihtiva etmektedir. Bu bilgilere dayanarak Taşköprülülük memurlar hakkında çeşitli başlıklar altında değerlendirmeler yapmak mümkündür.

2.1. Taşköprü Doğumlu Memurların İsimleri

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde, Taşköprü doğumlu 73 adet memur tespit edilmiştir.

Tablo 2.1: Taşköprü doğumlu memurların isimleri

Abdüllatif Lütü Efendi	1	Mahmud Nedim Efendi	1
Abdülmecid Efendi	1	Mehmed Abdülhalim Efendi	1
Ahmed Ağa	2	Mehmed Bahaeddin Efendi	1
Ahmed Bey	1	Mehmed Behçet Efendi	1
Ahmed Edib Efendi	1	Mehmed Eşref Efendi	1
Ahmed Hicabi Efendi	1	Mehmed Fevzi Efendi	1
Ahmed Hilmi Efendi	1	Mehmed Hüsnü Efendi	1
Ahmed Kemal Bey	1	Mehmed İzzet Efendi	1
Ahmed Munib Bey	1	Mehmed Muhlis Efendi	1
Ahmed Reşid Efendi	1	Mehmed Nafiz Efendi	1
Ali Azmi Efendi	1	Mehmed Refik Efendi	1
Ali Mümtaz Efendi	1	Mehmed Rifat Efendi	2
Ali Rıza Efendi	1	Mehmed Said Efendi	1
Bekir Ağa	1	Mehmed Şakir Efendi	1
Eşref Ağa	1	Mehmed Şükrü Efendi	1
Eşref Hıfzı Efendi	1	Mehmed Tayyib Efendi	1
Halil Hazım Efendi	1	Mehmed Tevfik Efendi	2
Halil Sıdkı Efendi	1	Mehmed Zühdi Ağa	1

Hasan Efendi	1	Mustafa Asım Efendi	1
Hasan Fehmi Efendi	1	Mustafa Bey	1
Hasan Hüsnü Efendi	1	Mustafa Hilmi Efendi	1
Hüseyin Hüsnü Bey	1	Mustafa Hulusi Efendi	1
Hüseyin Hüsnü Efendi	2	Mustafa Sadık Efendi	1
Hüseyin Sabri Efendi	2	Mustafa Sıdkı Efendi	2
İbrahim Behçet Efendi	1	Mustafa Şevki Efendi	1
İbrahim Edhem Efendi	1	Nuh Ağa	1
İsmail Hakkı Efendi	4	Nuri Efendi	1
Mahmud Kemal Efendi	1	Osman Ağa	1
Mahmud Nedim Efendi	1	Ömer Lütfü Bey	1
Mehmed Ağa	1	Raşid Efendi	1
Mehmed Ali Efendi	1	Süleyman Salim Efendi	1
Mehmed Arif Efendi	1	Şakir Tevfik Efendi	1

Taşköprü doğumlu memurların isimlerine göre yapılan değerlendirmede ortaya çıkan bazı özellikler dikkat çekmektedir. Memurlardan 60'ı çift isme, 13'ü tek isme sahiptir. Hacı ünvânını kullanan 1 kişi ve Hafız ünvânını kullanan 6 kişi bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti'nin, klasik döneminde “*Bey*” sıfatı Seyfiye sınıfına mensup olanlar için kullanılırken “*Efendi*” sıfatı İlmiye sınıfına mensup olanlar için kullanılmıştır. Bunun yanında Mülkiye sınıfının gelişmesi ile “*Efendi*” sıfatını her iki sınıfa mensup olan kişiler de kullanmaya başlamıştır.²⁴

Taşköprü doğumlu memurların sıfatları değerlendirildiği zaman çoğunluğun “*Efendi*” sıfatını kullandığı görülmektedir. Taşköprülü 73 memurdan 61'i “*Efendi*”, 8'i “*Ağa*” ve sadece 4'ü “*Bey*” sıfatını kullanmıştır.

Taşköprü doğumlu memurların 23 tanesi Mehmed, 8'er tanesi Ahmed ve Mustafa, 5'er tanesi Hüseyin, 4 tanesi İsmail Hakkı, 3'er tanesi Ali ve Hasan isimlerine sahiptir. Çift isimli memurlardan en çok kullanılmış olan isim 4 kişiyle İsmail Hakkı

²⁴ Çelem, *a.g.t.*, s. 34.

Efendi'dir. Memurların isimleri ile genel bir değerlendirme yapılacak olursa, genellikle dini nitelikli isimlerin yoğunlukta olduğu görülmüştür.

2.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Unvanları, Babalarının İsimleri, Unvanları ve Meslekleri

Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde kayıtları bulunan Taşköprülü memurlara ait unvan ve lakaplara bakarak onların hangi sülaleye mensup oldukları ve sosyal statüleri hakkında tespitlerde bulunabilmek mümkündür.

Tablo 2.2. Taşköprü doğumlu memurların unvanları, babalarının isimleri, meslekleri ve unvanları

Memurun Adı	Memurun Unvanı	Babasının Adı	Babasının Mesleği	Babasının Unvanı
Abdüllatif Lütfi Efendi	-	Mehmed Tayyib Efendi	Müdüriyetden	-
Abdülmecid Efendi	-	Mehmed Şükrü Efendi	Ziraat Bankası Şubesi Tahsildarı	-
Ahmed Ağa	-	Abdullah Ağa	Ziraatden	Kaba Durmuş oğlu
Ahmed Ağa	-	Ali Osman Ağa	Saray-ı Hümayun Hamlecisi	-
Ahmed Bey	-	Hüseyin Ağa	Rençber Ağası	-
Ahmed Edib Efendi	-	Hacı Şükrü Efendi	-	-
Ahmed Hicabi Efendi	Seyyid	Ahmed Nazif Efendi	Naib	-
Ahmed Hilmi Efendi	-	Nuh Ağa	Tüccar	-
Ahmed Kemal Efendi	-	Ali Ağa	-	Gök Ömer oğlu
Ahmed Munib Bey	-	Hacı Halil Ağa	Asker-i Şahane Binbaşlarından	-
Ahmed Reşid Efendi	-	Veli Ağa	Kethüda	-
Ali Azmi Efendi	-	Muharrem Ağa	Esnaf	-
Ali Mümtaz Efendi	-	Mustafa Ağa		Bayramzade
Ali Rıza Efendi	-	Mehmed Şerif	Tabur Kâtibi	-

		Efendi		
Bekir Ağa	-	Memiş Ağa	Ziraat'den	Durmuşoğlu
Eşref Ağa	Çakıroğlu	Hasan Ağa	Ziraat'den	Çakıroğlu
Eşref Hıfzı Efendi	-	Kamil Efendi	-	-
Halil Hazım Efendi	-	Süleyman Ağa	-	-
Halil Sıdkı Efendi	-	Hacı Salih Efendi	-	-
Hasan Efendi	-	Şükrü Efendi	Tüccar	Çataloğlu
Hasan Fehmi Efendi	Velibeyoğlu	Mustafa Bey	-	-
Hasan Hüsnü Efendi	-	Hüseyin Ağa	-	-
Hüseyin Hüsnü Bey	-	İsmail Hakkı Efendi	Gönen Mâl Müdürü	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	-	Mehmed Ali Ağa		Ricalzâde
Hüseyin Hüsnü Efendi	-	Osman Efendi	Saray-ı Hümayun Hamlecilerinden Kapı çukâdarı	Madençoğlu
Hüseyin Sabri Efendi	-	Mehmed Ağa		Okçuzade
Hüseyin Sabri Efendi	-	Hacı Mehmed Efendi	Debbağ Tüccarı	-
İbrahim Behçet Efendi	-	Mehmed Ağa		Hacıoğlu
İbrahim Edhem Efendi	-	Hafız Hüseyin Efendi	Bakkal Esnafı	Kabirzade
İsmail Hakkı Efendi	Hafız	Mehmed Efendi	Aşâr-ı Kul Kâtibi	-
İsmail Hakkı Efendi	Hafız	Hüseyin Efendi	Debbağ	-
İsmail Hakkı Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	-
İsmail Hakkı Efendi	Çakıroğlu Hafız	Mehmed Efendi	Esnaf	Çakıroğlu
Mahmud Kemal Efendi	Hafız	Hafız Mehmed Efendi	Tüccar	

Mahmud Nedim Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	Tabanoğlu
Mehmed Abdülhalim Efendi	-	Mustafa Efendi	Haffâf ²⁵ Esnafı	Abdişoğlu
Mehmed Ağa	-	Mehmed Ali Muhsin Ağa	Saray-ı Hümayun Hamlecisi	Koca
Mehmed Ali Efendi	-	Hasan Ağa	Esnaf	-
Mehmed Arif Efendi	-	Hüseyin Efendi		-
Mehmed Bahaeddin Efendi	-	Ahmed Sıdkı Bey	Tahrirat Kâtibi	-
Mehmed Behçet Efendi	-	Musa Hayri Efendi	Asakir-i Müşahede Tabur Kâtibi	-
Mehmed Eşref Efendi	-	Hasan Efendi	Vergi Kâtibi	-
Mehmed Fevzi Efendi	-	Hasan Hüseyin Efendi	Vergi Sertahsildarı	-
Mehmed Hüsnü Efendi	-	Esad Bey	-	Pehlivanzade
Mehmed İzzet Efendi	-	Hacı Abdullah Efendi	Ziraat'den	Ali Yazıcıoğlu
Mehmed Muhlis Efendi	-	Hafız Ahmed Efendi	-	-
Mehmed Nafiz Efendi	-	Hacı Recep Ağa	-	-
Mehmed Refik Efendi	-	Ali Efendi	Bidayet Mahkemesi İcra Mübaşiri	-
Mehmed Rifat Efendi	Ali Yazıcızade	Hafız Osman Efendi	Müftü Vekili	-
Mehmed Rifat Efendi	-	Mustafa Salim Efendi	Eytam Müdürü	-
Mehmed Said	-	Alişan Ağa	Saray-ı Hümayun	-

²⁵ Kavaf, ayakkabı terlik ve saireyi yapan ve satan esnaf. Bkz. Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi*, Ankara 1999, s. 310.

Efendi			Kayıkçısı	
Mehmed Şakir Efendi	-	Hüseyin Ağa	Çiftçi	-
Mehmed Şükrü Efendi	-	Ahmed Efendi	-	-
Mehmed Şükrü Efendi	-	Ahmed Tahir Efendi	Telgraf ve Posta Merkezi Müvezzi	-
Mehmed Tayyib Efendi	Hacı	Zeynel Abidin Efendi	Meclis İdaresi Azası	-
Mehmed Tevfik Efendi	-	Raşid Efendi	-	-
Mehmed Tevfik Efendi	-	Abdülmeccid Efendi	Asakir-i Osmaniye Kolağası	-
Mehmed Zühdi Ağa	-	Feyzi Ağa	Saray-ı Hümayun Kayıkçısı	Madenoglu
Mustafa Asım Efendi	-	Abdullah Efendi	Kadiri Dergâhı Postnişini	Şeyh
Mustafa Bey	-	Hasan Ağa	-	-
Mustafa Hilmi Efendi	-	Hafız Salih Efendi	İmam	Küçükzade
Mustafa Hulusi Efendi	-	Mehmed Efendi	-	-
Mustafa Sadık Efendi	-	Hüseyin Ağa	Mültezim	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-	Mehmed Ali Efendi	-	-
Mustafa Sıdkı Efendi	Ricalzade	Mehmed Ali Efendi	Belediye Reisi	-
Mustafa Şevki Efendi	-	Mustafa Efendi	Tüccar	Zaimzade
Nuh Ağa	-	İbrahim Ağa	Çiftçi	Abdülkadir oğlu
Nuri Efendi	-	Ömer Ağa	-	Halil Ağazade
Osman Ağa		Selim Ağa	Çiftçi	Bekiroğlu
Ömer Lütfi Bey	Yazıcızade	Hacı Abdullah Efendi	Ziraat'den	
Raşid Efendi	Hafız	Osman Ağa	Rençber	Kürdoğlu
Süleyman Salim		Mustafa Ağa		

Efendi				
Şakir Tevfik Efendi		İsmail Ağa	Rençber	

Sicill-i Ahvâl kayıtlarına göre memurların 60 tanesinde Efendi, 8 tanesinde Ağa, 5 tanesinde Bey sıfatı olduğu tespit edilmiştir. Memurların babalarının ise 39 tanesinde Efendi, 32 tanesinde Ağa ve 3 tanesinde de Bey sıfatı olduğu görülmektedir. Ayrıca 7 memurun babasının hacı, 5 tanesinin ise hafız ünvânına sahip olduğu da tespit edilmiştir. Kayıtlarda bulunan diğer bir bilgi ise memurların babalarının meslekleridir. Baba mesleği olarak en çok esnaf (7 kişi), katib (5 kişi) ve tüccar (4 kişi) bulunmaktadır. Mehmed Tayyib Efendi'nin babası Taşköprü Kazası Meclis-i İdare Azalığı, Mustafa Sıdkı Efendi'nin babasının ise Taşköprü Belediye Reisi görevinde bulunduğu tespit edilmiştir. 26 memurun babasının mesleği hakkında ise bilgi verilmemiştir.

2.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Eğitim Gördüğü Okullar

Sicill-i Ahvâl Defterlerindeki kayıtlar vasıtasıyla Taşköprülü memurların hangi okullarda eğitim aldıklarını öğrenebilmek mümkündür.

Tablo 2.3: Taşköprü doğumlu memurların eğitim gördüğü okullar

Sıbyan Mektebi	37
Rüşdiye Mektebi	37
Medrese	24
Mekteb-i İbtidâi	20
Mekteb-i İdâdî	4
Mekteb-i Mülkiye	3
Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye	8
Mekteb-i İrfâniye	1
Rüşdiye-i Askeriye	3
Dârülfünûn	1(?)
Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye	3
Mekteb-i Hukuk-ı Şahane	8
Darü'l-Muallimin	1
Camii-i Şerif	1

Özel Hocadan Ders	2
Tahsili Olmayanlar	8

Memurlardan 37'sinin sıbyan mektebine, 37'sinin rüşdiyeye, 24'ünün medreseye, 20'sinin ibtidai mektebine, 8'inin Mekteb-i İdâdî-i Mülkiye'ye, 8'inin Mekteb-i Hukuk-ı Şahane'ye, 4'ünün Mekteb-i İdâdî'ye, 3'ünün Mülkiye Mektebi'ne, 3'ünün Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'ye, 3'ünün Rüşdiye-i Askeriye'ye, 1'inin Mekteb-i İrfaniye'ye, 1'inin Camii-i Şerife ve 1'inin de Darü'l-Mualimine getmiş oldukları tespit edilmiştir. Memurlardan 4'ünün eğitiminin sıbyan mektebiyle sınırlı kaldığı görülürken, Raşid Efendi'nin eğitimi hakkında ayrıntılı bilgi mevcut değildir. Taşköprülü memurlardan 8'inin tahsili olmadığı tespit edilirken, bu memurların ünvanının “Ağa” olduğu da dikkatimizi çekmiştir. Özel hocalardan eğitimi almış memurlar ise Ahmed Münib Bey ile Mehmed İzzet Efendi'dir. Taşköprü doğumlu memurların eğitim durumları, bildikleri diller ve ilimler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.4: Taşköprü doğumlu memurların eğitim durumları, bildikleri diller ve ilimler

Memurun Adı	Eğitim Durumu	Bildiği Diller ve İlimler
Abdüllatif Lütfi Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese (Kastamonu),	Arapça, Farsça.
Abdülmecid Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Ahmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Ahmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Ahmed Bey	Sıbyan Mektebi, Medrese (Kastamonu),	Arapça, Türkçe,
Ahmed Edib Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Bayezid Merkezi Rüşdiyesi,	-
Ahmed Hicabi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye, Mekteb-i İdâdî,	Arapça, Türkçe, Fransızca (aşına),
Ahmed Hilmi Efendi	Mekteb-i İdâdî (Kastamonu), İdâdî-yi Mülkiye (Kastamonu),	Türkçe, Ermenice (aşına),

	Mekteb-i Mülkiye,	Fransızca (aşına),
Ahmed Kemal Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese, Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye,	Türkçe, Fransızca,
Ahmed Münib Bey	Sıbyan Mektebi, Özel Hoca,	-
Ahmed Reşid Efendi	Mekteb-i İrfaniye,	-
Ali Azmi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Türkçe,
Ali Mümtaz Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Türkçe okuryazar.
Ali Rıza Efendi	Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye (İzmir), Darü'l-fünûn-ı Osmaniye,	Türkçe, Arapça (aşına), Acemce (aşına), Fransızca (aşına),
Bekir Ağa	Okuma yazması yoktur	-
Eşref Ağa	Okuma yazması yoktur	-
Eşref Hıfzı Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese, Mekteb-i İdâdî-yi Mülkiye, Mekteb-i Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Halil Hazım Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Halil Sıdkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hasan Efendi	İbtidâi Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Hasan Fehmi Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hasan Hüsnü Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Hüseyin Hüsnü Bey	Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-i İdâdî (Kastamonu), Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe, Arapça (aşına), Farsça (aşına), Fransızca (aşına),

		Ermenice (aşına), Rusça (aşına),
Hüseyin Hüsnü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Hüseyin Hüsnü Efendi	Mekteb-i İbtidâi,	-
Hüseyin Sabri Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	-
Hüseyin Sabri Efendi	Mustafa Paşa Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Türkçe,
İbrahim Behçet Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Farsça,
İbrahim Edhem Efendi	Sıbyan Mektebi, Muallimât-ı İbtidâiye, Medrese,	Arapça, Farsça,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe,
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	
İsmail Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mahmud Kemal Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça, Farsça, Coğrafya, Türkçe,
Mahmud Nedim Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Abdülhalim Efendi	Mahalle-i İbtidâiye, Rüşdiye-yi Mülkiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Ağa	Okuma yazması yoktur.	
Mehmed Ali Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Arapça, Farsça,

		Fen, Hesab, Türkçe okuryazar.
Mehmed Arif Efendi	Mekteb-i Rüşdiye Mülkiyye-yi İdâdiye Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Bahaeddin Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye, İdâdi-yi Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Behçet Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Hesab,
Mehmed Eşref Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye,	Arapça,
Mehmed Fevzi Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-i İdâdi-yi Mülkiye (Yozgad),	
Mehmed Hüsnü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye (Kastamonu),	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mehmed İzzet Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Özel Hoca,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mehmed Muhlis Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Türkçe okuryazar.
Mehmed Nafiz Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Refik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Mehmed Rifat Efendi	Mahalle-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Dârü'l-muallimin (Kastamonu), Medrese,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Rifat Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Mülkiye (Taşköprü), Askeriye Rüşdiyesi (Kastamonu), İdâdi-yi Mülkiye, Mekteb-i Hukuk-u Şahane,	Arapça (aşına), Farsça (aşına), Fransızca (aşına), Ermenice (aşına), Türkçe okuryazar.

Mehmed Said Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şakir Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şükrü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe okuryazar.
Mehmed Şükrü Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye,	Türkçe, Fransızca,
Mehmed Tayyib Efendi	Sıbyan Mektebi,	Türkçe okuryazar. Arapça (aşına),
Mehmed Tevfik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Rüşdiye-yi Askeriye,	-
Mehmed Tevfik Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Rüşdiye-i Askeriye (Kastamonu),	-
Mehmed Zühdi Ağa	Okuma yazması yoktur.	-
Mustafa Asım Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Rüşdiye-yi Askeriye, Mekteb-i Tıbbiye İdâdisi,	-
Mustafa Bey	Mahalle Mekteb-i İdâdi,	Türkçe okuryazar.
Mustafa Hilmi Efendi	Mekteb-i İdâdi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese,	Arapça,
Mustafa Hulusi Efendi	Mekteb-i İdâdi, Bayezid Camii-i Şerif, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Arapça, Türkçe okuryazar.
Mustafa Sadık Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Arapça, Farsça, Türkçe okuryazar.
Mustafa Sıdkı Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Mekteb-i Rüşdiye, Medrese, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	-
Mustafa Sıdkı Efendi	Mekteb-i İbtidâi, Medrese, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane,	Türkçe okur yazar.
Mustafa Şevki Efendi	Sıbyan Mektebi, Mekteb-i Rüşdiye (Boyabad),	Türkçe okur yazar.
Nuh Ağa	Okuma yazması yoktur.	

Nuri Efendi	Medrese, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye,	
Osman Ağa	Okuma yazması yoktur.	
Ömer Lütfi Bey	Mekteb-i Rüşdiye, Mekteb-i Mülkiye-i İdâdi,	Türkçe, Fransızca (aşına),
Raşid Efendi	Okuma yazması vardır.	
Süleyman Salim Efendi	Mekteb-i İdâdi, Mekteb-i Rüşdiye,	
Şakir Tevfik Efendi	Sıbyan Mektebi, Medrese,	Türkçe okur yazar.

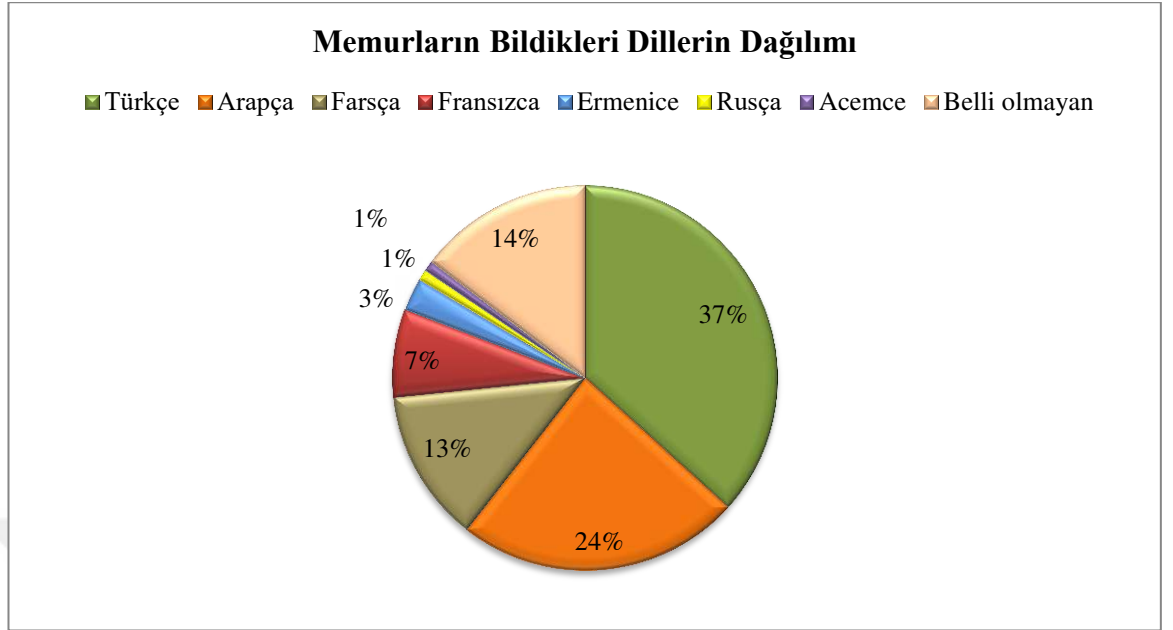
19. yüzyıl Osmanlı Devleti bürokrasisinde yabancı dil bilen memurlara ziyadesiyle ihtiyaç duyulmuştur. 1821 tarihine kadar devletin gerekli tercüme işleri Rumlar tarafından yürütülürken bu tarihten sonra gerçekleşen Rum isyanının bir sonucu olarak Bâb-ı Âli Tercüme Odası kurulmuştur.²⁶

Taşköprü doğumlu memurların bildikleri diller incelendiğinde memurların birçok dile vâkıf oldukları görülmektedir. Memurların bildiği diller yukarıdaki tabloda verilmiştir. Buna göre Taşköprü doğumlu memurlar arasında en fazla dil bilen memur 6 dil ile Hüseyin Hüsnü Bey'dir. Yine tablodan anlaşılabacağı gibi Taşköprü doğumlu memurların çoğunun Türkçe ve Arapça dışında Farsça, Fransızca, Ermenice, Rusça ve Acemce dillerini bildiklerini görmekteyiz. Aşağıdaki grafikte Taşköprü doğumlu memurların bildikleri dillerin dağılımı sayısal veriler ile gösterilmiştir.

Grafik 1. Memurların Bildikleri Dillerin Dağılımı

²⁶Eda Ceren Erkabalıcı, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gaziantep'te Memurlar*,(Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi,Niğde 2019) ,s. 54.

Grafik 2.1: Memurların bildikleri dillerin dağılımı

2.4. Taşköprü Doğumlu Memurların İstihdam Alanları

Taşköprü doğumlu memurlar, Osmanlı sınırları içerisindeki birçok yerde çeşitli memuriyetlerde bulunmuşlardır.

Tablo 2.5: Taşköprü doğumlu memurların istihdam alanları

Memurun Adı	Memurların İstihdam Alanları
Abdüllatif Lütü Efendi	Kastamonu Mektûbî Kalemi, Taşköprü Aşâr Kol Kitâbeti, Kastamonu Menâfi Sandığı Kitabeti, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi Katib-i Evveliği, Çatalca Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Kilyos Ziraat Bankası Şubesi Tahkik Memuriyeti, Şam Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Tekfurdağı Şubesi Tahkik Memuriyeti, Bursa Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Hüdavendigâr Vilayeti Valiliği, Midilli Ziraat Bankası Şube Memuriyeti.
Abdülmecid Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Memur Refakatı,

Ahmed Ağa	Silk-i Celil-i Askeriye, Dersaadet Jandarma Alayı, Mülkiye Tekaid Sandığı Nezareti, Kapıçukadarı Muavinliği, Mazûlin Sandığı Hademeliği.
Ahmed Ağa	Maiyet-i Şahane Kayıkları Hamleci Hademeliği.
Ahmed Bey	Taşköprü Süvari Tahsildarlığı, Taşköprü Süvari Sertahsildarlığı, Küçükağaç Nahiyesi Köy Anbarı Memurluğu
Ahmed Edib Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, İnebolu Banka Sandığı Muhasebe Kitabeti Refik-i Evvelliği, Siirt Banka Sandığı Memuriyeti.
Ahmed Hicabi Efendi	Orhaniye Bidâyet Mahkemesi Zabıt Kitabeti, Leskoviçe Nahiyesi Müdüriyeti, Nikodim Nahiyesi Müdüriyeti, Firzovik Nahiyesi Müdüriyeti, Zelinkova Nahiyesi Müdüriyeti, Ağustos Nahiyesi Müdüriyeti, Harran Kaymakamlığı, Desaadet Ağnam Takib Memuriyeti, Çekirge Teftiş Memuriyeti, Pazarköy Kaymakamlığı, Kandıra Kaymakamlığı, Zaferanbolu (Safranbolu) Kaymakamlığı, Soma Kaymakamlığı.
Ahmed Hilmi Efendi	Kastamonu Maiyet Memurluğu, Daday Kaymakamlığı, Cide Kaymakamlığı, Arac Kaymakamlığı, Divriği Kaymakamlığı.
Ahmed Kemal Bey	Yozgat Tabâbeti, Kastamonu Merkez Belediye Tabâbeti, Zaferanbolu (Safranbolu) Belediye Tabâbeti, Zaferanbolu (Safranbolu) Gureba Hastahanesi Tababeti, Sinop Gureba Hastahanesi Tababeti, Şehremaneti Heyet-i Sıhhiye Tababeti.
Ahmed Munib Bey	Kırşehir Muhasebe Kalemi, Kırşehir Tahrirat Kalemi,

	Kelkit İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Kelkit Mülkiye Müstantiklığı, Tahrirat Müdüriyeti Muavinliği, Mecidiye Kura ve Vergi Tahsilat Memuriyeti, Mecidiye Meclis-i Maarif Komisyonu Kitabeti, Mecidiye Meclis-i İdaresi Baş Kitabeti, Serez Tahrirat Müdürlüğü, Teke Tahrirat Müdürlüğü, Teke Muhacirun Komisyonu, Alaiye Kaymakamlığı, Kırşehir Tahrirat Müdüriyeti, Elmalı İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Isparta Tahrirat Müdüriyeti, Mülkiye Müdde-i Umumiye Muavinliği, Maarif Komisyonu Azalığı, Uluborlu Kaymakamlığı, Karahisarı Sahib Tahrirat Müdüriyeti, Isparta Tahrirat Müdüriyeti, Yalvaç İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Karaağaç İhale-yi Aşâr Memuriyeti, Maarif Mülkiye Komisyonu, İnşaat-ı Askeriye Komisyonu, Siroz Tahrirat Müdüriyeti, Günferi Tahrirat Müdüriyeti, Kengiri Tahrirat Müdüriyeti, Kayseri Tahrirat Müdüriyeti, Eskişehir Kaymakamlığı, Kütahya Tahrirat Müdüriyeti, Karahisar-ı Şarki Tahrirat Müdüriyeti.
Ahmed Reşid Efendi	Maraş Tahrirat Kitabeti, Burdur Tahrirat Kitabeti, Hüdavendigâr Merkez Meclis İdaresi Kitabeti, Hüdavendigâr Mektubi Odası Mümeyyizliği Evrak Müdürlüğü, Hüdavendigâr Tahrirat Müdüriyeti, Haymana Kaymakamlığı, Karahisar Tahrirat Müdüriyeti, Kütahya Tahrirat Müdüriyeti, Çal Kaymakamlığı,

	Aziziye Kaymakamlığı, Sandıklı Kaymakamlığı, Kirmastı Kaymakamlığı, Geyve Kaymakamlığı, Bolvadin Kaymakamlığı, Uşak Kaymakamlığı, Gediz Kaymakamlığı.
Ali Azmi Efendi	Taşköprü Tahrir Vergi Kalemi, Taşköprü Nüfus İdaresi, Taşköprü Ağnam Tâdad-ı Muharrirliği, Taşköprü Aşâr-ı Kol Muharrirliği, Taşköprü Ağnam-ı Kol Memuriyeti, Taşköprü Nüfus Kitâbeti.
Ali Mümtaz Efendi	Aydın Tahrirat Kalemi, Aydın Tahrir-i Emlak Kalemi Mukayyidliği, Aydın Rüsumat Müdüriyeti, Aydın Duhanı Fabrika Memurluğu, Aydın Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, İzmir Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, Sakız Rüsum-ı Sitte Müdüriyeti, Aydın Düyun-ı Umumiye Müdüriyeti.
Ali Rıza Efendi	Hassa Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği.
Bekir Ağa	Saray-ı Hümayun Nevbet Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleci Hademeliği, Hazine-yi Hassa-yı Şahane Müdüriyeti Umumiyesi Tahsildarlığı.
Eşref Ağa	Telhis Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleci Hademeliği.
Eşref Hıfzi Efendi	Gorama Müdüriyeti, Petriç Kaymakamlığı, Müseyyeb Müdüriyeti, Kızılrıbat Müdüriyeti, Hızırdiraci Müdüriyeti, Tikrit Müdüriyeti, Semave Kaymakamlığı, Şehriban Müdüriyeti, Halis Müdüriyeti.
Halil Hazım Efendi	Taşköprü Aşâr-ı Kol Kâtipliği,

	Taşköprü Süvari Tahsildarlığı, Taşköprü Bidâyet Mahkemesi Azalığı, Taşköprü Nüfus Müdürlüğü,
Halil Sıdkı Efendi	Taşköprü Meclis İdaresi Kitabeti, Taşköprü Telgrafhanesi, Taşköprü Aşar Anbar Eminliği.
Hasan Efendi	Saray-ı Hümayun Arzane-yi Hümayun Anbarı İdare Kalemî.
Hasan Fehmi Efendi	Taşköprü Maliye Kalemî, Taşköprü Aşar Kalemî, Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemî, Taşköprü Vergi Kitâbeti.
Hasan Hüsnü Efendi	Aydın Tahrirat Kalemî, Çimpe Tahrirat Kitabeti, Aydın Ziraat Bankası Şubesi, Söke Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Aydın Ziraat Bankası Şube Veznedarlığı, Adapazarı Banka Sandığı Memuriyeti, Adapazarı Ziraat Bankası Müfettiş Memuriyeti.
Hüseyin Hüsnü Bey	Haleb Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Edirne Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Sarı Şaban Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumi Muavinliği, Adana Polis Müdürlüğü.
Hüseyin Hüsnü Efendi	Taşköprü Mal Kalemî, Taşköprü Menâfi Sandığı Kitabeti, Taşköprü Ziraat Menafi Sandığı Kitabeti, Karahisar-ı Şarki Ziraat Bankası Şubesi Memuriyeti, Yozgat Ziraat Bankası Şubesi Memuriyeti.
Hüseyin Hüsnü Efendi	Enderun-u Hümayun Hademeliği, Kılar-ı Hümayun Kitabeti.
Hüseyin Sabri Efendi	Taşköprü Ağnam Tadam-ı Muharrirliği, Taşköprü Duhan Memurluğu, Taşköprü Ziraat Bankası Tahsildarlığı, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Meclis Kitabeti, Boyabad Ziraat Bankası Sandığı Meclis Kitabeti.
Hüseyin Sabri Efendi	Taşköprü Mal Kalemî, Taşköprü Belediye Sandık Emaneti Kitabeti, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi,

	Kala-i Sultaniye Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Bolu Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Karahisar-ı Sahib Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Adana Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Cebel-i Bereket Muhasebeciliği, Günferi Muhasebeciliği.
İbrahim Behçet Efendi	Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Daday Ağnam Kitabeti, Daday Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Memuriyeti, İnhisar Ziraat Bankası Şubesi, Urfa Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Adana Ziraat Bankası Şubesi Memur Muavinliği, Ertuğrul Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Karahisar-ı Sahib Ziraat Bankası Şube Memuriyeti, Erzurum Ziraat Bankası Şube Müdüriyeti.
İbrahim Edhem Efendi	Kalecik Ağnam Kitabeti, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Tosya Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Küçükağaç Tahrirat Kitabeti Nüfus Mukayyitliği, Taşköprü Aşar Kol Kitabeti, Kastamonu Tahrir Emlak Kalemi, Kevni Vukuat Kitabeti, Kevni Tahrir ve Vergi Kitabeti, İnebolu Tahrir ve Vergi Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Taşköprü Vukuat Kalemi, Tokat Vukuat Kitabeti, Kevni Vukuat Kitabeti, Kevni Mal Müdürlüğü, Taşköprü Mal Müdürlüğü, Taşköprü Belediye Sandık Eminliği Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Taşköprü Tahrirat Kalemi, Taşköprü Ağnam Tadad-ı Muharrirliği, Ziraat Bankası Sandığı, Cide Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti.
İsmail Hakkı Efendi	Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemi, Güney Vergi Kitabeti, İnebolu Vergi Kitabeti, İnebolu Mal Müdürlüğü Muavinliği,

	Zaferanbolu (Safranbolu) Mal Müdürlüğü, Gönen Mal Müdürlüğü.
Mahmud Kemal Efendi	Taşköprü Nüfus Kalemî, Taşköprü Belediye Kitabeti Sandık Emaneti.
Mahmud Nedim Efendi	Taşköprü Mal Kalemî, Taşköprü Ağnam Tadad-ı Muharrirliği, Taşköprü Tahsilat-ı Müfredat Kitabeti.
Mehmed Abdülhalim Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası, Debboy Kalemî.
Mehmed Ağa	Nureddin Hazretleri Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Kayığı.
Mehmed Ali Efendi	Adana Telgraf ve Posta Nezareti.
Mehmed Arif Efendi	Dersaadet İstinâf-ı Hukukiye Kalemî.
Mehmed Bahaeddin Efendi	Kozyaka Müdüriyeti, Daday Kaymakamlığı, Akçaşehir Müdüriyeti.
Mehmed Behçet Efendi	İskilib Mahkemesi, İskilib Aşar Kol Kitabeti, İskilib Belediye Kitabeti, İskilib Tahrirat Kitabeti, İskilib Maarif Kitabeti.
Mehmed Eşref Efendi	Taşköprü Nüfus Kalemî, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Ağnam Tadad ve Kol Muharrirlikleri, Taşköprü Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Meclis Kitabeti, Tosya Banka Sandık Müdüriyeti.
Mehmed Fevzi Efendi	Taşköprü Mal Kalemî, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Kastamonu Hassa-yı İâne ve Emaneti, Kastamonu Turuk ve Meâbir Mukayyitliği.
Mehmed Hüsnü Efendi	Taşköprü Mal Kalemî, Taşköprü Mal Müdürlüğü, Taşköprü Bidâyet Mahkemesi, Günferi Aşar ve Ağnam Müdüriyeti, Kastamonu Muhasebe Kalemî, Taşköprü Aşar ve İltizam Müdüriyeti, Tosya Ağnam Başkitabeti,

	Bartın Nüfus Memurluğu, Taşköprü Sandık Emaneti.
Mehmed İzzet Efendi	Ebniye-i Seniyye İdaresi, Saray-ı Hümayun-u Mülukane Mübaayat ve Muayene Komisyonu.
Mehmed Muhlis Efendi	Kastamonu Asakir-i Hayriye Silki, İskilib Meclis-i İdare Kitabeti, Kastamonu Tahrir-i Emlak Kalemi, Kastamonu Tahrir-i Seyyar Mukayyitliği, Taşköprü Vukuat Kitabeti, Sinop Tahrir-i Emlak Komisyonu, Boyabad Arazi Yoklaması, Kengiri Tahrir ve Vergi Memuriyeti, İnebolu Tahkik Memuriyeti, İskilib Rüşum-ı Sitte Müdürlüğü, Araç Ağnam Tadad-ı Hafiye Memurluğu, Taşköprü Ağnam Kitabeti, İskilib Sandık Eminliği.
Mehmed Nafiz Efendi	Yenişehir Postahane Müdürlüğü, Bursa Postahane Müdüriyeti, Bozok Kaymakamlığı, Bursa Kaymakamlığı, Soma Kaymakamlığı, Maden Kaymakamlığı, Bozüyük Kaymakamlığı, İnhisar Kaymakamlığı, Bodrum Kaymakamlığı, Eşme Kaymakamlığı, Kandıra Kaymakamlığı, Karamürsel Kaymakamlığı, Petriç Kaymakamlığı.
Mehmed Refik Efendi	Taşköprü Tahrirat Kalemi, Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Kol Muharrirliği, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Sandığı Meclis Kâtibi Refik-i Saniliği, Banka Sandığı Muhasebe Kitabeti, Eskişehir Sandık Memuriyeti.

Mehmed Rifat Efendi	Ebniye-i Anbar Müdüriyeti.
Mehmed Rifat Efendi	Adliye Nezaret-i Celilesi Sicill-i Memuriyet Kalemi, Kesriye Bidayet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği, İskilib Bidâyet Mahkemesi Müdde-i Umumiye Muavinliği, Kozana Bidâyet Mahkemesi, Emniyet-i Umumiye Merkez Memuriyeti, Beyoğlu Polis Merkezi Memurluğu.
Mehmed Said Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Emanet-i Aşar Muvakkıt Kitabeti, Devrekâni Tahrir Vergi Kitabeti, Küçükağaç Tahrir Kitabeti, Taşköprü Tahsil Memuriyeti.
Mehmed Şakir Efendi	İstabl-ı Amire İdaresi. ²⁷
Mehmed Şükrü Efendi	Taşköprü Sicill-i Nüfus Kitabeti.
Mehmed Şükrü Efendi	Zonguldak Telgraf ve Posta Merkezi, Ereğli Telgraf ve Posta Merkezi Muharebe Memuriyeti.
Mehmed Tayyib Efendi	İstanköy Mekteb-i Rüşdiye Muallimliği, Gebze Mekteb-i Rüşdiye Muallimliği, Taşköprü Aşar Anbar Memuriyeti.
Mehmed Tefvik Efendi	Taşköprü Mal Kalemi, Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Kitabeti, Kastamonu Banka Şubesi, Çarşamba Banka Sandığı, Daday Banka Sandığı.
Mehmed Tefvik Efendi	Taşköprü Ziraat Bankası Sandığı, Taşköprü Belediye Kitabeti, Çerkeş Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Ayancık Banka Sandığı Memuriyeti.
Mehmed Zühdi Ağa	Nureddin Efendi Hazretleri Kayığı Hamleciler Hademesi, Maiyyet-i Seniyye Kayıkları Hamleciler Hademesi.
Mustafa Asım Efendi	Daday Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabeti, Taşköprü Ziraat Bankası Muhasebe Kitabeti.
Mustafa Bey	Harem-i Hümayun Melukane Hademeliği,

²⁷ İstabl, hükümdarlık sarayına ait binek ve yük hayvanlarının barındırıldığı yer. Ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Özcan, “İstabl”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 19, İstanbul 1999, s. 203-206.

	Şevketmeab Efendimiz Hademesi Silki, Ser- Şamdani Hazret-i Şehriyari, Zat-ı Hazret-i Padişahı Hademeliği.
Mustafa Hilmi Efendi	Kale-i Sultaniye Ziraat Bankası Şubesi, Mihaliç Ziraat Bankası Sandık Emini Muhasebe Kitabeti, Kırşehir Ziraat Bankası Şubesi Memur Muavinliği, Malkara Banka Kitabeti, Malkara Ziraat Bankası Müfettiş Muavinliği, Malkara Ziraat Bankası Müfettişliği.
Mustafa Hulusi Efendi	Dersaadet Bidâyet Mahkemesi Birinci Hukuk Dairesi Kalemi, Suriye Bidâyet Mahkemesi Birinci Müstantikliği, Halep Bidâyet Mahkemesi Birinci Müstantikliği, Cide Bidâyet Mahkemesi, Akka Bidâyet Mahkemesi.
Mustafa Sadık Efendi	Taşköprü Tadad-ı Ağnam Muharrirliği, Taşköprü Aşar Kol Memuriyeti.
Mustafa Sıdkı Efendi	Taşlıca Bidâyet Mahkemesi Müstantikliği, Mekteb-i Hukuk-ı Şahane Müdüriyeti,
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	Taşköprü Emanet-i Aşar Kol Kitabeti, Taşköprü Aşar ve Ağnam İkinci Kitabeti, Taşköprü Tahrirat Kitabeti, Taşköprü Maarif Komisyonu, Taşköprü Müdde-i Umumi Muavinliği, Taşköprü Mekteb-i Rüşdiye Rika Muallimliği, Niğde Başkitabeti, Konya Nafia Komisyonu Kitabeti, Niğde Tahrirat Müdüriyeti, Niğde Ziraat Bankası Tahrirat Kalemi.
Nuh Ağa	Telhis-i Evvel Kayığı, Maiyyet-i Seniyye Mülukane Kayığı Hademeliği.
Nuri Efendi	Dersaadet İkinci Daire-i Belediye Tababeti, Bolu Belediye Tababeti, Adana Seyyar Frengi Tababeti, Domaniç Seyyar Frengi Tababeti, İkinci Daire-i Belediye Hıfz-ı Sıhha Müfettişliği, Dördüncü Daire-i Belediye Hıfz-ı Sıhha Müfettişliği,

	Hıfz-ı Sıhha-ı Umumiye Müfettişliği.
Osman Ağa	Maiyyet-i Seniyye Mülukane Kayığı Hamleci Hademeliği.
Ömer Lütfü Bey	Mabeyn-i Hümayun Kitabeti, Bayburt Kaymakamlığı.
Raşid Efendi	Hazine-i Hümayun Hademeliği, Şehzade Necmeddin Efendi Hazretleri Hademeliği, Şehzade Mehmed Nazım Efendi Hazretleri Lalası.
Süleyman Salim Efendi	Taşköprü Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Merkez Kitabeti, Taşköprü Nafia Mukayyitliği, Kastamonu Ziraat Bankası Şubesi, Kastamonu Hassa-yı İane ve Emanet Mukayyitliği.
Şakir Tevfik Efendi	Adapazarı Yirmi Birinci Daire-i Süvari Tahsildarlığı.

2.5. Memurların Aldıkları Maaşlar

Taşköprü doğumlu memurların Sicill-i Ahvâl Defterlerinde kayıtlı olan maaşlarına dair bilgileri incelediğimizde, memuriyete başladıkları zamanki maaşlarının memuriyetleri süresince artış gösterdiğini, sabit kaldığını veya azaltıldığını görmekteyiz.

Tablo 2.6: Taşköprülü memurların aldıkları en düşük ve en yüksek maaşlar

Memurun Adı	Memurun Aldığı En Düşük ve En Yüksek Maaş
Abdüllatif Lütfi Efendi	655 kuruş – 1200 kuruş
Abdülmecid Efendi	300 kuruş
Ahmed Ağa	100 kuruş – 300 kuruş
Ahmed Ağa	200 kuruş
Ahmed Bey	300 kuruş – 350 kuruş
Ahmed Edib Efendi	250 kuruş – 600 kuruş
Ahmed Hicabi Efendi	250 kuruş – 2282 kuruş
Ahmed Hilmi Efendi	500 kuruş – 2000 kuruş
Ahmed Kemal Bey	900 kuruş – 1750 kuruş
Ahmed Münib Bey	200 kuruş – 25350 kuruş
Ahmed Reşid Efendi	625 kuruş – 2000 kuruş
Ali Azmi Efendi	125 kuruş – 400 kuruş

Ali Mümtaz Efendi	300 kuruş – 1100 kuruş
Ali Rıza Efendi	1000 kuruş
Bekir Ağa	200 kuruş
Eşref Ağa	200 kuruş – 250 kuruş
Eşref Hıfzı Efendi	250 kuruş – 800 kuruş
Halil Hazım Efendi	106 kuruş – 1200 kuruş
Halil Sıdkı Efendi	400 kuruş
Hasan Efendi	100 kuruş
Hasan Fehmi Efendi	250 kuruş – 500 kuruş
Hasan Hüsnü Efendi	150 kuruş – 1000 kuruş
Hüseyin Hüsnü Bey	1000 kuruş – 1080 kuruş
Hüseyin Hüsnü Efendi	30 kuruş – 800 kuruş
Hüseyin Hüsnü Efendi	160 kuruş – 1100 kuruş
Hüseyin Sabri Efendi	200 kuruş – 500 kuruş
Hüseyin Sabri Efendi	110 kuruş – 2000 kuruş
İbrahim Behçet Efendi	400 kuruş – 1300 kuruş
İbrahim Edhem Efendi	400 kuruş – 500 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	190 kuruş – 900 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	150 kuruş – 500 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	80 kuruş – 400 kuruş
İsmail Hakkı Efendi	235 kuruş – 500 kuruş
Mahmud Kemal Efendi	150 kuruş – 360 kuruş
Mahmud Nedim Efendi	200 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Abdülhalim Efendi	200 kuruş
Mehmed Ağa	119 kuruş – 200 kuruş
Mehmed Ali Efendi	250 kuruş
Mehmed Arif Efendi	42 kuruş
Mehmed Bahaeddin Efendi	225 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Behçet Efendi	180 kuruş – 1900 kuruş
Mehmed Eşref Efendi	250 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Fevzi Efendi	250 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Hüsnü Efendi	130 kuruş – 450 kuruş
Mehmed İzzet Efendi	300 kuruş – 1300 kuruş
Mehmed Muhlis Efendi	90 kuruş – 1000 kuruş
Mehmed Nafiz Efendi	250 kuruş – 1250 kuruş
Mehmed Refik Efendi	200 kuruş – 700 kuruş
Mehmed Rifat Efendi	14 kuruş – 600 kuruş
Mehmed Rifat Efendi	50 kuruş – 1500 kuruş

Mehmed Said Efendi	300 kuruş – 1500 kuruş
Mehmed Şakir Efendi	100 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Şükrü Efendi	125 kuruş – 400 kuruş
Mehmed Şükrü Efendi	300 kuruş
Mehmed Tayyib Efendi	400 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Tevfik Efendi	350 kuruş – 950 kuruş
Mehmed Tevfik Efendi	100 kuruş – 500 kuruş
Mehmed Zühdi Ağa	119 kuruş – 200 kuruş
Mustafa Asım Efendi	250 kuruş
Mustafa Bey	60 kuruş – 2000 kuruş
Mustafa Hilmi Efendi	140 kuruş – 1500 kuruş
Mustafa Hulusi Efendi	900 kuruş – 2250 kuruş
Mustafa Sadık Efendi	250 kuruş – 300 kuruş
Mustafa Sıdkı Efendi	540 kuruş
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	100 kuruş – 1200 kuruş
Nuh Ağa	200 kuruş
Nuri Efendi	600 kuruş – 1500 kuruş
Osman Ağa	200 kuruş
Ömer Lütfü Bey	1000 kuruş – 3000 kuruş
Raşid Efendi	120 kuruş – 600 kuruş
Süleyman Salim Efendi	150 kuruş – 400 kuruş
Şakir Tevfik Efendi	400 kuruş

Taşköprü doğumlu memurların maaşları en düşük ve en yüksek olmak üzere yukarıdaki tabloda belirtildiği gibidir. Tablodan anlaşılabacağı üzere en düşük maaş 14 kuruş ile Mehmed Rifat Efendi'ye aitken, en yüksek maaş ise 25350 kuruş ile Ahmed Münib Bey'e aittir.

2.6. Memurların Memuriyete Başlama Yaşları

Aşağıda verilen tabloda Taşköprü doğumlu memurların memuriyete başlama yaşları verilmiştir.

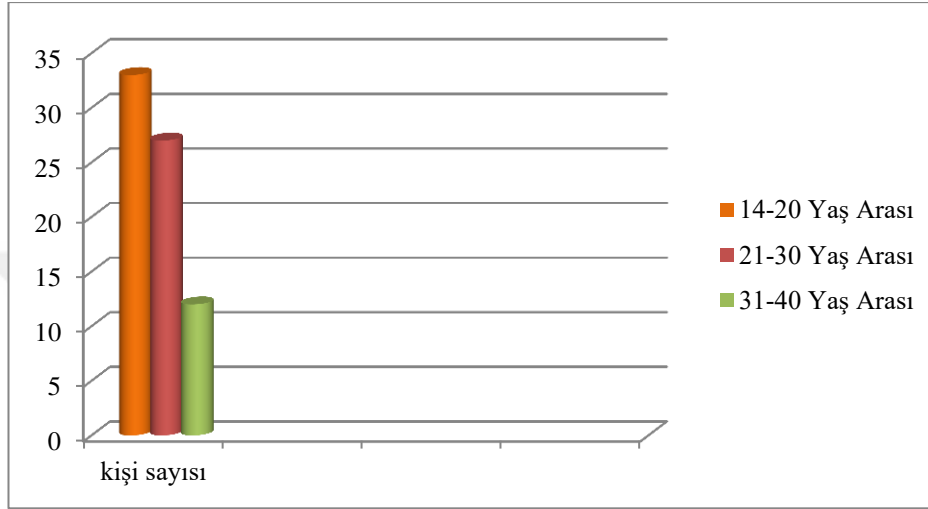
Tablo 2.7: Taşköprölü memurların memuriyete başlama yaşları

Memurun Adı	Memuriyete Başlama Yaşları
Abdüllatif Lütfi Efendi	20
Abdülmecid Efendi	23
Ahmed Ağa	21
Ahmed Ağa	20
Ahmed Bey	37
Ahmed Edib Efendi	22
Ahmed Hicabi Efendi	35
Ahmed Hilmi Efendi	24
Ahmed Kemal Bey	30
Ahmed Munib Bey	16
Ahmed Reşid Efendi	19
Ali Azmi Efendi	19
Ali Mümtaz Efendi	14
Ali Rıza Efendi	26
Bekir Ağa	19
Eşref Ağa	20
Eşref Hıfzi Efendi	26
Halil Hazım Efendi	33
Halil Sıdkı Efendi	22
Hasan Efendi	17
Hasan Fehmi Efendi	20
Hasan Hüsnü Efendi	20
Hüseyin Hüsnü Bey	26
Hüseyin Hüsnü Efendi	25
Hüseyin Hüsnü Efendi	17
Hüseyin Sabri Efendi	20
Hüseyin Sabri Efendi	36
İbrahim Behçet Efendi	21
İbrahim Edhem Efendi	19
İsmail Hakkı Efendi	20
İsmail Hakkı Efendi	22
İsmail Hakkı Efendi	17
İsmail Hakkı Efendi	23
Mahmud Kemal Efendi	24
Mahmud Nedim Efendi	18
Mehmed Abdülhalim Efendi	22

Mehmed Ağa	18
Mehmed Ali Efendi	32
Mehmed Arif Efendi	22
Mehmed Bahaeddin Efendi	31
Mehmed Behçet Efendi	15
Mehmed Eşref Efendi	20
Mehmed Fevzi Efendi	28
Mehmed Hüsnü Efendi	17
Mehmed İzzet Efendi	22
Mehmed Muhlis Efendi	29
Mehmed Nafiz Efendi	20
Mehmed Refik Efendi	17
Mehmed Rifat Efendi	29
Mehmed Rifat Efendi	24
Mehmed Said Efendi	18
Mehmed Şakir Efendi	23
Mehmed Şükrü Efendi	20
Mehmed Şükrü Efendi	20
Mehmed Tayyib Efendi	30
Mehmed Tevfik Efendi	16
Mehmed Tevfik Efendi	28
Mehmed Zühdi Ağa	18
Mustafa Asım Efendi	27
Mustafa Bey	32
Mustafa Hilmi Efendi	31
Mustafa Hulusi Efendi	19
Mustafa Sadık Efendi	36
Mustafa Sıdkı Efendi	35
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	15
Nuh Ağa	16
Nuri Efendi	30
Osman Ağa	18
Ömer Lütfü Bey	31
Raşid Efendi	22
Süleyman Salim Efendi	16
Şakir Tevfik Efendi	37

Taşköprü doğumlu memurlar arasında en düşük yaşla memuriyete başlayan isim 14 yaş ile Ali Mümtaz Efendi iken, en büyük yaş ile memuriyete adım atan kişiler 37 yaş ile Ahmed Bey ve Şakir Tevfik Efendi'dir. Taşköprülü memurların memuriyete başlama yaş aralıkları aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 2.2: Memurların memuriyete başlama yaş aralıkları

2.7. Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren devlet memurları herhangi bir suça karıştıkları vakit devlet tarafından cezalandırılmışlardır. Bu cezalar zaman içerisinde kanunlaştırılmıştır. Memurların işledikleri suçlar ve buna istinaden alacakları cezalar hakkında ilk ciddi düzenleme Tanzimat Dönemi'nde yapılmıştır. 1871'te *Memurin Muhakemesine Dair Nizamname* adıyla dokuz maddelik ilk nizamname yayımlanmıştır. Bu nizamnamenin kapsamında suç işleyen devlet memurunun nasıl sorgulanacağı, sorgunun kimler tarafından yapılacağı, yargılamanın hangi mahkemede olacağı ve ne çeşit bir ceza verileceği gibi hükümler yer almaktaydı.²⁸

Taşköprülü 73 memurun hâl varakaları incelendiğinde 3 kişi hakkında şikâyet olduğu görülmektedir. Bu isimler aşağıda verilen tabloda gösterilmiştir.

²⁸ Erkalı, a.g.t. , s. 70

Tablo 2.8: Hakkında şikâyet bulunan Taşköprülü memurlar

	Hakkında Şikâyet Bulunan Memurlar
1	Halil Sıdkı Efendi
2	İsmail Hakkı Efendi
3	Mehmed Tayyib Efendi

Tabloda isimleri verilen memurların haklarında şikâyet bulunduğu hâl varakalarında şu şekilde belirtilmektedir. Halil Sıdkı Efendi: “...bin üç yüz senesi Zilhiccesinin on birinci günü dört yüz gurusu ma’âşla kazâ-i mezbûr a’şâr-ı anbar emniyetine ta’yîn kılınmıştır. Hakkında şikâyet vukû’ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır...”²⁹. İsmail Hakkı Efendi: “...Vazife-yi me’mûriyyetine ‘âid hakkında şikâyet vukû’ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır...”³⁰. Mehmed Tayyib Efendi: “...Vazife-i me’mûriyyetine müte’allık hakkında şikâyet vukû’ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır...”³¹.

²⁹ BOA. DH. SAİD. d. , 15/283.

³⁰ BOA. DH. SAİD. d. , 20/491.

³¹ BOA. DH. SAİD. d. , 19/283.

3. İKİNCİ BÖLÜM

TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN ALDIKLARI NİŞAN, RÜTBE, MADALYA VE CEZALAR

Bir ödüllendirme biçimi olarak karşımıza çıkan madalya ve nişan verme geleneğinin tarihi Orta Çağ'a kadar dayanmaktadır. Ancak bu gelenek Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda yaygınlaşmıştır. Bu geleneğin temeli Batı dünyasına ait olduğu için Osmanlı Devleti'nde geç bir dönemde uygulanmaya başlanmıştır. Bilinen ilk Osmanlı nişanı, III. Selim Dönemi'nde olsa da bu tarihten önceki dönemlerde ödüllendirme geleneği hükümdarın, bir bey yahut komutana tuğ, kılıç, çelenk, kaftan veya hançer vermesi ile de gerçekleşmekteydi. Osmanlı Devleti nişanlarının resmî bir nitelik kazanmaları II. Mahmud Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Bu gelenek Sultan Abdülmecid döneminde iyice yerleşmiş ve nişanlar nizamnameye bağlı olarak beratları ile verilmeye başlanmıştır.³²

Nişan kelimesi Farsça olup sözlükte “*alâmet, işaret*” gibi anlamlara gelir ve “*devlet tarafından üstün hizmet karşılığı verilen, genellikle süslü ve değerli taşlarla bezeli bir çeşit madalyon*” olarak tarif edilir. II. Mahmud döneminde, eski usul nişan ve taltif alâmetlerine son verilmiştir. Yine bu dönemde Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılıp, yerine yeni bir askerî teşkilâtın kurulmasıyla rütbeleri belirtmek için dört çeşit nişan oluşturulmuştur. Bu nişanlar, ulâ, sâniye, sâlise ve râbia rütbelerine mahsus ve mücevhherliydi.³³

Rütbe kelimesi ise Arapça olup sözlükte “*basamak, mevki, aşama, mertebe*” gibi anlamlara gelmektedir. Genellikle devlet memurlarının veya halk arasında bazı kimselerin mertebelerini, unvanlarını belirtmek maksadıyla kullanılmıştır. Rütbe kavramı, Osmanlı Devleti'nde Yeniçeri teşkilâtıyla ortaya çıkmıştır. Ardından mülkiye sınıfına ve Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde de ulema sınıfına verilmiştir. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde sırasıyla hocalık, kapıcıbaşılık,

³² T. Nejat Erarp, “Osmanlılarda Nişan ve Madalya”, *Türkler*, C. 13, Ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 683-684.

³³ İbrahim Artuk, “Nişan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 33, İstanbul 2007, s. 154.

Mîr-i mîranlık ve vezirlik rütbeleri üç-dört dereceye kadardı. II. Mahmud Dönemi'nde bürokratik kadrolarda yapılan düzenlemeler neticesinde bu rütbeler sırasıyla, “*Vezir, Bâlâ, Ûlâ Evveli, Ûlâ Sânisî, Saniye Sınıf-ı Müttemayizi, Saniye, Salise, Rabia, Hâceganlık ve Hamise*” olarak düzenlenmiştir.³⁴

Madalya kelimesi ise İtalyanca olup anlamı “*medaglia*” kelimesinden gelmektedir. Günümüzde “*Resmî veya gayri resmî çeşitli alanlarda üstün başarı gösterenlere takılan madenî nişan*” anlamında kullanılmaktadır. Ancak bu kavram Eski Yunan ve Roma medeniyetlerinde madenî para için kullanılmış tabirlerden biriydi ve zamanla farklı bir nitelik kazanmıştır. Sadece Batı'da değil, İslam dünyasında da bir başarı armağanı olarak kullanılmıştır. Zamanla özellikle askerî başarıları göstermek amacıyla çeşitli şekillerde hazırlanarak göğse takılan bir çeşit nişan olarak kullanılmaya başlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde madalya kullanımının nişan kullanımından önce olduğu ileri sürülmektedir. İlk Osmanlı madalyalarının ortaya çıkışı 1730-1731 yıllarında olmuştur. Madalyaların ne şekilde olacağı, kimlere ne şekilde takılacağı gibi hususlarda nizamnameler hazırlanmıştır. Bu gelenek Cumhuriyeti döneminde de devam etmiştir.³⁵

Taşköprü doğumlu memurların almış oldukları nişan, rütbe ve madalyalar aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Taşköprü doğumlu memurların aldıkları nişan, rütbe ve madalyalar

Memurun Adı	Aldığı Nişan, Rütbe, Madalya
Abdüllatif Lütî Efendi	-
Abdülmeccid Efendi	-
Ahmed Ağa	İftihar Madalyası, Yunan Muharebe Madalyası,
Ahmed Ağa	-
Ahmed Bey	-
Ahmed Edib Efendi	-
Ahmed Hicabi Efendi	-
Ahmed Hilmi Efendi	-

³⁴ Çelem, a.g.t., s. 78.

³⁵ İbrahim Artuk, “Madalya”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 27, Ankara 2003, s. 301.

Ahmed Kemal Bey	Rütbe-i Salise Rütbe-i Saniye Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Ahmed Munib Bey	Rütbe-i Saniye
Ahmed Reşid Efendi	Rütbe-i Salise Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı Rütbe-i Saniye
Ali Azmi Efendi	-
Ali Mümtaz Efendi	-
Ali Rıza Efendi	-
Bekir Ağa	-
Eşref Ağa	-
Eşref Hıfzi Efendi	-
Halil Hazım Efendi	-
Halil Sıdkı Efendi	-
Hasan Efendi	-
Hasan Fehmi Efendi	-
Hasan Hüsnü Efendi	-
Hüseyin Hüsnü Bey	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	-
Hüseyin Hüsnü Efendi	Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Hüseyin Sabri Efendi	-
Hüseyin Sabri Efendi	Rütbe-i Salise
İbrahim Behçet Efendi	Rütbe-i Salise
İbrahim Edhem Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
İsmail Hakkı Efendi	-
Mahmud Kemal Efendi	-
Mahmud Nedim Efendi	-
Mehmed Abdülhalim Efendi	-
Mehmed Ağa	-
Mehmed Ali Efendi	-
Mehmed Arif Efendi	-
Mehmed Bahaeddin Efendi	-
Mehmed Behçet Efendi	-
Mehmed Eşref Efendi	-

Mehmed Fevzi Efendi	-
Mehmed Hüsni Efendi	-
Mehmed İzzet Efendi	Tahlisiye Madalyası Rütbe-i Saniye Dördüncü Rütbeden Osmani Nişanı
Mehmed Muhlis Efendi	-
Mehmed Nafiz Efendi	-
Mehmed Refik Efendi	-
Mehmed Rifat Efendi	Liyakat Madalyası (gümüş)
Mehmed Rifat Efendi	-
Mehmed Said Efendi	-
Mehmed Şakir Efendi	Agel Roj Nişanından Bir Kıt'a Madalya /Almanya Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Mehmed Şükrü Efendi	-
Mehmed Şükrü Efendi	-
Mehmed Tayyib Efendi	-
Mehmed Tevfik Efendi	-
Mehmed Tevfik Efendi	-
Mehmed Zühdi Ağa	-
Mustafa Asım Efendi	-
Mustafa Bey	-
Mustafa Hilmi Efendi	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası (nikel)
Mustafa Hulusi Efendi	-
Mustafa Sadık Efendi	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Sıdkı Efendi	-
Mustafa Şevki Efendi	Rütbe-i Rabia Rütbe-i Saniye
Nuh Ağa	-
Nuri Efendi	Beşinci Rütbeden Mecidi Nişanı
Osman Ağa	-
Ömer Lütfü Bey	Rütbe-i Salise Rütbe-i Saniye Dördüncü Dereceden Osmani Nişanı Üçüncü Dereceden Mecidi Nişanı İkinci Dereceden Mecidi Nişanı Rütbe-i Evvel

	İkinci Rütbeden Osmanî Nişanı
Raşid Efendi	Liyakat Madalyası (gümüş)
Süleyman Salim Efendi	-
Şakir Tefkîk Efendi	-

Taşköprü doğumlu memurlardan 15’i memuriyetleri sırasındaki başarıları nedeniyle çeşitli rütbe, nişan ve madalyalarla ödüllendirilmişlerdir. Taşköprülü memurlar toplam 13 rütbe, 10 nişan ve 7 madalya almışlardır. En çok ödüllendirilen memur 4 nişan ve 3 rütbe ile Ömer Lütfü Efendi’dir. Bundan sonra 2 madalya ile Ahmed Ağa gelirken, 2 rütbe alan 3 kişi vardır. Bunlar Ahmed Kemal Bey, Ahmed Reşid Efendi ve Mustafa Hilmi Efendi’dir.

3.1. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Madalyalar

Taşköprü doğumlu memurlar “*İftihar, Tahlisiye, Hamidiye Hicaz Demiryolu, Liyakat ve Yunan Muharebe*” madalyaları olmak üzere toplam beş çeşit madalya almışlardır.

3.1.1. İftihar Madalyası

II. Abdülhamid döneminde çıkarılmış bir madalyadır. Genel olarak bu madalya devlete ve millete büyük hizmetler yapan kimselere verilmiştir. Altın ve gümüş olmak üzere iki çeşittir. Madalya verilen kişinin vefatından sonra madalya devlete iade edilmekteydi. Taşköprülü memurlar arasında bu madalyayı hak eden tek kişi Ahmed Ağa’dır. Ahmed Ağa, hizmetlerinden dolayı 2 Mayıs 1327’de (15 Mayıs 1911) İftihar Madalyası almaya hak kazanmıştır. Kayıtlarda bu durum şöyle belirtilmektedir: “...*esnâda iftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir...*”³⁶

³⁶ BOA. DH. SAİD. d., 179/93.

3.1.2. Tahlisiye Madalyası

Tahlis-i can olarak da bilinen Tahlisiye madalyası Sultan Abdülmecid döneminde verilmeye başlanan bir madalyadır. Genel olarak önemli bir olayın, bir açılışın ya da bir savaşın hatırası olarak verilir. Taşköprülülük memurlar arasında bu madalya ile ödüllendirilen tek kişi Mehmed İzzet Efendi'dir. Mehmed İzzet Efendi'ye hizmetlerden dolayı 17 Şevval 1319'da (27 Ocak 1902) Tahlisiye Madalyası verilmiştir. Belgelerde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: “...bin üç yüz on dokuz senesi Şevvâlinin on yedisinde tahlisiye madalyasıyla taltîf...”.³⁷

3.1.3. Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

II. Abdülhamid döneminde inşasına başlanan ve Hicaz'a kadar uzanan demiryolunun yapımında yardımda bulunanlara verilmek amacıyla çıkarılmıştır. Taşköprülülük memurlar arasında bu madalyayı alan tek kişi Mustafa Hilmi Efendi'dir. Mustafa Hilmi Efendi'ye yapmış olduğu yardım ve hizmetlerden dolayı 29 Rebiülahir 1322'de (13 Temmuz 1904) Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası verilmiştir. Bu durum belgelerde şöyle ifade edilmiştir: “...nikelden ma'mûl Hamîdiye Hicaz Demiryolu madalyası ihsân buyrulduğı...”.³⁸

3.1.4. Liyakat Madalyası

Liyakat Madalyası, II. Abdülhamid döneminde sadakat ve kahramanlık gösterenleri takdir etmek için 1890'da verilmeye başlanmıştır. Bu madalya altın ve gümüş olmak üzere iki çeşittir. Devlete faydası dokunan yabancılara da verilmiştir. Taşköprülülük memurlar arasında ise Mehmed Rifat Efendi ve Raşid Efendi, Liyakat Madalyası almaya hak kazanmıştır. İki memurun madalyası da gümüştür. Mehmed Rifat Efendi hizmetlerinden dolayı 29 Zilkade 1322'de (4 Şubat 1905) Liyakat Madalyası ile ödüllendirilmiştir. Bu durum Sicill kayıtlarına “...yirmi dokuzunda gümüş liyâkat

³⁷ BOA. DH. SAİD. d., 146/47.

³⁸ BOA. DH. SAİD. d., 98/57.

madalyası ihsân buyrulmuştur...” şeklinde geçmiştir.³⁹ Raşid Efendi de başarılı hizmetlerinden dolayı 1 Şaban 1325’te (9 Eylül 1907) Liyakat Madalyası almaya hak kazanmıştır. Bu durum kayıtlara “...gurresinde gümüş liyâkat madalyasıyla taltîf olunmuştur...” şeklinde geçmiştir.⁴⁰

3.1.5. Yunan Muharebe Madalyası

II. Abdülhamid döneminde çıkarılan madalyalardan biridir. Taşköprölü memurlar arasında bu madalyayı almaya hak kazanan tek kişi Ahmed Ağa’dır. Ahmed Ağa’ya hizmetlerinden dolayı 2 Mayıs 1327’de (15 Mayıs 1911) Yunan Muharebe Madalyası verilmiştir. Sicill-i Ahvâl kayıtlarında bu durum “...esnâda iftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir...” şeklinde ifade edilmiştir.⁴¹

3.2. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Nişanlar

3.2.1. Mecidi Nişanı

Mecidi Nişanı, Sultan Abdülmecid adına 18 Eylül 1852’de düzenlenmiştir. Beş dereceli olarak hazırlanan bu nişanın birinci ve ikinci dereceli olanları şemselidir. Şemse nişandan daha büyüktür ve göğsün sol tarafına iğnelenir. Savaşta üstün başarı gösterenlere ise kılıçlı olan Mecidi Nişanı verilmiştir. Taşköprölü memurlardan 6 tanesi Mecidi Nişanı almaya hak kazanmıştır. Memurlardan 5 tanesi 5. rütbeden, 1 tanesi 3. rütbeden ve 1 tanesi de 2. rütbeden Mecidi Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Memurlardan bir tanesi iki nişan almıştır. Bu nişanı alan Taşköprölü memurlar arasında Ahmed Kemal Efendi⁴², Ahmed Reşid Efendi⁴³, Hüseyin Hüsnü Efendi⁴⁴, Mehmed Şakir Efendi⁴⁵, Nuri Efendi⁴⁶, Ömer Lütfü Bey⁴⁷ bulunmaktadır.

³⁹BOA. DH. SAİD. d.,153/139.

⁴⁰BOA. DH. SAİD. d.,196/463.

⁴¹BOA. DH. SAİD. d.,179/93.

⁴²BOA. DH. SAİD. d., 72/71.

⁴³BOA. DH. SAİD. d., 1/90.

⁴⁴BOA. DH. SAİD. d., 149/5.

⁴⁵BOA. DH. SAİD. d., 67/145.

⁴⁶BOA. DH. SAİD. d., 177/55.

⁴⁷BOA. DH. SAİD. d., 152/231.

3.2.2. Nişan-ı Âli Osmâni

Nişan-ı Âli Osmâni, Sultan Abdülaziz döneminde verilmeye başlanmıştır. Yüksek görevlilere verilen en önemli nişandır. Mecidi nişanından daha değerlidir. Dört derecesi vardır.⁴⁸ Taşköprülü memurlardan 2 tanesi Nişan-ı Âli Osmâni Nişanı ile ödüllendirilmiştir. Bu memurlardan birisi iki nişan birden almıştır. Nişanların 2 tanesi 4. rütbeden, 1 tanesi ise 2. rütbedendir. Bu memurlar Mehmed İzzet Efendi⁴⁹, Ömer Lütfü Bey'dir.⁵⁰

3.3. Taşköprü Doğumlu Memurların Aldıkları Rütbeler

Taşköprü doğumlu memurlardan 8 tanesi 4 farklı dereceden 13 rütbe almıştır. Rütbe alan memurlar Ahmed Kemal Bey⁵¹, Ahmed Münib Bey⁵², Ahmed Reşid Efendi⁵³, Hüseyin Sabri Efendi⁵⁴, İbrahim Behçet Efendi⁵⁵, Mehmed İzzet Efendi⁵⁶, Mustafa Şevki Efendi⁵⁷, Ömer Lütfü Bey'dir⁵⁸. Madalya, nişan ve rütbe alan Taşköprülü memurlar arasında en çok dikkat çekenler 3 rütbe ve 4 nişan almış olan Ömer Lütfü Bey ve 1 rütbe, 1 madalya ve 1 nişan almış olan Mehmed İzzet Efendi'dir.

⁴⁸ Çelem, a.g.t. , s. 81-88.

⁴⁹ BOA. DH. SAİD. d. , 146/47.

⁵⁰ BOA. DH. SAİD. d. , 152/231.

⁵¹ BOA. DH. SAİD. d. , 72/71.

⁵² BOA. DH. SAİD. d. , 77/53.

⁵³ BOA. DH. SAİD. d. , 1/90.

⁵⁴ BOA. DH. SAİD. d. , 102/277

⁵⁵ BOA. DH. SAİD. d. , 127/49.

⁵⁶ BOA. DH. SAİD. d. , 146/47

⁵⁷ BOA. DH. SAİD. d. , 95/125.

⁵⁸ BOA. DH. SAİD. d. , 152/231.

4. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAŞKÖPRÜ DOĞUMLU MEMURLARIN SİCİLL KAYITLARI

4.1. Abdüllatîf Lütfî Efendi

‘Abdüllatîf Lütfî Efendi Müdüriyetten Mehmed Tayyib Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz yetmiş sekiz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1277 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ’isiyle rüşdiyesinde ve ba’dehu Kastamonuda medresede birer miktar ‘Arabiyye ve Farîsî okuduğu tercüme-i hâlinde mündericidir. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Şevvâlinin yirmi dokuzunda 11 Eylül sene 97 Kastamonu vilâyeti Mektûbî Kalemine mülâzemetle girip doksan sekiz ve doksan dokuz ve üç yüz iki sene-i mâliyelerinde altı yüz elli beşer gurus ma’âşlarla mezkûr Taşköprü kazâsı A’şâr-ı Kul Kitâbetlerinde bulunduktan sonra üç yüz altı senesi Muharreminin yedisinde 1 Eylül sene 304 dört yüz gurus ma’âşla Kastamonu Menâfi’ Sandığı Kitâbetine ta’yîn ve Recebinin yirmi dördünde 14 Mart sene 305 mezkûr ol-miktar ma’âşla Kastamonu Zirâ’at Bankası Şu’besi Kâtib-i Evvelliğine ve üç yüz sekiz senesi Zilkâ’desinin altısında 1 Hazîran sene 307 sekiz yüz gurus ma’âşla Çatalca Zirâ’at Bankası Şu’be Me’mûriyyetine tahvîl olunup ba’dehu Kilyos Zirâ’at Bankası Şu’besi Tahkîk Me’mûriyyetine gönderilerek üç yüz dokuz senesi Ramâzân-ı şerîfinin altısında 22 Mart sene 308 iki yüz gurus hums ma’âşla şu’be-i mezkûre me’mûr vekâletine ta’yîn kılınmış ve Zilka’desinin sekizinde 22 Mayıs sene 308 hatem vekâletine naklî hizmet sâbıkası olan Çatalca Şu’be Me’mûriyyetine ‘avdet ederek üç yüz on senesi Rebi’ü’l-âhîrinin on ikisinde 22 Teşrîn-i evvel sene 308 Şam Zirâ’at Bankası Şu’be Me’mûriyyetine tahvîli icrâ olunduğu hâlde bilâhire şu’be-i mezkûreye tahvîlinden sarf-ı nazar olunarak üç yüz sekiz senesi Şubatında bin üç yüz doksan gurus maktu’ 4 harcırâh Hayrabolu Sandûkıyla Tekfur Dağı Şu’besi Tahkîk Me’mûriyyetini dahî îfâ ederek muahhar’an bin iki yüz gurus ma’âşla Bursa Zirâ’at Bankası Şu’be Me’mûriyyetine tahvîl olunmuş ve üç yüz on senesi Recebinin yirmi sekizinde 13 Şubat sene 308 şu’be-i mezkûrede îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Hüdâvendigâr vilâyeti vâililiğinden mûmâ ileyh vazîfe-i mevdu’asına ‘âid mu’âmelâtı

hüsn-i îfâ ile ibrâz âsâr-ı revnekdârı eylemekte olduğu ve mezkûr banka idâre-i ‘umûmiyesinden dahî el-yevm-i istihdâm eylemekte bulunduğu tasdîk kılınmıştır.

Üç yüz beş senesi Saferinin on yedisinde 23 Teşrîn-i evvel sene 303 yüzde bir ‘âidât nisbetinde Kastamonu Menâfi’ Sandûğı Kitâbetine girip üç mâh yedi güne kadar bulunduğu tercüme-i hâl varakasinda muharrer isede tetbîkât-ı kuyûdiye bil-icrâ bulunarak kayıd bulunamadığı gelen cevâbdan anlaşılmış ve hidemât-ı sâ’iresinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma’âş ve maktu’ 4 harc-ı râh ve esbâb-ı infisâli ve berâ’et-i zimmetini hâvî Kastamonu Zirâ’at Bankası Şu’besi Meclis-i İdâresinde 17 Ağustos sene 312 târihli mazbatası ve Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi ‘aynen görülüp i’âde kılınmış ve Taşköprü Kazâsı Meclis-i İdâresiyle Çatalca ve Kilyos Zirâ’at Bankası Şu’besi Meclis-i İdâresinin 26 Kânûn-ı evvel sene 311 ve 30 Teşrîn-i evvel sene 308 ve 8 Mayıs sene 311 târihli mazbataları sûret-i musaddakaları ve muhâsebe-i mezkûrenin 15 Temmuz sene 312 târihli derkenârı ve Kastamonu Zirâ’at Bankası şu’be me’mûriyyetinin 29 Mayıs sene 315 târihli ve iki yüz altmış üç numrolu tahrîrât-ı cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şu’bece mahfûz olup Bursa Zirâ’at Bankası şu’be me’mûriyyetinin îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma’âş ve tahlîf olduğu evrâk-ı muhâbereden müstebân olmuştur. Fî 13 Cemâziye’l-evvel sene 1324 ? Fî 22 Haziran sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh tarîk-i müte’ahhidlerinden birinin istihkâkına mahsûben üç bin gurusun sarfı lazım geleceğini tahrîr ve tahtîm edilip meblâğ-ı mezkûrı veremeyerek umûr-ı zâtîyesinde isti’mâl olduğundan sarf-ı mu’âmelesinin tertîbinde müte’ahhidin imzâsı ve valinin vizibilesi (?) olmadığı gibi delâil ile sâbit olması ve yine aynı müte’ahhide vilâyetin ma’lûmâtı olmaksızın ‘ale’l-hesâb sûretiyle on bin gurus verilip mübelliğ-i mezkûre ‘âid sarf-ı mu’âmelerinin on beş gün sonra îfâ olduğunda icrâ kılınan tahkîkât neticesinde anlaşılması üzerine üç yüz yirmi beş senesi Zilka’desinin yirmi ikisinde “14 Kânûn-ı evvel sene 313” işden el çekdirilmiş ise de bilâhire banka Meclis-i İdâresince imzâsız te’diyâtı müte’ahhide vermediği husûsunda kanâ’at hâsıl olmakta olduğundan ‘aslâ ileride taraf ve mu’ayyen mu’âmelâtının mercii olmayan bir livâ-ı mezkûriyyete ta’yîn edilmek üzere “17 Nisan sene 314” târihinde i’âdeten me’mûriyyetine karar verilerek açıkta kaldığı müddetce nisf-ı ma’âş aldığı ve üç yüz on altı senesi Zilka’desinin on üçünde “13

Mart sene 315” ma’âşıyla Saruhan ve üç yüz yirmi altı senesi Zilhiccesinin on dördünde “25 Kânûn-ı evvel sene 324” ‘aynı ma’âşıyla Midilli Zirâ’at Bankası Şu’be Me’mûriyetlerine tahvîl olduğu ve sâlifü’z- zikr Saruhan sancağı me’mûriyyetine ‘âid mu’âmelâtından ashabından tahsîl olunamadığı hâlde âtiyen kendisine hâssâten tevciye edebilecek dört bin üç yüz kûşur gurusu ilişği olduğu ve Midilli me’mûriyyetinden bir günâ zimmet ve ilişği olmadığı Midilli ve Saruhan banka hazîneleri meclis-i idârelerinin mazbatalarıyla kuyûd-ı merkeziyeden anlaşıldığı Zirâ’at Banka idâre-i ‘umûmiyyesinde 23 Şubat sene 326 târîhli vukû’ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.⁵⁹

4.2. Abdülmecid Efendi

‘Abdülmecîd Efendi Taşköprü Zirâ’at Bankası Şu’besi Tahsildârı Mehmed Şükrü Efendinin oğludur. Bin üç yüz yedi sene-i hicriyesinde “ sene-i mâliye 1305” Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kazâ-i mezkûrede mekteb-i ibtidâîsinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde tedrîs-i meşrûd olan durûsı ba’de’t-tâhsîl 8 Temmuz sene 322 târihinde ‘aliyyü’l’âlâ derecede mekteb-i rüşdiyeden bir kıt’a şahâdetnâme almıştır. Bir müddet Taşköprü Banka Sandığına mülâzemetle devâm ederek bin üç yüz otuz senesi Muharreminin on dördünde 8 Kânûn-ı evvel sene 328 üç yüz gurusu ma’âşla Çerkeş kazâsı Zirâ’at Banka Sandığı me’mûr refâkâtına bit’ta’yîn-i îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir.

Çerkeş kazâsı kâ’im-i makâmlığına mumâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı hâvî tasdîk ve mezkûr banka idâre-i ‘umûmiyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesiyle mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve mülâzemetinin hüsn-i hizmetini hâvî mazbata sûret-i asl tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hizmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târîh-i mübâşeretle miktar-ı ma’âş evrâk-ı muhâbereden müsteb’âd olmuş olduğu Zirâ’at Bankası Müdüriyet-i ‘Umûmiyyesinden 10/ 20? sicill numrolu hülâsâda gösterilmiştir. Fî 11 Mayıs sene 329 Rumî.⁶⁰

4.3. Ahmed Ağa

⁵⁹ BOA. DH. SAİD. d., 136/301.

⁶⁰ BOA. DH. SAİD. d., 193/149.

Ahmed Ağa Zirâ'adden Kaba Durmuş oğlu Abdullah Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1285 Taşköprü kasabasına tâbi' Çekuc? karyesinde tevellüd etmiştir. Tahsîl görmediği cihetle okuyup yazması yoktur. 307 târihinde ismine kur'a isâbetle Silk-i Celîl-i 'Askeriyeye duhûl ve çavuş rütbesine ihzâr ile müddet-i nizâmiyesini bi'l-ikmâl "1 Nisan sene 312 " târihli tezkire almış ve bin üç yüz on beş senesi Rebi'ü'l-âhirenin yirmi sekizinde 15 Ağustos sene 312 Ders'âdetin Jandarma Alâyı üçüncü tabûrunun üçüncü bölüğüne kayd olunarak "6 Ağustos sene 321" târihinde vukû' isti'fâsına mebnî ihrâc edilmiş ve jandarmalıkda bölüğün esnâda İftihâr ve bir Yunan Muharebe Madalyalarıyla taltîf edilmiştir. Ve üç yüz yirmi üç senesi Recebinin on ikisinde "1 Eylül sene 321" odacılar tahsîlâtından yüz guruş almak üzere Mülkiye Tekâ'üd Sandığı Nezâreti Kapıçukadarı refâkatına ta'yîn ve üç yüz yirmi dört senesi Şa'bânının on sekizinde 2 Teşrîn-i evvel sene 322 yirmi guruş zam ile ma'âş-ı yüz yirmi guruşa üç yüz yirmi beş senesi Şa'bân-ı şerîfinin yirmi dördünde 19 Eylül sene 323 seksen guruş daha zam ile iki yüz guruşa iblâğ ve Kapıçukadarı mu'âvinliğine ta'yîn ile ma'âş-ı müstahdemin me'âşâtı meyânına nakl ve üç yüz yirmi yedi senesi Rebi'ü'l-evvelînin beşinde 16 Mart sene 325 elli ve üç yüz yirmi yedi senesi Şa'bân-ı şerîfinin yedisinde 11 Ağustos sene 325 Tenbîk Komisyonu kararıyla kezâlik elli guruş zam ile ma'âş-ı mezkûr üç yüz guruş iblâğ edilmiş ve komisyon-ı mezkûr kararıyla Kapıçukadarlığı nâmı kaldırılarak Ma'zûlîn Sandığı Hademeliğine nakl olunmuştur. Mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i îfâ eylemekte olan nezâret-i müşârûn ileyh evrâk Müdüriyetinin tercüme-i hâli zîrîne yazılan şerhde tasdik edilmiştir. Cihet-i 'askeriyeden alındığı ihrâc tezkiresiyle İftihâr ve Yunan Muhârebe Madalyalarının berâtları ve Nüfûs Tezkiresi görülüp i'ade edilmiştir. Ve hidemâtları muhâsebe kaydına muvâfık bulunmuştur. 2 Mayıs sene 327.⁶¹

4.4. Ahmed Ağa

Ahmed Ağa Saray-ı hümayun hamlecilerinden mütekâ'id iken vefât eden Hacı Mustafa oğlu 'Ali 'Osmân Ağanın oğludur. Bin üç yüz sekiz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1207" Taşköprü kazâsına mülhak Akdoğan? karyesinde tevellüd

⁶¹ BOA. DH. SAİD. d., 179/93.

eylemiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz yirmi sekiz senesi Rebi'ü'l-evvelînin on birinde “ 9 Mart sene 326” iki yüz guruş ma'âşla ma'îyyet-i şahâne kayıkları hamleci hademeliğine ta'yîn olunmuştur. Hamleciler me'mûrlığından mûmâ ileyh hidmetini îfâya sâ'î bulunduğunu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i 'umûmiyesinden tasdik kılınmıştır. Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görülüp i'ade edilmiş ve hidmet hazînesine târih-i ta'yîn ile miktarı ma'âş hamleciler me'mûrlığından tercüme-i hâl varakası zîrîndeki mülâhazasına müstenid bulunmuş olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill Şu'besinden mürsel 10/ 171? sicill numrolu hülâsada gösterilmiştir. 4 Nisan 329 İmza.⁶²

4.5. Ahmed Bey

Ahmed Bey Rençber Ağâsı Hüseyin Ağânın oğludur. Bin iki yüz elli altı senesi Muharrem'in evâsıtında Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Mekâtib-i sıbyânda Esâsü'l-İslâmiyyet olan Mukaddeme-i 'Ulûm-ı Diniyye ve Kasaba-i mezbûr medresesinde bir miktar Arabî okumuştur. Türkçe okur yazar. Doksan üç senesi Cemâziye'l-âhiresinin evâilinde otuz yedi yaşında olduğu hâlde üç yüz elli guruş ma'âşla Taşköprü Kazâsı Süvârî Tahsildârlığına alınıp sene-i mezbûrun Şa'bânı nihâyetinde me'mûriyyet-i mezkûrenin lağvıyla açıkta kalarak umûr-ı zâtiyyesiyle meşgûl olmuş ve doksan yedi senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on birinde yüzde altı 'â'idâtla yine kazâ-i mezbûr süvârî sertahsildârlığına me'mûriyetle bin üç yüz iki senesi Cemâziye'l-âhiresinde üç yüz guruş ma'âşla kazâ-i mezkûr ağnâm ve a'sâr-ı kul me'mûriyyetine nakl etmiştir. Kazâ-i mezbûr a'sâr me'mûriyyeti vekâletinden ve Kastamonu vilâyeti a'sâr nezâretiyle a'sâr ve ağnâm emânetinden yazılan mülâhazalara 'atıf ile mâliye nezâret-i celîlesinden mûmâ ileyh umûr-ı me'mûresine îfâya kifâyeti beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh üç yüz üç senesi Cemâziye'l-âhiresinin altısında a'sâr idâreliğinin ilgâsıyla infisâl edip sene-i merkûm Şa'bânının yirmi yedisinde üç yüz guruş ma'âşla Küçükağaç nâhiyesi köy anbârı me'mûrî olmuştur. Taşköprü kazâsı a'sâr-ı kul me'mûriyyetinden zimmet ve ilişkî olmadığı Kastamonu vilâyet-i mezkûrenin 25 Haziran sene 1304 târih-i tahrîrât ve 21 Ağustos sene 1304

⁶² BOA. DH. SAİD. d., 196/161.

târihli mazbatasında gösterilmiştir. Fi gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 1309 ve 21 Teşrîn-i sâni sene 1307 temme.⁶³

4.6. Ahmed Edib Efendi

Ahmed Edib Efendi müteveffâ Hacı Şükrü Efendinin mahdûmudur. Bin üç yüz dört sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 303 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre'ü-l 'Ulûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri tahsîl ile Ders'âdete gelerek Bayezid merkez-i rüşdiyesine girip 22 Temmuz sene 318 ve 18 Eylül sene 319 târihlerinde 'aliyyü'l-'âlâ ve karîbü'l-'âlâ derecelerinde iki kıt'a şahâdetnâme almıştır. Taşköprü Zirâ'at Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle devâm ettikten sonra üç yüz yirmi altı senesi Rebi'ü'l-âhirenin yirmi altısında 15 Mayıs sene 324 iki yüz elli guruş ma'âşla İnebolu Banka Sandığı Muhâsebe Kitâbetini Refik-i Evvelliğine ta'yîn olunarak ba'de't-tehâlîfe işe mübâşeret eylemiştir. Taşköprü kâi'm-i makâmılığından mûmâ ileyh hüsn-i hâl eshâbına ve erbâb-ı isti'dâdan olduğu tasdîk ve mezkûr banka idâre-i 'umûmiyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasına merbûd olup îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş ve tahlîf olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. 21 Muharrem sene 327 ve 21 Kânûn-ı sâni sene 324 İmza.

Mûmâ ileyh 17 Nisan 328 târihinde altı yüz guruş ma'âşla Siird Zirâ'at Banka Sandığı Me'mûriyyetine tercihen nakl olduğu ve hidmet-i sâbıkasınca bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Müdüriyet-i 'umûmiyenin 22 Eylül sene 328 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. 21 Mart sene 329 İmza.⁶⁴

4.7. Ahmed Hicabi Efendi (Seyyid)

⁶³ BOA. DH. SAİD. d., 36/ 111.

⁶⁴ BOA. DH. SAİD. d., 159/191.

Seyyid Ahmed Hicâbî Efendi Kosova vilâyetinde Yakova kazâsı nâ'ibi Ahmed Nazîf Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1290 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı okuduktan sonra Beyrut vilâyetiyle Dersâ'adet-i mekteb-i i'dâdî-i mülkiyesinde müretteb 'ulûm ve fûnûnı bit-tahsîl Beyrut mekteb-i i'dâdîsinde 'aliyyü'l-'alâ derecede şahâdetnâme ve Dersâ'adet-i idâdî mülkiyyesinden tasdîknâme almıştır. 'Arabî ve Türkçe tekellüm ve kitâbet ettiği ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında mündericidir. Bin üç yüz yirmi senesi Şevvâlinin yirmi yedisinde 13 Kânûn-ı sânî sene 318 iki yüz elli guruş ma'âş ile Kosova vilâyetinde Orhâniye Kazâsı Bidâyet Mahkemesi Zabıd Kitâbetine ta'yîn kılınarak üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye'l-evvelînin dokuzunda 21 Temmuz sene 319 beş yüz guruş aylıkla vilâyet-i mezkûrede İştîp kazâsına muzâf Leskoviçe nâhiyesi Müdüriyetine nakl olunmuştur. Vilâyet-i mezkûre vâliliği nâmına mektubcılığından tercüme-i hâlinin münderecâtı ve umûr-ı me'mûresinin îfâya iktidârı tasdîk kılınmıştır. Mekteb-i i'dâdî-i mülkiye şahâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinin ve sâlifü'z-zikr zabıt kitâbetinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve hüsn-i hidmetini mutazammın mazbatasının Kosova vilâyeti Meclis-i İdâresinden musaddak sûretleri ve me'mûriyyet-i hâzırasına sene-i târih-i ta'yîn ve ma'âş miktarına dâ'ir Dâhiliye Nezâreti Celîlesi Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 24 Temmuz sene 319 târîhli müzekkire-i cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâliyle nezâret-i müşârûn ileyhâ Sicill-i Ahvâl Şu'besinde mahfûzdur. Fî 9 Şubat sene 1321 Fî 28 Zilhicce sene 1323. Temme.

Mûmâ ileyhî bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on ikisinden 27 Nisan sene 319 sene-i mezkûre Zilka'desinin altısına kadar 11 Kânûn-ı sânî sene 319 Müdüriyet-i mezkûrede istihdâm olunduktan sonra şehir-i mezbûrenin on birinde 14 Kânûn-ı sânî sene 319 beş yüz guruş ma'âş ve tahvîl sûretiyle vilâyet-i mezkûreden Nikodim Nâhiyesi Müdüriyetine ta'yîn ve yine o ma'âşla Frizovik Nâhiyesi Müdüriyetine nakl edilmesinden dolayı üç yüz yirmi iki senesi Saferinin yirmi altısında 29 Nisan sene 320 Nikodimden infikâk ve Rebi'ü'l-evvelînin üçünde 5 Mayıs sene 320 Frizovikde vazîfesine mübâşeret ettiği ve üç yüz yirmi beş senesi Recebinin beşinde 1 Ağustos sene 323 ma'âş-ı mezbûrun sekiz yüz guruşa iblâğ olduğu ve yine miktar-ı mezkûr

ma'âş ve becâyîş vechiyle Zelinkova nâhiyesi Müdüriyetine ta'yîn kılınmasına binâen üç yüz yirmi altı senesi Cemâziye'l-âhiresinin altısında 23 Hazîran sene 324 me'mûriyyet sâbıkasından infikâkî vukû'bulunup şehir-i mezbûrun yirmi altısında 9 Temmuz sene 324 Zelinkovada vazîfesine başladığı ve sene-i mezkûre Recebinin on altısında 1 Ağustos sene 324 ma'âş-ı mezbûrun yedi yüz guruş doldurulduğu ve Şa'bânın on yedisinde 1 Eylül sene 324 mezbûr sekiz yüz guruş ma'âşla Selânik vilâyetinde Ağustos Nâhiyesi Müdüriyetine becâyîşi icrâ olunduğu ve îfâ-i hüsn-i hidmetle bir gûne zimmet ve ilişiği olmadığı İştîp ve Köprülü kazâları meclis idârelerinin Kosova vilâyeti idâre meclisinden müzeyyel 12 Kânûn-ı sâni sene 319 1 Mayıs sene 320 ve Priştine sancağıyla merkez-i kazâ meclis idârelerinin 2 ve 29 Kânûn-ı evvel sene 324 târihli mazbatalarıyla mezkûr merkez kazâ kâ'im-i makâmıyla Kosova vilâyeti vâililiğinden tebliğnâmelerinden anlaşılmış ve evrâk-ı mezkûre Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Sicill-i Ahvâl Şu'besinde 'aynen görölerek kendisine i'ade kılındığı şu'be-i mezkûrenin 5 Mayıs sene 325 târihli vukû'ât pusulasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh mukâddemâ Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Sicill-i Ahvâl Şu'besinden gönderilen tercüme-i hâl hülâsasında muharrer olduğu üzere Dersâ'adet-i mekteb-i i'dâdî-yi mülkiyesinden tasdîknâme aldığı muharrer ise de a'lâ derecede şahâdetnâme aldığı bu kere 'aynen bilâ-ibrâz şu'be-i mezkûrece görölerek kendisine i'ade edilen mezkûr şahâdetnâmeden anlaşıldığı şu'be-i mezkûrenin 9 Mart sene 325 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Temme.

Mûmâ ileyh şehir-i mezkûrun yirmi ikisinde 6 Eylül sene 324 Ağustos nâhiyesinde işe mübâşeret eylemiş ise de vazîfesinin sû'i-istimâli ile Ağustoslu Yanakinin vefâtına ve ihbâr edilen şâkinin firârına sebebiyyet verdiği iddî'â kılınmasından dolayı jandarma mülâzımı ve polis komiser mu'âvini ile taht-ı isticvâba alınmasına mebnî üç yüz yirmi yedi senesi Şa'bânının dördünde 8 Eylül sene 325 infisâli vukû'bulup Karaferya kazâsı mülkiye müstantıklığınca icrâ kılınan tahkîkât-ı istintâkiye netîcesinde merkûm Yanakinin ta'kîb ve tenkîl-i eşkiyâ esnâsında 'âsâkir-i 'Osmâniyyeden bir nefer tarafından katl edildiği ve 'inde't-taharrî eşkiyânın bulunamadığı anlaşılıp mûmâ ileyh bir husûsun sırf vazîfelerini icrâ ettikleri münfehim olduğu cihetle müstelzim-i mücâzât bir hareketleri tahakkuk idemediğinden cümlesinin men'î muhâkemesine karâr verilmiş ve karâr-ı vâki' kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâm vekâletince de tasdîk edilmiş olduğuna dâ'ir 15 Eylül sene

325 târihli karâr-nâme ile müddet-i me'mûriyyetince îfâ-i hüsn-i hizmet ve sa'y ve gayret ederek bir gûne zimmet ve ilişiği olmadığına dâ'ir Karaferye kazâsı Meclis-i İdâresinin Selânik vilâyeti Meclis-i İdâresinden musaddak 19 Eylöl sene 325 târihli mazbatası ba'de'l- mütâlâ'a i'âde edilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Şevvâlinin "8 Teşrîn-i evvel sene 325" bin beş yüz guruş ma'âşla Harran kazâsı kâ'im-i makâmlığına ta'yîn buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh mukaddemâ Dâhiliye Mülga Sicill-i Şu'besinden tanzîm ve irsâl ile tahsîl edilen tercüme-i hâli hülâsâsında bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1290" tevellüd eylediği muharrer isede târih-i mezkûrede sehv vâki' olduğundan bahisle tashîhini hâvî istid'âsı nâmesine melfûf ve mahallinden mevrûd künye pusulası mûcibince İstanbul vilâyeti Nüfûs Müdüriyetinden i'tâ kılınan 3 Teşrîn-i evvel sene 326 târihli Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde bin iki yüz doksan sekiz senesinde tevellüd eylediği gösterilmekle tashîhan tenzîl kılınmıştır. Mûmâ ileyh 4 Teşrîn-i sâni sene 325 târihinden 1 Mart sene 327 târihine kadar Harran kâ'im-i makâmlığında bulunup iki mâh müddetle me'zûnen Dersâ'adete 'azîmetle müddet-i me'mûriyyeti zarfında Ağnam Ta'kîb Me'mûriyyetinden maktû'an iki bin guruş ve Çekirge teftîş me'mûriyyetiyle devriyeden iki bin iki yüz seksen iki buçuk guruş aldığı ve tevkîfâtı kat' olunduğu ve üç yüz yirmi altı senesi a'şârının tezyîdine muvaffak olduğu kazâ-i mezkûr meclis idâresinin 1 Nisân sene 327 târihli mazbatasından anlaşılmış ve mazbata-i mezbûre ile Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görölerek i'âde edilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye'l-evvelîsi selhinde 16 Mayıs sene 327 ma'âş-ı hâlîsiyle Pazarköy kazâsı kâ'im-i makâmlığına ta'yîn olmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh erbâb-ı iktidârdan olmasına mebnî bin üç yüz otuz senesi Cemâziye'l-evvelîsinde 11 Şubat sene 328 iki bin guruş ma'âşla terfi'an Kandıra kazâsı kâ'im-i makâmlığına nakil buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh bâlâda muharrer olduğu üzere Harran kazâsı kâ'im-i makâmılığından infisâlinden sonra me'zûniyetinin hitâmıyla me'mûriyyetine 'avdet edip 15 Mayıs sene 327 târihine kadar istihdâm edildiği 20 Hazîran sene 327 târihinden 21 Nisân sene 328 târihine kadar Kandıra Pazarköy kazâsı kâ'im-i makâmılığına bulunduğu ve tevkîfât-ı mukarrereden zimmet ve ilişiği olmadığı mahalleleri meclis-i idârelerinden 11 Hazîran sene 327 23 ?? sene 328 târihli mazbatalarında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh muvâffakat ve istid'âsı vechile bin üç yüz otuz iki senesi Muharremi guresinde “18 Teşrîn-i sâni sene 329” ma'âş-ı hâlîsi ve becâyîş sûretiyle Zaferanbolu kazâsı kâ'im-i makâmılığına ve görülen lüzûm üzerine bin üç yüz otuz iki senesi Rebi'ü'l-âhirenin yirmi sekizinde “13 Mart sene 330” yine ma'âş-ı hâlîsi ve becâyîş sûretiyle Soma kazâsı kâ'im-i makâmılığına nakil buyrulmuştur. Mûmâ ileyh 4 Mayıs sene 328 târihinden 18 Teşrîn-i sâni sene 329 târihine kadar tam ve târih-i mezkûreden 25 Teşrîn-i sâni sene 329 târihine kadar nısf ma'âşla Kandıra ve 11 Kânûn-ı evvel 329 târihinde 13 Mart 330 târihine kadar nam ve ondan 22 Mart sene 330 târihine kadar nısf ma'âşla Zaferanbolu kâ'im-i makâmıllıklarında bulunarak ma'âşât tevîkâtında zimmet ve ilişiği olmadığı bil-mütâla'a i'âde kılınan mezkûr kazâlar mecâlis-i idâresinin 24 Teşrîn-i sâni sene 329 ve 23 Mart sene 330 târihli mazbatalarıyla İzmir sancağı mutasarrıflığının 16 Nisan sene 330 târihli tahrîrât-ı cevâbiyesinden anlaşılmış ve ancak Kandıra kazâsı kâ'im-i makâmılığına iki bin gurus ma'âşla terfî'an ta'yîn olduğu hâlde me'mûriyyet-i sâbıkası ma'âşına nazaran kat'î lazım gelen beş yüz gurus fark-ı terakkinin kat' ve tevkîf edilmediği sâlifü'z-zikr tahrîrâtından anlaşılmasıyla meblağ-i mezbûrun ahz ve istirdâdı muhâsebe Müdüriyyetine bildirilmiştir. 30 Nisan sene 330 Kastamonu.⁶⁵

4.8. Ahmed Hilmi Efendi

Ahmed Hilmî Efendi Tüccârdan Nûh Ağânın oğludur. Bin iki yüz doksan dokuz sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1298 Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kastamonu mekteb-i idâdî ve i'dâdî-i mülkiyyesinde ve mekteb-i mülkiyyede tadrîsi meşrûd

⁶⁵ BOA. DH. SAİD. d., 109/429.

‘ulûm ve fûnûnı bittahsîl ibtidâ’eden 25 Haziran sene 311 ve i’dâdîden 1 Teşrîn-i evvel sene 316 ve 25 Ağustos sene 318 târihli ‘aliyyü’l-âlâ ve ‘âliyeden 27 Haziran sene 321 târihli karîbü’l-a’lâ derecelerden şahâdetnâmeler almıştır. Türkçe kitâbet eder. Fransızca ve Ermeniceye âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında muharrerdir.

Bin üç yüz yirmi üç senesi Recebinin dördünde 22 Ağustos sene 321 mülâzemetle Kastamonu Vilâyeti Ma’iyyet Me’mûrluğunda vazîfesine mübâşeretle Şa’bânın altısında 22 Teşrîn-i evvel sene 321 beş yüz guruş ma’âşla tavzîf edilerek ‘ilâve’i me’mûriyyet vechile üç yüz yirmi dört senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin yirmi ikisinden 27 Teşrîn-i evvel sene 322 üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye’l-evvelînin yirmi ikisine kadar 20 Haziran sene 323 Daday ve sene-i merkûme Cemâziye’l-evvelînin üçünden 1 Temmuz sene 323 Recebinin yirmi ikisine kadar 18 Ağustos Cide kazâsı kâ’im-i makâm vekâletinde üç yüz yetmiş beş guruş sülûs ma’âşla bulunarak sene-i merkûme Şa’bânının on beşinde 10 Eylül sene 323 fahrî olarak irâde-i vilâyet müstentıklığına ve üç yüz yirmi altı senesi Saferi selhinde 15 Mart sene 324 yine o miktar sülûs ma’âşla sâniyen Cide kazâsı kâ’im-i makâm vekâletine ta’yin kılınarak bil-istindât şerefsâdır olan irâdesine mûcibince sene-i merkûme Zilkâ’desinin yirmi dokuzunda 11 Kânûn-ı evvel sene 324 bin yüz yirmi beş guruş ma’âşla kazâ-i kâ’im-i makâmlığına asâletine ta’yin ve yine bil-istindât şerefsâdır olan irâdesince mûcibince üç yüz yirmi yedi senesi Şa’bânının ikisinde “ 5 Ağustos sene 325 iki bin guruş ma’âşla Arac kazâsı kâ’im-i makâmlığına nakil buyurulmasına mebnî sene-i mezkûrun on birinde 15 Ağustos sene 325 Cideden infisâl ve şehr-i mezkûrun on sekizinde 22 Ağustos 325 Aracda vazîfesine mübâşeret ederek Divriği kazâsını kâ’im-i makâmlığına nakil ve ta’yini tensîb edilmekle Dâhiliye Nezâret-i ‘alîyesinin tezkiresi üzerine bil-istindât şerefsâdır olan irâdesine mûcibince şehr-i mezkûrun yirmi ikisinde 25 Ağustos sene 325 bin beş yüz guruş ma’âşla kazâ-i mezkûr kâ’im-i makâmlığına nakil ve tahvîl edilerek şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin on üçünde 15 Eylül sene 325 Aracdan infisâl etmiştir. Kastamonu vilâyeti vekâletinden mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye mukaddem bulunduğuna tasdîk edilmiştir.

Zıkr olunan me’mûriyyetde fahriyyen ve muvazzefen vekâlete ve asâlete müddet-i hidmet ve miktar-ı ma’âşâtıyla bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı ve Arac kazâsı kâ’im-i makâmlığı iken Kastamonu tarîkının inşâ ve kazânın ‘ümrân ve terakkisine

‘â’id esbâb ve vesâ’ide teşebbüs ve tevessül itmesi dolayısıyla hoşnudsı ‘umûmî celb eylediği vazîfe-i me’mûresini hüsn-i îfâya muvaffak olduğu Daday ve Cide kazâları meclis idârelerinin Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinden münezzil ve musaddak 19 Ağustos sene 323 ve 10 Kânûn-ı sâni sene 322 târihli mazbataları ve vilâyet-i müşârûn ileyhânın 10 Eylül sene 323 târihli tezkiresi sûret-i musaddaklarıyla Dâhiliye Nezâreti Meclis Müdüriyetine 2 Eylül sene 325 târihli Tezkire-i menzilesi ve Kastamonu vilâyetine 22 Eylül sene 325 târihli tâhrîrât-ı cevâbiyesi ve Arac kazâsı Meclis İdâresinin vilâyet-i mezkûre Meclis İdâresinden musaddak 16 Eylül sene 325 târihli mazbatası münderecâtından anlaşılp bunlardan mazbata-i mezkûre Sicill-i Ahvâl idâre-i ‘umûmiyesince ‘aynen görülerek i‘âde ve nüfûsı tezkiresi ile mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakası ve evrâk-ı müsbitesinde tercüme-i hâliyle birlikte hıfz edilmek ve kâ’im-i makâmlıklara ta’yîn dâ’ireye tebliğ olunan irâdâtına kayıtdan anlaşılmıştır. 15 Zilka’de sene 327 15 Teşrîn-i sâni 325 temme.

Mûmâ ileyh sene-i mezkûre Zilka’desinin yirmi beşinde 23 Teşrîn-i sâni sene 325 iki bin gurus ma’âşla Arac kazâsı kâ’im-i makâmlığına nakledilmiştir. Temme.⁶⁶

4.9.Ahmed Kemal Efendi

Ahmed Kemâl Efendi Gök Ömer oğlu Ali Ağanın oğludur. Bin iki yüz altmış bir sene-i hicriyesinde 1261 sene-i mâliye Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Taşköprü sıbyân mektebinde Mukaddeme-i ‘Ulûmı ve Muzaffereddin Medresesinde Arâbî tahsîl etmiş ve ba’dehu Mekteb-i Tıbbiye-yi Mülkiye-yi Şahâneye devâm ile 17 Cemâziye’l-evvel 1291 târih ve on altı numaralı doktorluk diplomasına nâil olmuştur ve Yozgad belediye tebâbeti esnâsında Elbistani Kâmil Efendi den icâzetnâme almıştır. ‘Arâbî ve Türkçe kitâbet eder. Fransızca biliyor.

Bin iki yüz doksan bir senesi Zilhiccesinin on ikisinde 8 Kânûn-ı sâni sene 90 otuz yaşında iken bin gurus ma’âş ile Yozgad Sancağı Memleket Tebâbetine bitta’yîn

⁶⁶ BOA. DH. SAİD. d., 169/103.

doksan üç senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfin yirmi beşinde gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 92 infisâl ederek doksan dört senesi Rebi'ü'l-evvelînin yirmi dokuzunda 1 Nisan sene 93 mezkûr miktar ma'âş ile Kastamonu Vilâyeti Merkez Belediye Tebâbeti vekâletine ta'yîn ve doksan beş senesi Rebi'ü'l-evvelînin yirmi altısında 18 Mart sene 94 asliyet-i me'mûriyyeti tasdîk olunarak doksan dokuz senesi Muharremü'l hâramın sekizine kadar 17 Teşrîn-i sânî sene 97 me'mûriyyet-i mezkûrede istihdâm ile Safer'ül-hayrının on sekizinde 28 Kânûn-ı evvel sene 97 o ma'âş ile Zaferanbolu Kazâsı Belediye Tebâbetine me'mûr ve üç yüz altı senesi şehr-i Receb'ül-ferdin üçünde 21 Şâ'bân sene 304 sene-i mezkûre Şevvâl-i mükerreremenin dördüne kadar 22 Mayıs sene 305 başkaca iki yüz elli guruş zammen ma'âşla kazâ-i mezbûr Gurebâ Hastahânesi Tebâbeti vekâleti ilâve ve târihi mezkûrede bin iki yüz elli guruş ma'âş ile mezbûr hastahâne tebâbetine nakl ile ma'âşı üç yüz dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi altısında 15 Kânûn-ı evvel sene 307 bin guruşa tenzîl edilmiş üç yüz on iki senesi Zilkâ'desinin on dokuzunda 1 Mayıs sene 311 ol-miktar ma'âş ile Sinop Sancağı Gurebâ Hastahânesi Tebâbetine nakl edilerek târih-i mezkûreden üç yüz on iki senesi Rebi'ü'l-evvelînin on yedisine kadar 16 Ağustos sene 311 yüz altmış guruş zammen ma'âşına ilâveten livâ-i mezkûr belediye tabâbeti vekâletinde istihdâm edilmiş bin iki yüz doksan bir senesi şehr-i Şa'banü'l-mu'azzamanın on dokuzunda rütbe-i sâlîseye ve doksan altı senesi Cemâziye'l-evvelîsinin altısında terfî'an rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniye üç yüz on bir senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi dokuzunda beşinci rütbe-i Mecidî nişân-ı zîşânına nâil olmuştur.

Zaferanbolu kâ'im-i makâmlığından mûmâ ileyh Türkçe ve Fransızca kitâbet ve Arâbî tekellüm ve tefhim eder (...)

Etıbbâdan olup yerleşdiği me'mûriyyeti hüsn-i idâre eylediği ve me'mûriyyet-i hâliyesinde dahî ibrâz-ı mü'esser rü'yet etmekte bulunduğu temyîz ve Kastamonu vilâyeti vâliliğinden tasdîk edilmiştir.

Yozgad sancağı memleket tabâbetinde müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âşı livâ-i mezkûr belediye hey'etinin 29 Cemâziye'l-evvel sene 92 târihli mazbatasına ve Kastamonu merkez belediye tabâbeti vekâletine ta'yîn ve ıslahat ve inkısâm târihleriyle kemiyet-i ma'âşı ve berâ'et-i zimmeti vilâyet-i müşârün ileyhanın 24 Şubat sene 311 târih ve dört yüz doksan yedi numaralı tahrîrât cevâbiyesiyle belediye hey'etinin 21 Teşrîn-i sânî sene 97 târihli mazbatası sûretine ve Zaferanbolu kazâsı

belediye tabâbeti ile 'ilâveten kazâ-i mezbûr gurebâ hastahânesi tabâbet vekâleti ve mezkûr hastahâne tabâbetine me'mûriyyeti târihleri ve miktar-ı ma'âşâtı ve ma'âşının tenzîli târih kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde 25 Kânûn-ı sâni sene 310 târihli mazbatasına ve rütbe-i mezbûreye ve beşinci rütbe Mecîdi nişânına nâiliyeti târihleri iki kıt'a rûy-i hümayûn ile dîvân-ı hümayun teşrîfatcılığının 18 Rebi'ü'l-âhîr sene 1313 târihli mezkûre-i cevâbiyesine ve Sinop belediye tabâbetinde müddet-i istihdâmı ve me'mûriyyet hâliyesine nakl-i târihi ve miktar-ı ma'âşı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesinde Kastamonu vilâyetine meb'ûs tahrîrâtı ile Sinop belediye hey'etinin mazbatası sûret-i musaddakalarına tasdîk edilmiş ve şahâdetnâmesinde târih ve numrosı muvafık kayd olduğu Tıbbiye-i Mülkiye Sicill-i Ahvâl Şu'besi Müdüriyetinden tercüme-i hâl varakası zuhruna yazılan şerhden anlaşılmış ve icâzetnâmesiyle sûret-i musaddaka Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi Kastamonu ve Zaferanbolu belediye tabâbetlerinde îfâ-i hüsn-i hizmet eylediğini mübeyyin iki kıt'a mazbata ile bir 'aded şahâdetnâme-i mezbûr Zaferanbolu kazâsı idâre meclisinin musaddak sûretleri tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuştur. Sene 27 Muharremü'l haram 1314 – 22 Haziran 312. Temme.

Mûmâ ileyh ma'âşı bin üç yüz on dört senesi Şevvâlinin dokuzunda 1 Mart sene 313 'öşr-ü tecîliyle dokuz yüz guruşa tenzîl etmiştir. Mûmâ ileyh'in me'mûriyyetinde ibkâsı frengi illetinin indifa'ı için tedâbir-i lâzımeyle ittihâza me'mûr sâadetlu Durig Paşanın üzerine muhâlif olmakla sınıfına mu'âdil bir me'mûriyyete ta'yîn edilmiş ve şimdilik me'mûriyyet ma'âşı tahsîl edilmek üzere müşârûn ileyh üç yüz on sekiz senesi Saferinin beşinde 21 Mayıs sene 316 açığa çıkarıldığı 'umûm mekâtib-i askeriye-i şahâne nezâret-i celîlesinde tezkire-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh Sinop kazâsı gurebâ hastahânesi tabâbeti zamânı idâresince almış olduğu ma'âş tevkîfâtında zimmet ve ilişiği olmadığı ve son îfâ-i vazîfe eylediği Sinop sancağı Meclis-i İdâresinde 1 Haziran sene 316 târihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh 1 Mart sene 318 târihinde bin guruh ma'âşla Şehremâneti Hey'et-i Sıhhiye Tebâbeti mabeyne ta'yîn ve ma'âşı 18 Şubat sene 324 târihli bin iki yüz elli guruh ve 1 Ağustos sene 326 târihinde bin beş yüz guruh iblağ edildiği ve altıncı dâ'ire-i belediyede müstahdem bulunduğu umûr-ı tıbbiye-i mülkiyesiyle şu'besinin 20 Mart sene 327 târihli vukû'ât pusulasıyla bildirilmiştir.

Mûmâ ileyh 4 Mart sene 317 târihli me'mûriyyetine ta'yîn olarak 1 Mart sene 318 târihine kadar üç yüz gurus me'zûliyet ma'âşî i'tâ kılınmıştır mahsûsundan berâtı Müdüriyetinden 23 Haziran sene 329 târihli mezkûre-i cedîdesinde gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh ma'âşî 10 Nisan sene 328 târihinde bin yedi yüz elli guruşa iblağ edilip 30 Kânûn-ı sâni sene 325 târihinde rehnümâ-yı tabîb kânûnı nâmında berâtı te'lif eylediği istid'âsını zuhruna şehremâneti meclisinin 30 Temmuz sene 328 târihli derkenârıyla mezkûr eserle ikişer nüshasının ma'ârif kitâbetler sermüfettişliğiyle matbu'ât-ı dâhiliye müdüriyyetine tesliminden dolayı ahz edildiği varakalar sûret-i musaddakasında anlaşılmış ve derkenârı hâvî istihdâm ile varaka-i musaddaka ve pusula-i varakasında hıfz edilmiştir. 4 Temmuz sene 329 İmza.⁶⁷

4.10.Ahmed Münib Bey

Ahmed Munîb Bey 'asker-i şahâne binbaşlarından müteveffâ Hacı Halîl Ağânın oğludur. Bin iki yüz seksen üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1283 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı ve mu'allim-i mahsusdan 'Arabî ve Fârisi okuyup Türkçe kitâbet eylediği tercüme-i hâl varakasında mesturdur. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Rebî'ü'l-âhirinin on ikisinden 'itibâren 1 Mart sene 97 Kırşehir Sancağı Muhâsebe ve ba'dehu Tahrîrât Kalemlerine mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz iki senesi Muharreminin beşinde 10 Teşrîn-i sâni 99 iki yüz gurus ma'âşla livâ-i mezkûr Tahrîrât Kalemi Müsevvid-i Sâniligine ta'yîn ve yüz beş senesi Şevvâlinde Hazîran sene 304 hasbî olarak Kelkît kazâsı İhâle-yi A'sâr Me'mûriyyetiyle livâ-i mezkûr mülkiye müstantıklığı vazîfesi tefvîz ve ma'âşî üç yüz altı senesi Muharreminin on birinde 6 Eylül sene 304 üç yüz elli guruşa iblağ ve ünvân me'mûriyyeti müsvedde-i evvelik inzimâmıyla Tahrîrât Müdüriyeti mu'âvinliğine terfî edilmiştir. Üç yüz yedi târihinde yine hasbî olarak kura ve vergi tahsîlât me'mûriyyetiyle Mecidiye kazâsına me'mûr olan hey'et-i tahkîkiye ve a'zâlık inzimâmıyla meclis-i ma'arif komisyonu kitâbetlerinde bulunmuş ve üç yüz on senesi Şa'bânının on dokuzunda 'uhdesine rütbe-i rabî'a tevciye ve üç yüz on bir senesi Cemâziye'l-evvelînin dördünde 1 Teşrîn-i sâni sene 309 üç yüz altmış gurus ma'âşla livâ-i mezbûr Meclis-i İdâresi baş kitâbetine ta'yîn ve rütbesi üç yüz on iki

⁶⁷ BOA. DH. SAİD. d., 72/71.

senesi Şa‘bânının ikisinde sâliseye terfi‘ buyrulmuştur. Bin üç yüz on beş senesi Cemâziye’l-âhiresinin yedisinde 22 Teşrîn-i evvel sene 313 yedi yüz altmış dokuz guruş ma‘âşla Serez sancağı tahrîrât müdürlüğüne ta’yîn edilmiştir. Serez sancağı mutasarrıfı sa‘âdetlu Sâbit Paşa tarafından yazılan mülâhazadan tercüme-i hâl varakası muvafık-ı hakîkât olduğu merbûd mazâbıt-ı resmiyye sûretlerinden anlaşılmış ve mûmâ ileyh kemâl-i ehliyet ve liyâkati hasebiyle vazîfe-i aslıyesini ve ‘uhdesine tevdi‘ olunan hidemât-ı sâ‘ireyi hüsn-i îfâ etmekte olduğu ve kendisi ahlak-ı hasene ashâbından bulunduğu tasdîk edilmiştir. Hidemât-ı muharrerede müddet-i istihdâmıyla ma‘âşâtı ve zimmet ve ilişiği olmadığı ve hüsn-i îfâyı vazîfe eylediği Ankara vilâyeti meclis idâresinde müzeyyel Kırşehir sancağı idâre meclisinin 6 Temmuz sene 309 ve 3 Mart sene 310 ve 19 Teşîn-i evvel sene 310 ve 29 Mayıs sene 313 târihli mazbatalarının sûret-i musaddakalarında ve me’mûriyyet-i hâzırası olan Teke Sancağı Tahrîrât Müdüriyetine târih-i ta’yîn ve miktar-ı ma‘âş Me’mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 18 Temmuz sene 314 târihli müzekkere-i cevâbiyesinden rûteb-i mezkûreye nâ‘iliyyeti târihi ruus-ı hümayun ve târih mahall-i velâdeti Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakalarından anlaşılmış ve evrâk-ı mezkûre tercüme-i hâliyle ma‘ân hıfz edilmiştir. Mûmâ ileyh tercüme-i hâlinde üç yüz on senesi Teşrîn-i evvelinde iki yüz altmış guruş harc-ı râhıyla Mecidiye ve Kânûn-ı evvelinde yüz kırk guruş harc-ı râhıyla Keskin kazâlarına ba‘zı tahkîkât zımnında azimet ve ‘avdet eylediği ve mezkûr Kırşehir sancağı Tahrîrât Müdürünün gaybûbetinde yirmi dört gün vekâlet ederek yüz elli guruş ahz ve isti‘fâ ettiği muharrer isede evrâk-ı müsbete-i resmiyye ibrâz edememiştir. 17 Şa‘ban sene 316 19 Kânûn-ı evvel sene 314 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on beş senesi Şevvâlinin yirmi üçünde 5 Mart sene 314 Teke sancağı Muhâcirîn Komisyona riyâsetine ta’yîn olduğu livâ-i mezkûr meclis idâresinin karârı sûret-i musaddakasında ve bin üç yüz on altı senesi Cemâziye’l-âhiresinin ikisinden 6 Teşrîn-i evvel sene 314 sene-i mezkûre Şa‘bânının on dördüne kadar 16 Kânûn-ı evvel sene-i minhu dört yüz elli guruş hums ma‘âşla bulunduğu ‘Alâiyye kazâsı kâ‘im-i makâmlığı vekâletince tekâ‘üd sandığı tevkîfâtından zimmet ve ilişiği olmadığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiş ve Teke sancağı meclis idâresinin 17 Şubat sene 314 târihli mazbata-i müzeyyelesi sûret-i musaddakasında hüsn-i îfâyı vazîfeye muvaffakiyyeti beyân ve Konya vilâyetinden keşide olunan üç kıt‘a telgrafnâmede

tahsîlâtın icrâsı ve amele sevkiyle muhterik mahallerin inşâsı husûsâtındaki hidmet ve gayreti takdîr olunmuştur. Mûmâ ileyh bin üç yüz on altı senesi Recebinin altısında 28 Teşrîn-i sâni sene 314 sekiz yüz on guruş ma'âşla Kırşehir Tahrîrât Müdüriyetine nakledilmiş ise de sene-i mezkûre Şa'bânının yirmi altısında 28 Kânûn-ı evvel sene 314 Teke Tahrîrât Müdüriyetine îbkâ edildiği Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin 31 Mayıs sene 317 târîhli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh vezâ'if-i me'mûriyyetini hüsn-i îfâda ikdâm ve mesai-i memduhası müşâhed olmasına mebnî sene-i mezbûre Zilkâ'desinin yirmi beşinde terfî'an rütbe-i sâniye sınıf-ı sâni tevcih buyrulmuştur. Mûmâ ileyh Elmalu kazâsının üç yüz on senesi ihâle-i a'şâr-ı me'mûriyyetine ta'yîn olunarak yedi yüz elli guruş ücret-i maktu'a ile üç yüz seksen iki bin guruşa harc-ı râh aldığı ve a'şârı fazlasıyla ihâleye muvaffak olduğu kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 8 Temmuz sene 315 târîhli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh bin üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l- evvelinin yirmi yedisinde 20 Eylül sene 315 sene-i mezkûre Şa'bânının guresine kadar 22 Teşrîn-i sâni sene 315 hums ma'âşla bulunduğu Elmalu kazâsı kâ'im-i makâmlığı vekâletinden tekâüd sandığı 'âidâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişkî olmadığı kazâ-i mezkûr meclis idâresinin 22 Teşrîn-i sâni sene 315 târîhli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir. Ve Konya vilâyeti vâlîliğinden kendisine keşide olunan iki vazîfe kıt'a telgrafnâmede hidmet ve gayreti takdîr edilmiştir. Mûmâ ileyh sene-i merkûme Ramâzânının on üçünde 2 Kânûn-ı sâni sene 315 sekiz yüz elli guruş ma'âşla Isparta sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakledildiği Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin 21 Mayıs sene 317 târîhli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 30 Ağustos sene 313 târîhindən 25 Teşrîn-i sâni sene 315 târîhine kadar bulunduğu Niğde Tahrîrât Müdüriyetince tekâüd sandığı 'âidâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişkî olmadığı ve bulunduğu müddetce vazîfesini ve ilâveten me'mûriyyet sûretiyle mülkiye müdde'î 'umûmiyye mu'âvinliği ile ma'ârif komisyonu a'zâlığını fahriyyen hüsn-i îfâ eylediği livâ-i mezkûr meclis idâresinin 24 Teşrîn-i sâni sene 315 târîhli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh sene-i merkûme Şevvâlinin on dokuzundan 7 Şubat sene 315 sene-i mezbûre Zilhiccesinin beşine kadar 23 Mart sene 316 yüz yetmiş dokuz guruş hums ma'âşla Uluborlu kazâsı kâ'im-i makâmlığı vekâletinde bulunarak mâl sandığınca zimmet ve ilişkî olmadığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 23 Mart sene 316 târîhli

mazbatasında beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh bin üç yüz on sekiz senesi Rebi'ü'l-evvelinin yirmi birinde 6 Temmuz sene 316 dokuz yüz guruş ma'âşla Karahisâr-ı sahib sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakledildiği Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin sâlifü'z-zikr 31 Mayıs sene 317 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 25 Teşrîn-i sânî sene 315 târihinden 6 Temmuz sene 316 târihine kadar tam ve târih-i mezkûreden 10 Ağustos sene 316 târihine kadar nısf ma'âşla bulunduğu Hamidabâd nâm-ı diğer Isparta sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı takâ'üd sandığı 'âi'dâtından zimmet ve ilişiği olmadığı ve Uluborlu kazâsınca ba'zı tahkîkât icrâsına me'mûriyyetinden dolayı altmış dört buçuk guruş harc-ı râh aldığı ve yedi yüz elli guruş ücret-i maktu'a ile Yalvaç ve Karaağaç kazâlarının ihâle-i a'şâr me'mûriyyetinde bulunarak ücret-i mezkûreden mâ'adâ iki yüz yetmiş dört guruş harc-ı râh aldığı ve fahriyyen bulunduğu ma'ârif ve inşâât-ı 'askeriye ve mülkiyye komisyonları a'zâlıklarından dahî ibrâz-ı gayret ve fa'âliyet eylediği Hamidabâd sancağı meclis idâresinin 8 Ağustos sene 316 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmış ve sûret-i mezkûre tercüme-i hâl varakasıyla hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on sekiz senesi Rebi'ü'l-âhîrinin yirmi sekizinde “12 Ağustos sene 316” Karahisâr-ı sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işe mübâşeretiyle bin üç yüz yirmi senesi Recebinin yirmi beşinde “14 Teşrîn-i evvel sene 318” bin üç yüz elli guruş ma'âşla Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl olduğu ve mezkûr Karahisâr-ı sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde iken mülkiyye müdde'î 'umûmî mu'âvinliği kemâl-i 'iffet ve istikâmetle hüsn-i ifâ eylediği ve emvâli ve emriyye ve hukûk-ı şahsiyye ile tekâ'üd Sandığı tevfiâtından zimmet ve ilişiği livâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 13 Teşrîn-i evvel sene 318 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh sene-i merkûme Şa'bânı guresinde “20 Teşrîn-i evvel sene 318” Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde vazîfesine bed'e'n ile bin üç yüz yirmi bir senesi Muharreminin on beşinde “31 Mart sene 319” Günferi sancağı Tahrîrât Müdüriyetine tahvîli cihetiyle infikâk eylediği ve mezkûr Siroz sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı tekâ'üd Sandığı tevfiâtından zimmet ve ilişiği olmadığı vazîfe me'mûriyyetinde ikdâm ve gayreti görüldüğü Siroz sancağı meclis idâresinin 31 Mart sene 319 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh Kengırı sancağı Tahrîrât Müdüriyetine kable'l- 'azîme sekiz yüz on guruş ma'âşla Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetine tahvîl-i me'mûriyyet eylediği Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 4 Ağustos sene 323 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh Develi kazâsının üç yüz on dokuz senesi a'şârının ihâlesine me'mûr olunarak yirmi beş bin üç yüz elli guruş ve üç yüz yirmi senesi a'şârının dahî seksen bir bin dört yüz elli guruş fazlalarıyla ihâle eylediği ve her iki senede yedi yüz elli beşer guruşdan bin beş yüz guruş ücret-i maktu'a aldığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinin 29 Temmuz sene 320 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin beşinde “20 Nisân sene 319” mezkûr Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işine bede' ile bin üç yüz yirmi üç senesi Saferinin on dokuzunda 12 Nisan sene 321 bin yüz yirmi beş guruş ma'âşla Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakli cihetiyle Kayseri sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden infikâk ederek vazîfe-i me'mûresini ve 'uhdesine mevdu' mülkiyye müdde'î-i 'umûmiliğiyle husûsât-ı sâ'ireyi dil-hâh-ı âlî dâ'iresinde hüsn-i îfâ eylediği ve tekâ'üd Sandığı tevfikâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığı Kayseri sancağı Meclis-i İdâresinin 13 Nisan sene 321 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi yedisinden “4 Ağustos sene 322” sene-i mezkûre Recebinin yirmi dördüne kadar “31 Ağustos sene 322” üç yüz altmış guruş hums ma'âşla Eskişehir kazâsı kâ'im-i makâmlığı vekâletinde bulunduğu müddetce umûr-ı mesâlih-i hükûmetin hüsn-i idâre ve temşiyeti ve asâyîş ve inzibât-ı mahallînin takrîr ve idâmesi ve emvâl-i emiriyenin tahsîl ve cibâyeti husûslarında bezl-i ikdâm ve himmet ve Hamidiye Hicaz Demiryolu 'Ayn-ı Zübeyde su yolları i'ânesinin istifâ ve ısrâsı emrinde ibrâz-ı muvaffakiyet ve umûr-ı nâfi'a da hidmeti sebk eylediği ve emvâl-i emriye ve hukûk-ı şahsiye ile tekâ'üdiye tevkîfâtından zimmet ve ilişiği olmadığı Eskişehir kazâsı Meclis-i İdâresinin 2 Eylül sene 322 târihli mazbatası sûret-i musaddakasında beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi üç senesi Rebi'ü'l-evvelînin dördünde “26 Nisan sene 321” Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetinde işe mübâşeretle bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin yirmi birinde “28 Ağustos sene 322” bin yüz yirmi beş guruş

ma'âşla ve becâyiş sûretiyle Karesi sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden nakl olunduğu ve mezkûr Kütahya sancağı Tahrîrât Müdüriyetinden dolayı emvâl-i emriyeden ve tekâ'üd Sandığı tevkîfâtıyla sâ'ireden zimmet ve ilişiği bulunmadığı gibi vazîfe-i me'mûresini dil-hâh-ı 'âliye tevfiğ ederek ibrâz-ı me'âsir-i reviiyyet eylediği Kütahya sancağı Meclis-i İdâresinin 2 Eylül sene 324 târîhli mazbatası sûret-i musaddakasından anlaşılmış ve sûret-i mezkûre dosyasıyla berâber hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh ehemmiyet ve iktidârı ve hâl ve şânı matlûba muvafık olmadığından diğer mahalle nakl-i Karesi mutasarrıflığının "9 Hazîran sene 326" târîhli tahrîrâtıyla iş'âr olunmasına mebnî bin üç yüz yirmi sekiz senesi Şa'bânının yedisinde " 31 Temmuz sene 326 " bin iki yüz elli gurus ma'âş ve becâyiş sûretiyle Karahisâr-ı Şarkî sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl edildiği Sicill-i Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin "5 Ağustos sene 326" târîhli müzekkeresinde gösterilmiştir.

Karahisâr-ı şarkî Tahrîrât Müdürünün me'mûriyyetinde ibkâ edilmesine mebnî mûmâ ileyh livâ-i mezkûra kable'l-azîme yine ma'âş-ı hâlîsiyle Karahisâr-ı Sâhib sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl olunup 2 Eylül sene 326 târihinde işe mübâşeret eylediği vukûbulan muvafakat talebi üzerine 19 Mart sene 327 târihinde ma'âş-ı hâlîsiyle ve becâyiş sûretiyle Kırşehir sancağı Tahrîrât Müdüriyetine nakl edildiği Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin 9 Mayıs sene 328 ve 21 Mart sene 327 târîhli müzekkeresinde beyân kılınmıştır.⁶⁸

4.11. Ahmed Reşid Efendi

Ahmed Reşid Efendi, Mühimmât-ı Harbiye Nâzırı Emîni müteveffâ 'Ali Necip Paşa Kethüdası Veli Ağanın mahdûmı.

Bin iki yüz elli târihinde Taşköprüde tevellüd etmiştir.

Altmış bir târihinde mekteb-i 'irfaniyeye girip iki sene devam ettikten sonra pederiyle taşraya gitmiş ve altmış sekiz târihinde ders'âdete 'avdetle bir sene ticarete ve bir buçuk sene mâliye mektubcuları odalarına devam ederek ba'de yine pederiyle taşraya gedip beş altı sene kürdistan taraflarında bulunarak yetmiş dört târihinde 'avdetle yine mektub-i ticaret odasına devam etmiş ve yetmiş beş târihinde yirmi yaşında olduğu halde bil-imtihân bin gurus ma'âşla Mar'âş tahrîrât kitâbetine ta'yîn

⁶⁸ BOA. DH. SAİD. d., 77/53.

olunmuştur. İki buçuk sene bu me'mûriyyetde kalıp hasbel-kader infisâli vukû'ıyla üç mâh sonra yine bin guruş ma'âşla Burdur Tahrîrât Kitâbetine ta'yîn olunmuş ve altı sene dahî bu me'mûriyyetde bulunup bidâyet teşkilâtında Burdurun Hamit sancağına ilhâk olunmasından dolayı bir mâh müddet açıkta kalarak muahharan bin dört yüz guruş ma'âşla Hüdâvendigâr vilâyeti merkez meclis idâresi kitâbetine me'mûr olunmuş ve bir buçuk sene îfâ-i me'mûriyyetle rütbe-i sâliseye nâ'îl olup sonra iki bin guruş ma'âşla vilâyet-i mezkûre mektûbî odası mümeyyizliğine ve bir sene sonra dahî ma'âş-ı mezkûre ile evrâk müdürlüğüne ve bir sene mürûrunda sekiz mâh dahî bin yedi yüz elli guruş ma'âşla merkez-i liva Tahrîrât Müdüriyeti me'murluğuna merkez-i livanın beş mâh sonra cânib-i Bâb-ı âliden bin sekiz yüz guruş ma'âşla Haymana kâ'im-i makâmlığına ta'yîn buyrulup altı buçuk ay güzêrâtan ol-vakit Ankara vâlisi bulunan Nusret Paşa hazretlerinin 'umûm kâ'im-i mâkamları tebdîl eylediği sırada kendisini dahî 'azl etmiş tebrîe-yi zimmet mazbatası alarak ders'âdete 'avdetle istihsâl eylediği emirnâme-i sâmi üzerine bin dört yüz yirmi guruş ma'âşla Karahisârı Tahrîrât Müdürlüğüne ta'yîn olunmuş ve iki buçuk sene sonra mutasarrıf 'Ömer Lutfî Paşanın nâ-ehil ta'biriyle vukû'bulan eş'ârı üzerine bilâ-infisâl bir sene açıkta kalarak doksan iki senesi Temmuzunda bin dört yüz yirmi beş guruş ma'âşla Kütahya Tahrîrât Müdürlüğüne me'mûr olmuştur.

Vech-i muharrer üzerine yetmiş târihinden beru hidmet-i devletde bulunmuş ve kat'â taht-ı mehâkemeye alınmamıştır.

Kütahya mutasarrıfı tarafından tercüme-i hâl varakasının mülâhazât hânesine derc olunan mütâla'â da (mumâ ileyh iffet ve istikâmetiyle muttasıf teberrükât-ı saltânat-ı seniyyeden olarak el-yevm îfâ-i vazîfe-i me'mûriyyet etmekte olduğunu ve hüsn-i hâl ve idâresini tasdîk ederim) denilmiştir.

24 Şa'bân sene 96 ve Fî 31 Temmuz sene 95 fevt.

Mûmâ ileyh Reşîd Efendi bin iki yüz doksan altı senesi Zilka'desinin yedisinde vâki' doksan beş senesi Teşrîn-i evvelînin on birinde Kütahya Tahrîrât Müdürlüğünden infisâl edip bin iki yüz doksan sekiz senesi Zilka'desinin on dokuzunda bin iki yüz elli guruş ma'âş ile ol-vakit Hüdâvendigâr ve şimdi Aydın vilâyeti dâhilinde bulunan Çal kazası kâ'im-i makâmlığına vilâyetce ta'yîn ve bin üç yüz senesi Saferinin beşinde vâki' bin iki yüz doksan sekiz senesi Kânûn-ı evvelînin dördünde yine ol-miktar ma'âş ile 'Aziziye kâ'im-i makâmlığına nakl ve iki sene sekiz mâh mürûrunda umûr-ı zâtiyyesinde tahsîldâr istihdâm eylediği şikâyet ve iddi'â

edilmesinden dolayı ‘azl ile taht-ı mehâkemeye alınmış isede Hüdâvendigâr vilâyeti meclis idâresinde müteşekkil hey’et inhamiyyece men’-i mehâkemesine karar virilmesi üzerine tetkîkât-ı لازمeleri el-icrâ karar-ı mezkûr zaten müddeî-yi ‘umûmînin iddi’âsına muvafık olunduğu gibi müddeî teşhisi bulunmadığı cihetle bir taraftan da’vâ müfsit ve cinnet dahî dermiyân edilmemiş ve şu hâlde mûmâ ileyhın husûs-ı mezkûreden kat’iyyen berâtı hâsıl olmağla hakkında mu’âmele-i kânûniyye icrâsına mahall kalmamış olduğundan ol-vecihle vilâyet-i müşârûn ileyha ile intihâb-ı me’mûriyyet komisyonuna ma’lûmât i’tâsı Şûrâ-yı Devlet Dâhiliye Dâ’iresinden tanzîm olunan mazbatada gösterilerek icâbı icrâ kılındığı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Müsteşârlığından mezkûr komisyona yazılmış olup celb ile kırâat olunan 459 numrolu ve 26 Cemâziye’l-evvel sene 303 târihli müzekkerede beyân kılınmıştır.

Mûmâ ileyh Reşîd Efendiye mezkûr ‘Azîziye kâ’im-i makâmlığından ba’d-e’l-infisâl yani bin üç yüz iki senesi Recebinin on dokuzunda beşinci rütbeden nişân-ı mecîdî i’tâ olunarak vilâyetce bin üç yüz üç senesi Rebi’ü’-âhîrinin beşine musâdif bin üç yüz bir senesi Kânûn-ı evveli nihâyetinden i’tibâren nısf hesâbla altı yüz yirmi beş gurus ma’âş ile otuz beş güne Sandıklı ve mezkûr üç yüz senesi Zilka’desi evâhirinden i’tibâren mezkûr ol-miktar ma’âş ile yirmi beş güne Kirmastı kazâları kâ’im-i makâm vekâletlerinde istihdâm olunmuştur.

Mûmâ ileyh zikrolunan Tahrîrât Müdüriyeti ve Çal ve ‘Azîziye kâ’im-i makâmlıklarıyla Sandıklı ve Kirmastı kâ’im-i makâm vekâletlerini idâre ettiği müddetce emvâl-i emriye ve hukûk-ı şahsiyeden berâatını mutazammın Kütahya sancağı meclis idâresinin 7 Zilka’d sene 96 ve târihli Hüdâvendigâr vilâyeti meclis idâresinin 5 Safer sene 300 ve 17 Şevval sene 303 ve 20 Kânûn-ı evvel sene 302 târihli ve Karahisâr-ı sâhib sancağı meclis idâresinin 28 Cemâziye’l-âhîresinde sene 303 târihli beş kıt’a mazbatası ile üçüncü sınıf kâ’im-i makâmlığa intihâb olduğuna dâ’ir 23 Cemâziye’l-âhire sene 97 târihli şahâdetnâme ve Çal kâ’im-i makâmlığına sûret-ı ta’yînine dâ’ir Karahisârı sâhib mutasarrıflığının 26 Eylûl sene 97 târihli bir kıt’a buyruldu su mûmâ ileyh tarafından komisyonuna ibrâz ve ba’d-e’l-mütâla’a yine kendisine i’âde olunmuştur.

Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz dört senesi Zilhiccesinin dördünde vâki’ bin üç yüz üç senesi Ağustosunun on ikisinde bin iki yüz elli gurus ma’âş ile İzmir sancağı dâhilinde Geyve kazâsı kâ’im-i makâmlığına ta’yîn buyrulmuştur.

Efendi-i mûmâ ileyh umûr-ı me'mûresinde ve emr-i tahsilâtta meşhûr olan rehâvetten nâşî lüzûm-ı tebdîli livâ-i mezkûreden iş'âr olunduğuna binâen bin üç yüz altı senesi Rebi'ü'l-evvelînin yirmi dokuzunda 'azl edilmiştir.

Efendi-i mûmâ ileyh kazâ-i mezkûr kâ'im-i makâmlığı müddet-i idâresince emvâl-i emîreye ve hukûk-ı şahsiyeden zimmet ve ilişiği olmadığı livâ-i mezbûr meclis idâresinden verilip irâe ve komisyonca ba'de'l-mutâla'a i'âde kılınan 12 Cemâziye'l-evvel sene 306 târihli mazbatada gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yedi senesi Cemâziye'l-evvelîsinin yirmi birinden “1 Kânûn-ı sâni sene 1305” bin üç yüz sekiz senesi şehir-i Receb-i şerîfinin on sekizine kadar “15 Şubat sene 1306” nisf hesâbıyla altı yüz yirmi beş gurus ma'âşla Hüdâvendigâr vilâyetinde 'Aziziye ve şehir-i şerîf-i mezkûrun on sekizinden “16 Şubat sene 1306” bin üç yüz dokuz senesi Rebi'ü'l-evvelînin dokuzuna kadar “ gaye-i Eylül sene 1307” ol ma'âşla Bolvadin ve Cemâziye'l-evvelînin yirmi ikisinden “21 Teşrîn-i sâni sene 1307” sene-i mezkûre şehir-i Ramâzân-ı şerîfinin yirmi ikisine kadar “7 Nisan sene 1308” sekiz yüz yetmiş beş gurus nisf ma'âşla 'Uşâk kâ'im-i makâmlıkları vekâletinde bulunarak emvâl-i emîreye ve tekâ'üd Sandığı 'â'idâtıyla hukûk-ı şahsiyeden biri olduğu Karahisâr-ı sahib ve Kütahya sancakları meclis-i idârelerinin 19 Mart sene 1307 ve 5 Teşrîn-i evvel sene minhu ve 21 Nisan sene 1308 târihli mazbatalarında gösterilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on senesi şehir-i Şevvâl el-mükerremenin yirmi birinde “26 Nisan sene 309” bin iki yüz elli gurus ma'âş ile Hüdâvendigâr vilâyetinde Gediz kazâsı kâ'im-i makâmlığına me'mûr olmuştur.

Mûmâ ileyh cihet-i 'askeriyeye 'â'id husûsât ve mu'âmelâtta hidemât-ı hasene ve ikdâmât-ı memdûhasına mebnî bin üç yüz on iki senesi Rebi'ü'l-evvelînin on üçünde terfî'an rûtbe-i sâniye sınıf-ı sânişi tevcîh buyrulmuştur.

Mûmâ ileyh gözlerine târi olan hastalıktan dolayı ifâ-i me'mûriyyet idemeyeceğinden ve zâten mâl müdürüyle beyenlerinde karâbet ve sahriyet bulunduğu gibi tahsilâtca da rehâveti görüldüğünden bahisle ileride kesb-i 'afiyet ederse diğer mahalle ta'yîn olunmak ve tâb ettiği hâlde tekâ'id edilmek üzere tebdîl-i vilâyetden i'şâr edilmekle sene-i merkûme Rebi'ü'l-âhirinin yirmi sekizinde “16 Teşrîn-i evvel sene 1311” 'azl edilmiştir.

Mûmâ ileyh Gediz kâ'im-i makâmlığı emvâl-i emîriyeye hukûk-ı şahsiyeden ve tevkîfât-ı sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığını mutazammın Kütahya sancağı

meclis idâresinden “23 Teşrîn-i sâni sene 1310 târihli mazbatası Sicill-i Ahvâl-i Dâ’ire-yi ‘Umûmiyesince ‘aynen görölerek i’âde edilmiştir. Temme.⁶⁹

4.12. Ali Azmi Efendi

‘Alî ‘Azmi Efendi Esnâfdan Mehmed Ağanın oğludur.

Bin iki yüz yetmiş sekiz senesi Zilka’desinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve Rüşdiye mektebinde müretteb dersleri bit’tahsîl şahâdetnâme almış ve medresede Arabîden şemsiyyeye kadar ders görmüştür. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan yedi senesi Receb-i şerîfnde on dokuz yaşında mülâzemetle kazâ-i mezkûr ma-tahrîr vergi kalemine ve mua’hharan nüfûs idâresine girip bin üç yüz iki senesi Cemâziye’l-âhîresinin yirmi ikisinden i’tibâren üç yüz gurus ücret-i maktû’a ile ağnâm ta’dâdı muharrirliğinde ve bin üç yüz dört senesi Şevvâlinin onundan bedâ’ ile yedi yüz gurus maktû’a ücretle ‘âşâr-ı kul muharrirliğine ve bin üç yüz beş senesi Cemâziye’l-âhîresinin yirmisinden i’tibâren altı yüz gurus ücret-i maktû’a ile ağnâm-ı kul me’mûriyyetinde ve sene-i mezkûrun Zilka’desinin yirmisinden i’tibâren dört yüz gurus ücret-i maktû’a ile tekrar a’şâr-ı kul muharrirliğinde bir müddet istihdâm olunduktan sonra bin üç yüz yedi senesi Zilka’desinin on birinde yüz yirmi beş gurus ma’âş ile kazâ-i mezbûr nüfûs kitâbetine alınmıştır.

Kazâ-i mezbûr kâ’im-i makâmlığıyla Kastamonu vilâyeti nüfûs nezâreti vekâletinden işbu tercüme-i hâlde hakîkâte muvâffakatı ve mûmâ ileyh ehliyet ve iktidârı ve vâliliğinden mülâhaza-yı mebsûda ve Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi nüfûsı ‘umûmiye Müdüriyetiyle müsteşârlığından me’mûriyeti tasdik kılınmıştır.

Mezkûr şahâdetnâmenin sûret-i musaddakası merbûddur. 5 Şevvâl sene 1308 1 Mayıs sene 1307 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on dört senesi Zilka’idesinin on birinde “ 1 Nisân sene 313” iki yüz elli gurus ma’âş ile kazâ-i mezbûr nüfûs me’mûriyyetine terfi’ olduğunu Dâhiliye Sicill Şu’besine 26 Şubat sene 316 târihli vukû’ât pusulasında gösterilmiştir.

⁶⁹ BOA. DH. SAİD. d., 1/90.

Mûmâ ileyh 19 Teşrîn-i sâni sene 325 târihli icrâ'atnâme tensikâtında dört yüz guruş ma'âşla me'mûriyyet-i mezkûrede ibkâ edildiği ol-bâbdaki tensik defterinde 16 Şubat sene 329 târihinde vekâlet edildiği Kastamonu vilâyetinin 2 Nisân sene 331 târihli tahrîrâtında anlaşılmıştır. 10 Mayıs sene 331 İmza.⁷⁰

4.13. Ali Mümtaz Efendi

‘Alî Mümtâz Efendi Tabîb Yanyalı müteveffâ Bayramzâde Mustafâ Ağânın oğludur. Bin iki yüz altmış yedi sene-i hicriyesi evâsıtında Kastamonu dâhilinde Taşköprüde tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde ve medresede ders görmüştür. Türkçe okur yazar. Seksen bir senesi hatt-ı Zilhiccesinin altısında on dört yaşında olduğu hâlde Aydın sancağı Tahrîrât Kalemine devamı başlayıp seksen dört senesi şehr-i Saferinin yirmi sekizinde üç yüz guruş ma'âşla Aydın Tahrîr Emlâk Kalemî mukayyidliğine ta'yîn olup seksen yedi senesi şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzama guresinde bilâ isti'fa üç yüz yetmiş guruş îfâyla Aydın Rûsûmât Müdüriyeti ikinci kitâbetine ve doksana bir senesi şehr-i Saferü'l-hicriyenin on birinde dört yüz guruş ma'âşla duhhânî fabrika me'mûrlığına ve sene-i merkûm Şevvâlinin on beşinde altı yüz doksana guruş ma'âşla Müdüriyet-i mezkûra baş kitâbetine tahvîl ve doksana beş senesi şehr-i Şa'banü'l-mu'azzamanın on ikisinde ma'âşından doksana guruş ve doksana altı senesi şehr-i Ramazân-ı şerîfinin yirmi yedisinde ‘öşür hesâbıyla yüz on ve doksana yedi senesi Rebi'ü'l-âhîrinin ikisinde ayrıca kırk guruş bi't-tenkîh ma'âşı beş yüz guruşa tenzîl ve sene-i merkûme şehr-i Recebin dördünde altı yüz elli guruşa terfî edilmiş ise de şehr-i mezkûrun yirmi beşinde isti'fâen infisâl ederek sekiz yüz guruş ma'âşla Dârü'l-'aceze Rûsûm-ı Sitte Müdüriyetine alınmış olduğu hâlde Zilka'desinin dokuzunda evrâdında bi'l-isti'fâ münkasım olup doksana sekiz senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on üçünde ma'âş-ı sâbıkayla İzmir Rûsûm-ı Sitte Müdüriyeti baş kitâbetine girmiş ve üç yüz senesi Rebi'ü'l-evvelinin yirmisinde o miktar ma'âşla Sakız Rûsûm-ı Sitte Müdüriyetine ve üç yüz bir senesi şehr-i Receb-i şerîfin on yedisinde de mezkûr ol-miktar ma'âşla Aydın Duyûn-ı ‘Umûmiye Müdüriyetine nakl olunmuştur.

⁷⁰ BOA. DH. SAİD. d., 33/295.

İzmir Duyûn-ı ‘Umûmiye Nezâretiyle idâre-i merkeziye ‘umûmiyesinden beyânâtı tasdik kılınmıştır. Aydın Müdüriyeti Mabeyn Kâtibliğinden Ağaç Rûsûm-ı Sitte Müdürlüğinden ve Aydın Rûsûm-ı Sitte Müdürlüğü Mabeyn Kitâbetine ve Sakız Rûsûm-ı Sitte Müdürlüğinden berâ’et zimmetini hâvî <<20 Mayıs sene 96>> ve 3 Mayıs sene 97 ve 25 Kânûn-ı evvel sene 98 ve 18 Nisân sene 300 târihli devr-i muhâsebe defteri zeyllerinin nezâret-i mezbûreden musaddaka sûretleri tercüme-i hâl varakasinda merbûtdur. Fi 5 Zilkâ’de sene 1313 ve 6 Nisan sene 1313. Temme.

Mûmâ ileyh ma’âşî hazîne-i celîleye ‘âid vâridâtında tesviye olunmak üzere bin üç yüz dokuz senesi Haziranın onunda 5 Eylül sene 307 dokuz yüz guruşa ve i’âşa mu’âmelâtının inkisâmından nâşî üç yüz on altı senesi Muharrem’in yirmi dördünde 1 Haziran sene 314 bin yüz guruşa iblâğ eylediği Duyûn-ı ‘Umûmiye-yi ‘Osmâniyye me’mûriyyet şu’besinde 21 Nisan sene 318 târihli vukû’ât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh bin üç yüz on dokuz senesi Muharrem’in on birinde 17 Nisan sene 318 Saferinin on dördüne kadar 19 Mayıs sene 317 ma’âşında sülûsü bulunan üç yüz altmış altı guruş altmış altı santim vekâlet ma’âşî başkaca alarak Muğla Duyûn-ı ‘Umûmiye Me’mûriyyeti Vekâletini ‘ilâveten me’mûriyyet olmak üzere îfâ eylediği şu’be-i mezkûrun 18 Ağustos sene 318 târihli vukû’ât pusulasıyla bildirilmiştir.⁷¹

4.14. Ali Rıza Efendi

‘Alî Rızâ Efendi Manisa Redif Taburu Kâtibi Mehmed Şerîf Efendinin oğludur. Bin üç yüz beş senesinde Taşköprü kasabasında tevellüd eylemiştir. İzmir mekteb-i ‘idâdî-i mülkiyeye Dârü’l-fünûn-ı ‘Osmâniyye hukuk şu’besinde 27 Haziran sene 323 ve 10 Eylül sene 328 târihli şahâdetnâmeleri ihzâr eylemiştir. Türkçe kitâbet eder. ‘Arabiye ve Acemce ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâlinde mündericidir. Bin üç yüz otuz bir senesi Zilhiccesinin beşinde “23 Teşrîn-i evvel sene 329” bin guruş ma’âşla Hassa kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müdde-i ‘Umûmiye Mu’âvinliğine ta’yîn ve tehâlîfi icrâ olunmuştur.

Târih-i ta’yîniyle kemiyet-i ma’âşî keyfiyet-i tehâlîfi tercüme-i hâl varakası zîrine muharrer ve makâm-ı nezâretine musaddak ‘Adliye Sicill Me’mûriyyet

⁷¹ BOA. DH. SAİD. d., 64/329.

Müdüriyetinin derkenârında anlaşılp şahâdetnâmelerle Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâlinde hıfzedilmiştir. 25 Şubat sene 329 İmza.⁷²

4.15. Bekir Efendi

Bekir Ağa Zirâ’atden Memiş Ağanın oğludur. Durmuşoğlu şöhretiyle mu’arrifdir. Bin iki yüz doksan sene-i hicriyesinde “ sene-i mâliye 1289” Taşköprü kazâsında tevellüd etmiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz doksan senesi Şa’ban-ı şerîfin yirmi dördünde “11 Mart sene 308” mülâzemet sûretiyle saray-ı hümayun nevbet kayıklarına kayd ve bin üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda “15 Temmuz sene 325” iki yüz guruş ma’âşla ma’iyyet-i seniyye kayıklarına Hamleci hademesi tâyin edilmiştir. Hamleciler me’mûrluğundan mûmâ ileyh hidmeti îfâya sa’î bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassa-i Şahâne Müdüriyet-i ‘Umûmiyesinin tahsildârı edilmiştir. Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi ‘aynen görölüb i’âde edilmiş ve bulunduğu hizmetle aldığı ma’âşın târih ve miktarı muvafikkayd edildiği hamleciler me’mûrluğundan tercüme-i hâl varakası zîrne yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassasıyla şu’besinde mevriddir 10/200 sicill numrolı mülâhazalarda gösterilmiştir. ?? Nisan sene 330 İmza.⁷³

4.16. Eşref Ağa

Eşref Ağa Çâkıroğlu zirâ’adden Hasan Ağanın oğludur. Bin üç yüz sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1299” Taşköprü’nün Karacakaya karyesinde tevellüd eylemiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz on dokuz senesi Muharreminin on beşinde “ 21 Nisan sene 317” mülâzemeten telhîs kayığına kayd olunarak üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda “15 Temmuz sene 325” iki yüz guruş ma’âşla ma’iyyet-i seniyye kayıklarına hamleci hademesi ta’yîn ve üç yüz yirmisekiz senesi Rebi’ü’l-evvelînin on birinde “9 Mart sene 326” ma’âşı iki yüz yirmi beş guruşa bilâ-iblâğ tebdîl-i hümayun kayığı hamleci hademeliğine nakl ve üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye’l-evvelînin on beşinde “ 1 Mayıs sene 327” ma’âşı iki yüz elli guruşa iblâğ edilmiştir.

⁷² BOA. DH. SAİD. d., 193/345.

⁷³ BOA. DH. SAİD. d., 200/17.

Hamleciler me'mûrlığına mûmâ ileyh ifâ-i hüsn-i hizmet eylemekte bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i 'Umûmiyyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görölüp i'âde edilmiş ve bulunduğu hidemâtla aldığı me'âşanın tevârîh-i ve mekâdiri muvafıkkayd olduğu hamleciler me'mûrlığına varaka-i mezkûre zîrne yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassâ sicill-i şu'besinden mürsel 10/183 sicill numrolı (numaralı) hülâsada gösterilmiştir. Fî 10 Mart sene 329 İmza.⁷⁴

4.17. Eşref Hıfzı Efendi

Eşref Hıfzî Efendi Kâmil Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan dört sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 292 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı okuduktan sonra mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ve medresede biraz 'Arabiye ve Ders'âdet mekteb-i i'dâdî-i mülkîsinde müretteb 'ulûm ve fûnûnı bit-tahsîl mekteb-i rüşdiyeden 'aliyyü'l-'âlâ ve mekteb-i mülkiyeden karîb-i 'âlâ derecelerden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okuyup yazdığı ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahânedede dahî ders gördüğü tercüme-i hâl varakasinda mestûrdur. Bin üç yüz yirmi senesi Rebi'ü'l-evvelînin on birinde 13 Mart sene 320 beş yüz gurus ma'âş ile Selânik vilâyetinde Siroz sancağına muzâf Gorema nâhiyesi Müdüriyetine ta'yîn olunmuştur.

Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyye ve mekteb-i rüşdiye ve 'idâdî-yi mülkiye şahâdetnâmeleri 'aynen bil-ibrâz Dâhiliye Sicill-i Ahvâl-i Şu'besince görölüp i'âde ve me'mûriyyet-i hâzırasına târih-i ta'yîn ve miktar-ı ma'âşını mutazammın İntihâb-ı Me'mûrîn Kalemi Müdüriyetinin 15 Haziran sene 320 târihli müzekkere-i müzeyyelesi asl-ı tercüme-i hâliyle şu'be-i mezkûrede hıfz edilmiştir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi iki senesi Rebi'ü'l-âhirenin ikisinde 3 Haziran sene 320 mezkûr Gorema nâhiyesi Müdüriyetinde işe mübâşeret ederek sene-i mezkûre Cemâziye'l-âhiresinin yirmi üçünde 12 Ağustos sene 320 tam ma'âşla şehir-i mezkûrun yirmi dördünde 13 Ağustos sene 320 Müdüriyet-i mezkûreden dolayı iki yüz elli gurus

⁷⁴ BOA. DH. SAİD. d., 195/423.

nısf ma'âş almış ve 'ilâve-yi me'mûriyyet olmak üzere başkaca iki yüz yirmi beş guruş hums ma'âşla Petriç kazâsı kâ'im-i makâmılgı vekâletine ta'yîn olunup sene-i mezkûre Şevvâlinin on yedisinde 12 Kânûn-ı evvel sene 320 âb u hava ile imtizâc idemediğinden nâşî her iki me'mûriyyetden isti'fâen infikâk eylediği ve müddet-i me'mûriyyetinden dolayı emvâl-i emiriye ile tekâ'üd sandığı 'â'idâtından zimmet ve ilişiği bulunmadığı kazâ-i mezkûr ile Siroz sancağı meclis-i idârelerinin 25 Kânûn-ı evvel sene 320 târihli mazbatasında beyân ve tasdîk kılınmış ve mazbata-i mezkûre komisyonunca ba'de'l-mütâla'a i'âde edilmiştir. 23 Zilhicce sene 322 15 Şubat sene 320. Temme.

Mûmâ ileyh 21 Eylûl sene 321 târihinde üç yüz dört guruş nısf ma'âşla Bağdâd vilâyeti dâhilinde Müseyyib nâhiyesi Müdüriyeti vekâletine ta'yîn olunarak asaleten diğerinin ta'yînine mebnî 5 Kânûn-ı evvel sene 321 de infikâk eyleyip 1 Şubat sene 321 altı yüz kırk sekiz guruş ma'âşla Kızılribat Müdüriyetine ta'yîn kılınmış ve 1 Temmuz sene 323 târihinde Hızırürraci Müdüriyetine tahvîl edilmesinden nâşî infikâk eylemiş ise de Hızırürraci'ye kable'l-'azîme muvakkaten îfâ-i vazîfe itmek üzere altı yüz otuz guruş ma'âşla 16 Ağustos sene 323 de Tikrit nâhiyesi Müdüriyetine götürülerek işe mübâşeret eylemiş ve sene-i merkûme Kânûn-ı evvelinin yirmi yedisinde Semâve kâ'im-i makâm vekâletine ta'yîni hasebiyle infikâk etmiş ve Hızırürraci'de îfâ-i hizmet etmemiş ve Tikrit nâhiyesinde müddet-i me'mûriyyeti zarfında Yekrat maktû'undan istihsâl eylediği dört bin seksen sekiz guruşdan evvelâ iki bin otuz ve mü'ehheran üç yüz altmış altı guruş teslîm-i sandık eyleyerek kusûrî zimmetinde kalmış ve buna mukâbil düyûn-ı gayr-ı muntazama defterinde üç yüz yirmi üç senesine 'â'id ma'âşından bin yedi yüz altmış sekiz guruş matlûbu olduğu bit-tedkîk anlaşmasına mebnî düyûn-ı gayr-ı muntazama meyânında kayd edilmiş olan matlûbları ve üç yüz yirmi üç senesi gayesine kadar senelerden zimmetleri olanların matlubları miktarınca zimmetleri karşılığının te'cîl tahsîli kânûn-ı mahsûsu iktizâsından bulunmuş ise de zimmet-i mezkûre memnû'iyet-i kanûniyet-i kanûniye hilâfında emvâl-i emiriye hâricden hârice ahzından mütevellid olunmasından dolayı bunun hakkındaki mu'âmele mâliye nezâret-i celîlesinden istifsâr olunmuş ve nezâret-i müşârûn ileyhadan cevâb vürûduna kadar 328 senesi ma'âşlarından sene-i mezkûre zimmetine mahsûben tevkîfât icrâ edilmesi mûmâ ileyh tarafından istid'â olunmakla işbu zimmetine mukâbil ma'âşâtından

tevkîfât icrâ idilmesi muhâsebe-i vilâyetin 12 Mayıs sene 328 târihli ve 588 numrolu derkenârı müfâdından anlaşıldığı Tikrit nâhiyesinin 27 Kânûn-ı evvel sene 323 târihli mazbatası zîrine Samarra mâl Müdüriyetinin 30 Kânûn-ı evvel sene 323 ve 18 Mayıs sene 328 târih ve 58 numrolu derkenârlarına konulmuş ve 14 Şubat sene 323 târihinde yedi yüz seksen yedi buçuk guruş ma'âşla Semâve kazâsı kâ'im-i makâm vekâletinde işe mübâşeretle asılın vürûdu üzerine 13 Kânûn-ı evvel sene 324 târihinde infikâk eylemiş ve 19 Temmuz sene 325 târihinde üç yüz yirmi dört guruş ma'âşla Şehriban Müdüriyeti vekâletine bit-ta'yîn işe mübâşeretle 6 Teşrîn-i sâni sene 325 târihinde altı yüz kırk sekiz guruş ma'âşla asâleti icrâ kılınmış ve mahallî tensîk komisyonunun karârı mûcibince sekiz yüz guruş ma'âşla Halis nâhiyesi Müdüriyetine nakl edilmesine mebnî 21 Mart sene 326 târihinde Şehribandan infikâk ve 24 Mart sene-i minhu târihinde Halis Müdüriyetinin vazîfesine bede' ve 'adem-i kifâyeti hakkında kazâdan sebk eden iş'âra binâen 18 Teşrîn-i evvel sene 326 târihinde 'azl edilmiş ve 11 Kânûn-ı evvel sene 326 târihinde altı yüz guruş ma'âşla tekrâr Tikrit nâhiyesi Müdüriyetine bit-ta'yîn işe mübâşeretle 5 Mayıs 328 târihinde me'zûnen Tikritden infikâk eylemiş ve mezkûr nevâhî Müdüriyetiyle kâ'im-i makâmlık vekâletinde bâlâda gösterilen Tikrit nâhiyesindeki 323 senesi Müdüriyetindeki ilişikden mâ'adâ 'â'idât-ı tekâ'üdiye vesâ'ireden bir gûne zimmet ve ilişigi bulunmadığı ve hüsn-i ifâ-i vazîfe eylediği Kerbela ve Divâniye sancaklarıyla Hanekin ve Samarra ve Horasan kazâları mecâlis-i idârelerinin ve Tikrit nâhiyesinin 12 Kânûn-ı evvel sene 321 ve 1 Temmuz sene 323 ve 27 Kânûn-ı evvel sene 323 ve 25 Kânûn-ı sâni sene 324 ve 22 Mart sene 326 ve 24 Teşrîn-i evvel ve 15 Mayıs 328 târihli mazbatalarıyla Bağdad vilâyetinin 11 Teşrîn-i evvel sene 328 6 Teşrîn-i sâni sene 328 târihli tahrîrât ve telgrafnâme-i cevâbiyelerinden anlaşılmış ve mazbata-i mezkûre 'aynen görölerek i'âde kılınmıştır.

Mûmâ ileyhin evvelce istihsâl eylediği iki mâh me'zûniyyetinin temdîdini taleb eylemesine ve memâlik-i ba'ide me'mûriyyetine gelecek senelere 'â'id iki veya üç senelik me'zûniyyetinin tevhidîyle yerden i'tâsına müsâ'ade olunduğu nezâret-i celîlenin cümle-i iş'ârından bulunmasına binâ'en mûmâ ileyh müddet-i me'zûniyyetinin üç mâh temdîd ve Dersa'âdete terhîs edildiği Bağdad vilâyetinin 2

Temmuz sene 328 târihli ve 3457/105 numrolı tâhrîrâtında gösterilmiştir. Fî 2 Kânûn-ı evvel 328 İmza.⁷⁵

4.18. Halil Hazım Efendi

Halîl Hâzım Efendi Süleymân ağanın oğludur. Bin iki yüz altmış bir senesi Rebi'ü'l-evveli guresinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i 'Ulûm Mübâreü'l- 'Ulûm-ı Dîniyye okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan dört senesi Cemâziye'l-âhiresinde otuz üç yaşında iken dokuz yüz gurus ücret-i maktû'a ile Taşköprü kazâsı 'aşâr-ı kul kâtibi olmuş doksan beş senesi Cemâziye'l-âhiresi evâsıtında bin iki yüz gurus maktû'a ücret ile yine kazâ-i mezkûr 'aşâr-ı kul me'mûriyyetinde ve doksan yedi senesi Rebi'ü'l-ahiresinden i'tibâren yüz altı gurus 'âidatlı süvâri tahsildarlığının bi'l-istirhâm bin üç yüz bir senesi Cemâziye'l-evvelinde iki yüz yirmi beş gurus ma'âşla ile kazâ-i mezbûr bidâyet mahkemesi a'zâsına ilhâk edilmiş ve müddetin inkızâsına mebnî bin üç yüz altmış senesi şehir-i Ramazân-ı şerîfi evâilinde ma'âş-ı sâbıkı ile mezbûr a'zâlığına intihâb olunarak bin üç yüz yedi senesi Cemâziye'l-evvelinin on dokuzunda iki yüz elli gurus ma'âş ile kazâ-i mezkûr nüfûs me'mûrî olmuştur.

Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmıyla Kastamonu vilâyeti vâlilik vekâletinden muharrer mülâhazalara iş bu tercüme-i hâlde muvâfık-ı hakikat olduğu ve Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Meclis Nüfûsı İdâre-i 'Umûmiyyesi Müdüriyetiyle müsteşârlığından dahi mûmâ ileyh me'mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. Zıkr olunan tahsildârlık ile a'zâlıktan hiss ve hürmet ve berâ'et zimmetine dâ'ir Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinden virilen Fî 3 Nisân 1301 ve Fî 25 Nisan 1304 târihlû mazbataların musaddak sûretleri merbûddur. Fî 2 Rebi'ü'l-sânî (Rebi'ü'l-âhîr) 1308 Fî 3 Teşrîn-i sâni 1036? Temme.⁷⁶

4.19. Halil Sıdkı Efendi

⁷⁵ BOA. DH. SAİD. d., 111/247.

⁷⁶ BOA. DH. SAİD. d., 32/139.

Halîl Sıdkı Efendi Hacı Salih Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş sene-i hicriyesi evâilinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûmı ve Taşköprü Mekteb-i Rüşdiyesinde müretteb olan fûnûnı tederrüs ederek 29 Haziran sene 95 tarihli bir kıt’a şahâdetnâme ihzâ eylemiştir. Türkçe okur yazar. Doksan yedi sene-i hicriyesi evâilinde yirmi iki yaşında olduğu halde mülâzemetle Taşköprü Kazâsı Meclis-i İdâresi kitâbeti refâkatına duhûl ve bir sene devâm ederek doksan sekiz senesinden i’tibâren kazâ-i mezkûr telğrafhânesine nakl etmiş ve bin üç yüz senesi Zilhiccesinin on birinci günü dört yüz gurus ma’âşla kazâ-i mezbûr a’şâr-ı anbar emniğine ta’yîn kılınmıştır. Hakkında şikâyet vukû’ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır. Kastamonu vilâyeti merkez sancağı a’şâr Müdüriyeti vekâletiyle vilâyet-i mezkûrede a’şâr nezâretinden yazılan mülâhazalarda mûmâ ileyhın liyâkatı anbar memûriyyetini îfâyâ kâfîdir denildiği gibi ol vakit a’şâr-ı ağnâm emîni bulunan sa’âdetlü Cemâleddin beyefendi hazretleri ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden dahî efendi-i mûma ileyhın umûr-ı me’mûresini îfâyâ iktidârı mezkûr mülâhazâtdan istifâde kılındığı beyân edilmiştir. Fî 6 Rebi’ü’l-âhire sene 1305. R Fî Kânûn-ı evvel sene 1303. Temme.

Mûmâ ileyh Halîl Sıdkı Efendi müddet-i nizâmiyenin inkıâsına mebnî bin üç yüz iki sene-i Zilhiccesinin yirmi ikisinde bit-tabî’i infisâl eylemiştir. Mâliye Sicill-i Ahvâl Kaleminin 5 Cemâziye’l-evvel sene 305 tarihli vukû’at cedvelinde gösterildiği vechile mûmâ ileyhın emânet-i mezkûreden dolayı zimmet ve ilişkisi olmadığı Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinin 24 Mayıs sene 304 tarihli mazbatasında ibnâ kılınmıştır.⁷⁷

4.20. Hasan Efendi

Hasan Efendi Tüccârdan Çataloğlu Şükrü Efendinin oğludur. Bin üç yüz altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1305 Taşköprüde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Ders’âdetden Davud Paşa ibtidâî mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûmı ve mekteb-i rüşdiyesinde okuduğu meşrûd dersleri tahsîl ederek iki kıta’ şahâdetnâme almıştır. Bir müddet saray-ı hümayûn arzâne-i hümayûn

⁷⁷ BOA. DH. SAİD. d., 15/283.

anbarı idâre kalemine mülâzemetle ayrılan bin üç yüz yirmi üç senesi Zilka'desinin yirmi beşinde 7 Kânûn-ı sâni sene 321 yüz guruş ma'âşla tavzîf olunmuştur. Umûr-ı mevdu'âsını ifâdesinin olduğu sarây-ı hümayûn arzâne müdüriyet-i 'âliyesinden yazılan mülâhazaya 'atfen hazîne-i hassâ-i şahâne nezâret-i 'âliyesinden tasdîk buyrulmuştur. Hizmet-i mezkûreye târih-i duhûlüyle aldığı ma'âşın miktarı hazîne-i hassâ-i şahânedeki mazbata olarak Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesiyle ibtidâ'î dersleri mektepleri şahâdetnâmeleri 'aynen görülüp i'ade edilmiştir. 22 Ramazân sene 325 17 Teşrîn-i evvel sene 323.⁷⁸

4.21. Hasan Fehmi Efendi

Velibeyoğlu Hasan Fehmi Efendi Mustafâ Beyin mahdûmudur.

Bin iki yüz yetmiş beş senesi Muharreminde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyede müretteb olan fûnûnı tahsîl ederek sûret-i musaddakası merbûd şahâdetnâmeyi ihzâ etmiştir. Türkçe okur yazar. Doksan beş senesi Recebinin yirmi birinde yirmi yaşında olduğu hâlde mülâzemetle Taşköprü kazâsı Mâliye Kalemine devâma başlayıp doksan altı senesi Recebi guresinde a'şâr kalemine nakl etmiş ve şehir-i mezkûrun yirmi yedisinde sene-i merkûm Zilka'desinin on beşine ve doksan beş senesi Şa'bânından sene-i mezbûre Zilka'desinin yirmi dokuzuna kadar beş yüz guruş ücret-i maktû'a ile kazâ-i mezkûr 'aşâr-ı kul kitâbetinde istihdâm olup ba'dehu 'aşâr kalemine rec'at eylemiş ve doksan sekiz senesi Şevvâlinin yirmisinde kezâlik mülâzemetle Kastamonu vilâyeti Tahrîr-i Emlâk Kalemine alınarak sene-i merkûme Zilka'desinin on dokuzunda iki yüz elli guruş ma'âşla mezkûr Taşköprü kazâsı Vergi Kitâbeti refâkatına ta'yin olunmuştur. Umûr-ı me'mûresine müte'allık hakkında şikâyet vukû' olmamış ve taht-ı muhâkemeye alınmamıştır. Vilâyet-i mezbûre tahrîr ve vergi Müdüriyetinden yazılan mülâhazaya ma'tûfen vergi emânet-i celîlesinden mûmâ ileyh liyâkatı tasdîk edilmiştir. Fi 19 Cemâziye'l-evvel sene 306 R Fi 9 Kânûn-ı sâni sene 304. Temme.

⁷⁸ BOA. DH. SAİD. d., 146/31.

Mûmâ ileyh Hasan Fehmi Efendi me'mûriyyetini sû'i-ist'imâl eylediği cihetiyle bin üç yüz dört (...) Zilkâ'desi guresinde 'azl edilmiştir.⁷⁹

4.22. Hasan Hüsnü Efendi

Hasan Hüsnü Efendi müteveffâ Hüseyin Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1288 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Ders'âdetde ba'zı mekâtib-i ibtidâ'îyede tahsîl-i ma'lûmâta çalışdıktan sonra Taşköprü mekteb-i rüşdiyesine girip ikinci sene-i tedrîsiyeye kat-ı müretteb dersleri okumuş olduğu hâlde pederinin vefâtı üzerine mektebi terk etmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz sekiz senesi şehr-i Zilhiccesinin yedisinde 1 Temmuz sene 307 Aydın sancağı Tahrîrât Kalemine bilâ-ma'âş mülâzemetle girip yirmi yaşında iken bin üç yüz on senesi şehr-i Muharrem'in yirmi yedisinde 8 Ağustos sene 308 iki yüz kırk gurusu ma'âşla Çimpe kazâsı Tahrîrât Kitâbetine ta'yîn olunmuş. Ve selefinine i'âdeten me'mûriyyet itmesinden nâşî sene-i mezkûre şehr-i Rebi'ü'l-âhirinin dokuzunda 19 Teşrîn-i evvel sene 308 bittabi' infisâl etmiştir. Bin üç yüz on bir senesi Rebi'ü'l-âhirinin yirmi yedisinde 23? Teşrîn-i evvel sene 1309 Aydın sancağı Zirâ'at Bankası şu'besine bilâ-ma'âş mülâzemetle girip bin üç yüz on iki senesi Şevvâlinin on dokuzunda 3 ? sene 310 iki yüz elli gurusu ma'âşla Söke kazâsı Zirâ'at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına ta'yîn olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazada iş bu tercüme-i hâl varakası münderecâtı mukârebe-i sıhhat olmakla tasdîk kılındı. Ve mezkûr banka Müdüriyet-i 'umûmiyesinde yazılan mülâhazalarda dahî mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmektedir denilmiştir. Hidemât-ı sâbıkasındaki miktar-ı ma'âş ve müddet-i istihdâm ve sebep-i infisâli ve berâ'et zimmetini hâvî Çimpe kazâsı Meclis-i İdâresinin 19 Şubat sene 310 târihli yüz on iki numrolu mazbatası ve Aydın sancağı Tahrîrât Kalemîyle banka şu'besindeki mülâzemetlerine dâ'ir 31 Mart sene 311 ve 30 Mart sene 310 târihli iki kıt'a şahâdetnâme ile Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 11 Receb sene 317. 3 Teşrîn-i sâni sene 315. Temme.

⁷⁹ BOA. DH. SAİD. d., 23/329.

Mûmâ ileyh beş yüz guruş ma'âşla komisyon icrâsı Zirâ'at Bankası Muhâsebe Kitâbetine tahvîl olunmasına mebnî bin üç yüz on üç senesi Zilhiccesinin on dokuzunda 20 Mayıs sene 312 refâkât-ı mezkûreden infisâl ve şehr-i mezkûrun yirmi sekizinde 29 Mayıs sene 312 tahlîfi bil-icrâ kazâ-i mezkûrede îfâ-i vazîfeye mübâşeret ettiği Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'Umûmiyyesinin ol-bâbdaki vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh ebnâ-i teftîşde îfâ-i vazîfece bazen mertebe-i rehâvet ve mübâlatsızlığı görülmesine mebnî tenzîl-i hanef ile eyler ve de bir hizmeti istihdâm olunmak üzere Zirâ'at Bankası idâre-i 'umûmiyyesi Meclis-i İdâresi kararıyla bin üç yüz on altı senesi Zilhiccesi guresinde 31 Mart sene 315 açığa çıkarılarak zimmet ve ilişiği olmadığı ve üç yüz on yedi senesi Saferinin onunda 7 Haziran sene 315 üç yüz guruş ma'âşla Aydın sancağı Zirâ'at Bankası şu'besi veznedârlığına ta'yîn ve üç yüz on dokuz senesi Rebi'ü'l-âhîrinin yirmi birinde 24 Temmuz sene 317 dört yüz guruş ma'âşla şu'be-i mezkûre kâtib-i evvelliğine tahvîl ve üç yüz yirmi senesi Recebinin altısından 15 Cemâziye'l-evvel sene 319 üç yüz yirmi iki senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on üçüne kadar 14 Haziran sene 320 iki yüz guruş ücret-i maktu'a ile bulunan sandık muhâsebe kâtibi vekâletini îfâ ile üç yüz yirmi üç senesi Cemâziye'l-âhîresinin yirmi beşinde 14 Ağustos sene 321 beş yüz guruş ma'âş ile mezkûr kitâbete asleten ta'yîn olunduğu ve hidemât-ı sâbıkasından dolayı zimmet ve ilişiği olmadığı Aydın Zirâ'at Bankası şu'besiyle bulunan Zirâ'at Banka Meclis-i İdâreliğinin 29 Mayıs sene 319 ve 23 Teşrîn-i sâni sene 321 ve 6 Kânûn-ı evvel sene 321 târîhli mazbataları sûret-i musaddakaları 'atfen Müdüriyet-i mezkûrenin 19 Ağustos sene 319 ve 29 Kânûn-ı evvel sene 319 ve 14 Şubat sene 321 târîhli vukû'ât pusulalarıyla bildirilmiştir.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Muharreminin yirmi birinde 30 Kânûn-ı sâni sene 324 altı yüz guruş ma'âşla bulunan Zirâ'at Banka Sandığı Muhâsebe Kitâbetine nakledilip hizmet sabıkasından beriü'z-zimme olduğu 26 Haziran sene 326 târîhli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Mûmâ ileyh üç yüz yirmi sekiz senesi Saferinin on dördünde 11 Şubat sene 325 ma'âşla Adapazarı banka Sandığı me'mûriyyetine ve Cemâziye'l-âhîresinin sekizinde 1 Haziran sene 326 bin guruş ma'âşla Zirâ'at Bankası Müfettiş Mu'avinliğine ta'yîn edilip hizmet-i sabıkasınca bir

gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı 13 ? sene 327 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir.⁸⁰

4.23. Hüseyin Hüsnü Bey

Hüseyin Hüsnü Bey Gönen mâl müdürü İsmâ'il Hakkı Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş senesinde “sene-i mâliye 1294” Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Taşköprü mekteb-i rüşdiye ve Kastamonu mekteb-i i'dâdî ile Mekteb-i Hukûk-ı Şahânedede ikmâl-i tahsîl ile 'aliyyü'l-'âlâ derecelerden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okuyup yazmakla berâber 'Arabî ve Fârisi ve Fransızca ve Ermenice ve Ruscaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasında muharrerdir. Bin üç yüz yirmi bir senesi Ramazânının on yedisinde “24 Teşrîn-i sâni sene 319” bin seksen guruş ma'âşla Haleb vilâyeti mezkûr Bidâyet Mahkemesi Müstentıklığına ta'yîn ve emr-i tahlîfi icrâ olunmuştur. Mekteb-i Hukûk-ı Şahâne Müdüriyetinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası ve 'Adliye Nezâret-i Celîlesinde dahî Sicill Me'mûriyyet Müdüriyetinin mühri tasdik olunmuştur. Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesiyle rüşdiye ve i'dâdî ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahânededen aldığı şahâdetnâme sûret-i musaddakaları ve me'mûriyyet-i hâzırasına ta'yîni mutazammın İntihâb Komisyonunun 14 Teşrîn-i sâni sene 319 târihli mazbatası tercüme-i hâl varakasıyla birlikde Sicill Kalemine mahfûz olunduğu gibi me'mûriyyet-i mezkûreye târih-i ta'yîni ile ma'âşı miktarı muvâfık bulunmuştur.

Mûmâ ileyh beyân-ı ahvâl ve mu'âmelâtına dâ'ir vilâyet-i 'adliye müfettişliğinden vârid olan ve Evrâk-ı Umûr-ı Cezâiye Müdüriyetleri tedkîk ol-bâbda tanzîm ve i'tâ olunan mezkûre bir sirkat maddesinden dolayı meznûn olan eşhâsdan dokuzunun şikâyetiyle ve müsbite kişinin men'i muhâkemelerine dâ'ir müstentik mûmâ ileyh tarafından verilmiş firârnâme ol-vakit riyâset vekâletinde bulunan a'zâdan Emîn Efendiye tevdi' olunmuş ve bil-müte'âlâ görilen tenkisâtın ikmâli zımnında i'âde edilmiş isede müstentik mûmâ ileyh nevâkıs-ı mesrudeyi ikmâl itmeksizin işbu kararnâmesine bulunan mahkeme a'zâsından 'Abdullah Efendinin hânesine gönderilip tasdik ittirerek mevki-yi icrâya koydığı gibi ne müstentik mûmâ ileyh

⁸⁰ BOA. DH. SAİD. d., 97/95.

sâlim nâm-kimesnenin keyfiyyet-i katlinden dolayı icrâ kılınmış olan tahkikât-ı sinâiye evrâkı üzerine bir takım su’i-istimâlât vukûâ’ getirdiği anlaşılmış olmasına mebnî gerek a’zâdan ‘Abdullah ve gerek müstentık mûmâ ileyh haklarında mütekâzî mu’âmele îfâ edilmek üzere üç yüz yirmi üç senesi Zilka’desinin yirmi sekizinde “11 Kânûn-ı sâni sene 321” bil-‘azl taht-ı muhâkemeye alınmıştır.

Esbâb-ı mezkûreden nâşî icrâ kılınan muhâkeme-i tanzîmesinden berâ’etine dâ’ir lâhak olan kararın tebyîzen tedkîki istid’â edilmiş ve bit-tedkîk tahbîz istid’âsının reddine firârı i’tâ kılınmış ve kisbet-i kat’iyyet edip mezkûr berât firârı üzerine başka sûretle tedkîkât icrâsına imkân bulunamadığı umûr-ı cezâ dâ’iresince yanında beyân edilmiş olunan ve esbâb-ı ‘azl ve mehâkemesine karşı i’tâ edildiği müdâfânâmesiyle evrâk-ı münferidesi intihâb komisyonları tedkîk mani’-i istihdâm bir hâli görülememiş olmasına mebnî üç yüz yirmi dört senesi Zilhiccesinin on sekizinde “22 Kânûn-ı sâni sene 322” me’mûriyyet-i sâbıkası derecesinde bir işde kullanmak üzere komisyon-ı mezkûrece cevâz-ı istihdâmına ikrâr verilmiştir. Üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye’l-âhiresinin on altısında “14 Temmuz sene 323” bin gurus ma’âşla mecîdden teşkîl olunan Edirne vilâyeti Bidâyet Mehâkemesi ikinci müstentıklığına ta’yîn kılınmıştır. Üç yüz yirmi altı senesi Recebinin selhinde “19 Ağustos sene 324” bin gurus ma’âşla encümen intihâb me’mûriyyet-i ‘adliye kararıyla Sarı Şa’bân kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müdde’î ‘Umûmî Mu’âvinliğine ta’yîn buyrulmuştur. Üç yüz yirmi yedi senesi Şa’bânının onunda 11 Ağustos sene 325 iki bin gurus ma’âşla Adana vilâyeti Polis Müdürlüğüne tahvîl-i me’mûriyyet eylemiştir. Temme. 4 Zilhicce sene 328 Fî 23 Teşrin-i sâni sene 326.⁸¹

4.24.Hüseyin Hüsnü Efendi

Hüseyin Hüsnü Efendi Ricâlzâde müteveffâ Mehmed ‘Alî ağanın oğludur. Bin iki yüz yetmiş üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1272 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddime-i ‘Ulûm ve Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde iki sene kadar müretteb dersleri ve ba’dehu Muzaffereddin Medresesinde bir miktar Arabça

⁸¹ BOA. DH. SAİD. d., 176/281.

okumuştur. Bin iki yüz doksan sekiz senesi Zilka’desinde Teşrîn-i evvel sene 97 Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine mülâzemetle girip ba’dehu Kastamonu vilâyeti meclisine ve muahharan tekrar Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemliğine bir müddet-i kezâlik mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz altı senesi Saferinin on dördünde 8 Teşrîn-i evvel sene 304 üç yüz guruş ma’âşla kazâ-i mezkûr Menâf’i Sandığı Kitâbetine ta’yîn ve Şevvâlin yedisinde 25 Mayıs sene 305 otuz guruş ma’âşla Zirâ’at Menâf’isi Sandığı kitâbetine ta’yîn olunduktan sonra meclis-i mu’âmelâta ta’yîn edilerek tafsilâtda (...) (...) müsâmahası olduğunu bildirilmesi üzerine bin üç yüz on senesi Cemâziye’l-âhiresinin yirmi dokuzunda 6 Kânûn-ı sâni sene 308 ‘azl edilmiş ise de mü’ehheran mezkûr Sandığın hesâbâtı tekrâr tesbît olunarak târih-i ‘azline kadar tahsilâta i’tâ ettiği bakayâsının cezîline sâbit olduğuna bin üç yüz on bir senesi hicriyesinin yirmi dokuzunda “1 Ağustos sene 309” altı yüz guruş ma’âşla Karahisar-ı Şarkî sancağı Zirâ’at Bankası şu’besi me’mûriyyetine ta’yîn olunmuş ve bin üç yüz on üç senesi Saferinin yirmisinde 21 Temmuz sene 311 bir mâh yirmi altı gün müddetle me’zûnen Ders’âdete gelerek Rebi’ü’l-âhîrinin yirmisinde 28 Eylül sene 311 sekiz yüz guruş ma’âşla Yozgad sancağı Zirâ’at Bankasının şu’be me’mûriyyetine tahvîl idilmesiyle muhtelifi bil-icrâ oraya gönderilip Cemâziye’l-evvelînin yirmi beşinde 1 Teşrîn-i sâni sene 311 ifâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Yozgâd mutasarrıflığına yazılan mülâhazalardan işbu tercüme-i hâl varakasında münderecâtı muvâfık nefsü’l-emr olduğu merbûd mazbata ve tasdîknâme sorunlarından anlaşılmasıyla ‘ale’l-usûl tasdîk kılınarak “ve mezkûr banka idâre-i umûmiyesince yazılan mülâhazalardan dahî” mûmâ ileyh ifâ-i vazîfe eylemekte denilmiştir.

Hidemât müsâbakasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma’âş ve esbâb-ı infisâl ve berâ’et zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle Zirâ’at Bankası sandık hey’etine “6 Şubat sene 308” ve 14 Haziran sene 311 ve 5 Şubat sene 308 ve kezâlik Karahisâr-ı şarkî sancağı hey’etine Zirâ’at Bankası şu’besi hey’etine 1 Ağustos sene 311 târihli mazbataları mekteb-i rüşdiye mu’allimliğinin 25 Eylül sene 310 târihli tasdîknâmesi vazîfe-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasının muhâsebe merkeziyyesinin 21 Temmuz sene 313 târihli derkenârı tercüme-i hâl varakasına merbûd olunmuş müddet-i me’zûniyyeti ve hizmet-i hâssâsı ma’âşla ifâ-i vazîfeye

târih ve mübâşeretle ve muhalif olduğunu evrâk-ı muhabereden müsbit olmuştur. Fî 1 Cemâziye'l-âhîr sene 308 Fî 13 Eylûl sene 316 Temme.⁸²

4.25. Hüseyin Hüsnü Efendi

Hüseyin Hüsnü Efendi Saray-ı hümayûn hamlecilerinden Kapıçukadarı Madenoğlu 'Osmân Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1282 Kastamonu vilâyetine tâbi' Taşköprü kazâsı dâhilinde Paşa karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Mahallî ibtidâ'î mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı ve Enderûn-ı Hümayûn mektebinde müretteb dersleri tahsîl ederek şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz senesi Rebi'ü'l- evvelinin on yedisinde 12 Kânûn-ı sâni sene 299 yüz yirmi gurus ma'âşla Enderûn-ı Hümayûn hademesi silkine dâhil olup üç yüz beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin dokuzunda 1 Şubat sene 303 ma'âş yüz altmış ve üç yüz on senesi Receb-i şerîfinin on altısında 22 Kânûn-ı sâni sene 328 iki yüz yirmi ve üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l-âhiresinin dokuzunda 26 Kânûn-ı evvel sene 309 bin yüz guruşa bil-iblağ Kılârî-i Hazret-i Şehriyârı silkine nakl olunarak iki yüz on üç senesi Rebi'ü'l-evvelinin onunda beşinci rütbeden Mecîdî nişân-ı zîşânıyla taltîf buyrulmuş ve üç yüz on sekiz senesi Cemâziye'l-âhiresinin on dokuzunda 1 Eylûl sene 316 ma'âş bin guruşa iblağ ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on sekizinde 22 Mart sene 323 'ilâve-yi me'mûriyyet edilerek ayrıca üç yüz gurus ma'âşla Kılâr-ı Hümayûn Kitâbetine ta'yîn olunmuşdur. Ser-kurenâ-yı Hazret-i şehriyârı makâm-ı sâmişinden yazılan mülâhazada mûmâ ileyh umûr-ı me'mûriyyetine sa'y ve ikdâmı ve hüsn-i hâli mesmu' bulunduğu tasdik olunmuştur. Bulunduğu hidemâtla aldığı ma'âşâtın tevârîh ve kitâbetini hâvî Kuyûdât Kalemi derkenârını hâvî tezkire asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuş ve nüfûs tezkiresi ve mekteb şahâdetnâmesi ve beşinci Mecîdî nişân-ı zîşânının berât-ı âlîsi 'aynen görölüp i'âde olunmuştur. Temme. 31 Teşrîn-i evvel sene 323 7 Şevvâl sene 325.

Mûmâ ileyhın 14 Nisân sene 325 târihinde tebeddül-i saltanat üzerine emsâli vechile kaydı terkîn olup 17 Ağustos sene 325 târihinde Mâliye Tensîk Komisyonunca

⁸² BOA. DH. SAİD. d., 103/183.

hakkında Tensîk Kanûnunun on birinci maddesine tevfikân mu'âmele-yi îfâsına karâr verilmesi üzerine kendisine on dokuz bin yedi yüz on bir gurus tazmînât i'tâ edildiği ve âhiren Tetkîk-i Tensîkât Komisyonuna i'tâ ile hazîneye isbâl kılınan arz-ı hâli zahrına mezkûr komisyondan yazılan 27 Teşrîn-i sâni sene 326 târihli i'lâmda mâni'-i istihdâm bir hâli olmayıp ancak hademelik derecesinde bir vazîfeyi îfâ idebileceği bit-tedkîk anlaşılarak o gibi bir hizmette kullanılmak üzere cevâz-ı istihdâmına karar verildiği ve teşkilât-ı cedîde-yi belediye üzerine 1 Kânûn-ı sâni sene 328 târihinde bin gurus ma'âşla emânet hey'et-i fenniyesinin üçüncü nezâfet-i fenniye şu'besi kitâbetine ta'yîn edildiği hazîne-i hassâ sicill ve şehremâneti muhâsebe Müdüriyetlerinin 28 ve 16 Kânûn-ı sâni sene 328 ve 20 Mart sene 329 târihli tezkireleriyle mâliye nezâretinin 16 Mart sene 329 târihli Tezkire-i cevâbiyesinde beyân kılınmıştır. 2 Nisan sene 329.⁸³

4.26. Hüseyin Sabri Efendi

Hüseyin Sabri Efendi Okçuzâde Mehmed Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1286” Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre-ü ‘Ulûm-ı Diniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl 21 Mayıs sene 302 târihinde a'lâ derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz yedi sene-i mâliyesinde dört yüz ve üç yüz dokuz ve üç yüz on iki sene-i mâliyelerinde üç yüz seksen gurus ücret-i maktu'a ile mezkûr Taşköprü kazâsı Ağnâm Tağdâdı Muharrirliğinde bulunduktan sonra üç yüz on dört senesi Muharrem'in ikisinde” 1 Haziran sene 312” yüz elli gurus ma'âşla kazâ-i mezkûr Mecidiye Tahsîlât ve Tenzîfât ve Duhhâne Me'mûrlığına ta'yîn kılınmış isede sene-i merkûmun Şevvalinin sekizinde “28 Şubat sene 312” me'mûriyyet-i mezkûrenin infisâliyle açıkta kalmıştır. Üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin on yedisinde “1 Teşrîn-i evvel sene 312” iki yüz gurus ma'âşla kazâ-i mezbûr Zirâ'at Bankası tahsildârlığına ta'yîn ve üç yüz on altısı Temmuzunun on ikisinde “21 Mayıs sene 314” iki yüz elli gurus ma'âşla ‘alel-usûl tahlîfi bil-icrâ Çerkeş ve üç yüz on yedi senesi Muharrem'in yirmi ikisinde “20

⁸³BOA. DH. SAİD. d.,149/5.

Mayıs sene 315” mezkûr ol-miktar ma’âşla Boyabad kazâları Zirâ’at Bankası Sandığı Meclis Kitâbeti refâkatlarına üç yüz yirmi senesi Şevvalinin on üçünde “30 Kânûn-ı evvel sene 318” beş yüz gurus ma’âşla mezkûr Boyabad kazâsı Zirâ’at Bankası Sandığı Meclis Kitâbetine tahvîl olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Çerkeş kazâsı kâ’im-i makâmlığından mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası müdâfâ’a-i nefsi’l-emr olduğu ve mezkûr banka idâre-i ‘umûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu takdîr kılınmıştır.

Hidemât sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma’âş ve ücret ve berâ’et zimmetini ve muvazzaf olarak bulunan hidemâtdan esbâb-ı infisâlini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle kazâ-i mezkûr belediye meclisinde ve Çerkeş ve Boyabad kazâları Zirâ’at Bankası Sandığı Meclis-i İdâresiyle 13 Kânûn-ı evvel sene 313 ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 17 Mayıs sene 315 ve 12 Mayıs sene 314 ve 3 Mayıs sene 319 ve 11 Ağustos ? târihli mazbataları ve 3 Mayıs sene 315 târihli devr-i muhâsebe defteri 11 târihli derkenârı asl-ı tercüme-i hal varakasıyla şu’bece mahfûz olup îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti evrâk muhâbereden anlaşılmıştır. 2 Cemâziye’l-evvel sene 323 me’a? 11 Haziran sene 323 Temme.⁸⁴

4.27. Hüseyin Sabri Efendi

Hüseyin Sabri Efendi Debbâğ tüccârından müteveffâ Hacı Mehmed Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde sene-i mâlî 1284 Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûrede Kara Mustafâ Paşa Mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba’det tahsîl “19 Haziran sene 99” târihinde ‘aliyyü’l-‘âlâ derecede şahâdetnâme aldıktan sonra Muzaffereddin Gâzî Medresesinde bir miktar ‘Arabî okumuştur. Türkçe kitâbet eder. Bin üç yüz yirmi senesi Şa’bânın on beşinde 9 Haziran sene 99 Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine bilâ ma’âş mülâzemetle girip bin üç yüz yirmi senesi Zilkâ’desinin on altısında 14 Ağustos sene 301 Bidâyet Mahkemesi Kalemine nakli mülâzemet ettiği hâlde bin üç

⁸⁴BOA. DH. SAİD. d.,130/105.

yüz beş senesi Zilhiccesinin yirmi dokuzunda 25 Ağustos sene 304 Tezkire-i Mâlî Kalemine mülâzemetle devâma başlamış ve bin üç yüz yedi senesi Rebi'ü'l-evvelinin on dokuzunda 1 Teşrîn-i sâni sene 315 yüz on guruş ma'âşla Kasaba-i mezkûr Belediye Sandık Emâneti inzimâmıyla kitâbetine ta'yîn olunup bin üç yüz yedi senesi şehri Ramâzânın yirmi üçünde 1 Mayıs sene 306 bilâ-isti'fâ infisâli içindir bir müddet Kastamonu Zirâ'at Bankası şu'besine kezâlik mülâzemet edilerek sene-i merkûme ve Muharreminin yirmi altısında 1 Ağustos sene 316 iki yüz guruş ma'âşla sene-i mezkûre ikinci ve bin üç yüz sekiz senesi Zilkâ'desinin altısında 1 Haziran sene 307 dört yüz guruş ma'âşla birinci kitâbetine ve bin üç yüz on senesi şehri Ramâzânın on ikisinde ve Hicrî 18 Mart sene 309 sekiz yüz guruş ma'âşla Kala'î Sultâniye sancağı Zirâ'at Bankası şu'be me'mûriyyetine ve müahharan idâre-i merkeziyece tahlîfi bil-icrâ mezkûr miktar ma'âşla Bolu sancağı Zirâ'at Bankası şu'be me'mûriyyetine tahvîl olunmuş ve bin üç yüz on üç senesi Rebi'ü'l-evvelinin on üçünde 22 Ağustos sene 311 hidemât-ı sâbıkası olan Kala'î Sultâniye şu'be me'mûriyyetinden infisâli Rebi'ü'l-âhirenin yirmi beşinde 3 Teşrîn-i evvel sene 311 hidemât-ı hâssasına evvelâ Boy Zirâ'at Bankası şu'besinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiştir.

Kastamonu vilâyetinde yazılan mülâhazaya mûmâ ileyh hâl ve iktidârı şu'be me'mûrlığından bâlâdaki tasdîkine itbâen? 'ale'l-usûl tasdîk kılınur. Ve mezkûr banka Müdüriyet-i umûmisinden yazılan mülâhazaya dahî “mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmektedir” denilmiştir. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve esbâb-ı infisâli ve berâ'et-i zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı belediye meclisinin devr-i muhâsebe defterinin ziyrine yazılan 7 Haziran sene 306 ve Meclis-i İdâre-i hâssanın 3 Teşrîn-i evvel sene 308 ve Kastamonu ve Kal'â-i Sultâniye Zirâ'at Bankası şu'besi Meclis-i İdârelerinin 7 Mayıs sene 313 ve 2 Eylül sene 311 târîhli mazbataları ve kezâlik Taşköprü kazâsı belediye meclisinin kayıd pusulası mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasına merbûd olunup hidemât-ı hâzırası ma'âşıyla îfâ-i vazîfeye târîh-i mübâşereti ve tahlîf olduğu kuyûd-ı merkeziyeden müsbit olmuştur. 15 Cemâziye'l-âhir sene 318 27 Eylül sene 311 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on yedi senesi Rebi'ü'l-âhirenin on sekizinde 13 Ağustos sene 315 bin guruş ma'âşla Kara Hisâr-ı Sâhib sancağı Zirâ'at Bankası şu'be me'mûriyyetine nakl edildiği Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'umûmiyyesinin 28 Temmuz sene 320 târihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Mumâ ileyh umûr me'mûriyyetini hüsn-i îfâ eylemiş menbî bin üç yüz on sekiz senesi Ramazânın yirmi yedisinde rütbe-i sâlise tevciye buyurulmuştur. Mumâ ileyh sene-i merkûme Zilkâ'desinin sekizinde 14 Şubat sene 316 iki bin guruş ma'âşla Zirâ'at Bankası müfettişliğine nakl edildiği ve hidemât-ı mezkûreden beri'üz-zimme bulunduğu Bolu Zirâ'at Bankası Şu'besi Meclis-i İdâresinin 7 Ağustos sene 315 târihli mazbatası sûret-i musaddakasıyla Kara Hisâr-ı Sâhib banka şu'besi Meclis-i İdâresinde 'aynen görölüp i'âde olunan 6 Haziran 320 târihli mazbatasında müstebât olduğu mezkûr vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh bin yüz guruş ma'âşla Adana Zirâ'at Banka şu'besi me'mûriyyetine tahvîl edilmesinden nâşî bin üç yüz yirmi iki senesi Saferinin yirmi sekizinde “ 1 Mayıs sene 320” mezkûr müfettişlikden infisâl edip Şevvâlin üçünde “28 Teşrin-i sâni sene 320” Adanada vazîfesine mübâşeret edildiği ve ma'âşî bin üç yüz yirmi beş senesi Zilkâ'desinin dokuzunda “1 Kânûn-ı evvel sene 323” bin iki yüz guruşa iblâğ edildiği ve me'mûriyyet sâbıkâsınca zimmet ve ilişiği olmadığı “17 Kânûn-ı evvel sene 324” târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Mûmâ ileyh üç yüz yirmi yedi senesi Şevvâlinin yirmi ikisinde “24 Teşrin-i evvel sene 325 iki bin guruş ma'âşla Cebel-i Bereket Sancağı muhasebeciliğine nakl ile Zilkâ'denin yirmisinde 19 Teşrin-i sâni sene 325 vazîfesine mübâşeret eylediği mâliye sicill-i şu'besinin 29 Mayıs sene 326 ve 28 Haziran sene 326 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Mûmâ ileyh hidemât sâbıkâsınca zimmet ve ilişiği olmadığı Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'umûmiyyesinin 4 Ağustos sene 326 târihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh me'zûnen Ders'âdetde bulunduğu sırada üç yüz yirmi sekiz senesi Zilhiccesinin beşinde “24 Teşrin-i sâni sene 326” ma'âşıyla Günferi sancağı muhasebeciliğine nakledildiği 6 Kânûn-ı evvel sene 326 târihli vukû'ât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.⁸⁵

4.28. İbrahim Behçet Efendi

⁸⁵BOA. DH. SAİD. d.,102/277.

İbrâhim Behçet Efendi Hâcîoğlu müteveffâ Mehmed Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1285” Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba‘de’t-tahsîl 7 Hazîran sene 300 târihinde ‘aliyyü’l-âlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Medresede bir miktar ‘Arabiyye ve Farîsî okuduğu Tercüme-i hâlinde mündericdir. Bin üç yüz yedi senesi Muharreminin üçünden i’tibâren 28 Ağustos sene 305 Kastamonu Zirâ‘at Bankası şu‘besine mülâzemetle bir müddet devâm ettikten sonra ve sene-i hicriye-yi mezkûre evâhirinde (evâil-i mâliye 316) yedi yüz guruş ücret-i maktu‘a ile Daday kazâsı Ağnâm Kitâbetinde bulunduktan sonra bin üç yüz sekiz senesi Recebinin dokuzunda 6 Şubat sene 306 dört yüz guruş ma‘âşla mezbûr Daday kazâsı Zirâ‘at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetine ta‘yîn ve muahharan sekiz yüz guruş ma‘âşla İnhisâr sancağı Zirâ‘at Bankası şu‘be-i mezkûriyle tahvîl olunmasını üç yüz on iki senesi Muharreminin yirmi dördünde 15 Temmuz sene 310 kitâbet-i mezkûreden infisâl ve Cemâziye’l-âhiresinin yirmi dördünde 10 Kânûn-ı evvel sene 310 İnhisâr sancağı Zirâ‘at Bankası şu‘besinde îfâ-i vazîfeye mübâşeretle üç yüz on üç senesi Recebinin on ikisinde 17 Kânûn-ı evvel sene 311 isti‘fâ‘en infisâl itmek ve Zilkâ‘desinin on dokuzunda 20 Nisan 312 kezâlik sekiz yüz guruş ma‘âşla Urfa sancağı Zirâ‘at Bankası şu‘be me‘mûriyyetine ta‘yîn olduğu hâlde selefî zamânında üç şahsın banka nâmına ta‘yîn olunan emvâl-i gayr-ı menkûlesini kıymet-i hakîkiyesinden pek dûn bir bedel ile sattırarak merkûmun ma‘rûzâtıyla sebep olduğu Haleb vilâyetinden şikâyet olması üzerine üç yüz on beş senesi Cemâziye’l-âhiresinin on beşinde 1 Teşrîn-i sâni sene 313 ‘azl olunmuş ise de zimmet idâresine ‘âid mu‘âmelâtı ahvâlî ta‘limâtı muahharan olduğu anlaşılmasına binâen üç yüz on altı senesi Muharreminin on dördünde 23 Mayıs sene 314 yedi yüz guruş ma‘âşla Adana vilâyeti Zirâ‘at Bankası şu‘besi me‘mûr mu‘âvinliğine ta‘yîn ve meclisine tahlîfî icrâ olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş ve sene-i merkûme Zilkâ‘idesinin dokuzundan 9 Mart sene 315 üç yüz on yedi senesi Muharreminin ikisine kadar 30 Nisan sene 315 ve sene-i merkûme Saferi guresinden 29 Mayıs sene 319 Şevvâlinin yirmisine kadar 9 Şubat sene 310 başkaca seksen guruş hums ma‘âşla ‘ilâveten şu‘be-i mezkûre veznedâr vekâletinde bulunarak dokuz yüz guruş ma‘âşla Zirâ‘at Bankası şu‘be me‘mûriyyetine tahvîl me‘mûriyyetine mebnî üç yüz on sekiz senesi Recebinin yirmi üçünde 3 Teşrîn-i sâni

sene 316 Adanadan intikâl ve Şa'bânın yirmi dokuzunda 9 Kânûn-ı evvel sene 316 Ertuğrulda vazîfesine mübâşeret etmiştir.

İlbasan sancağı mutasarrıflığıyla mezkûr banka idâre'-yi 'umûmiyesinden yazılan mülâhazalarda mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye ikdâm eylemekte olduğu tasdîk olunmuştur. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktarı ma'âş ve esbâb-ı infisâl ve berâ'et-i zimmetini hâvî Daday kazâsı Meclis-i İdâresinin 30 Temmuz sene 310 ve kazâ-i mezkûr banka Sandığı Meclis-i İdâresiyle İlbasan Urfa ve Adana Zirâ'at Bankasının Meclis-i İdârelerinin 19 Teşrîn-i evvel sene 310 ve 24 Kânûn-ı sâni sene 311 ve 15 Teşrîn-i sâni sene 313 ve 13 Teşrîn-i sâni sene 316 târihli mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i 'Osmâniyye sûret-i musaddakaları ve muhâsebe-i merkeziyenin 18 Eylül sene 315 târihli derkenârını tercüme-i hâl varakasıyla şu'bece mahfûz olup hizmet-i cedîdesi ma'âşla îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti ve tahlîfe olduğunu evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. Fî 10 Cemâziye'l-evvel sene 324 Fî 19 Hazîran sene 322.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye'l-âhiresinin onunda 21 Ağustos sene 319 bin gurus ma'âşla Karahisâr-ı Sahib sancağı Zirâ'at Banka şu'besi me'mûriyetine nakledilerek me'mûriyyet sâbıkasınca zimmet ve ilişiği olmadığı Ertuğrul sancağı Zirâ'at Banka şu'besi Meclis-i İdâresinde 19 Ağustos sene 319 târihli mazbatası sûret-i musaddakasıyla muhâbere evrâkına Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'umûmiyyesinden 28 Teşrîn-i sâni sene 321 târihli vukû'ât pusulasıyla bildirilmiştir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin beşinde 12 Ağustos sene 322 bin üç yüz gurus ma'âşla Erzurum vilâyeti Zirâ'at Banka şu'besi müdüriyetine nakledilip hidemât-ı sâbıkasından biri elzem olduğu ve hüsn-i hizmeti cihetiyle üç yüz yirmi altı senesi Rebi'ü'l-evvelinin on dördünde 'uhdesine rütbe-i sâlise tevciye buyrulduğu 2 Teşrîn-i evvel sene 322 ve 17 Hazîran sene 324 târihli vukû'ât pusulalarında muharrerdur. Temme.⁸⁶

4.29. İbrahim Edhem Efendi

⁸⁶BOA. DH. SAİD. d.,127/479.

İbrâhim Edhem Efendi Bakkal esnâfından kabirzâde müteveffâ Hafız Hüseyin Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen altı sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1285” Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde ma’lûmât-ı ibtidâ’iyyeyi ve medresede dahî bir miktar ‘Arabî ve Farisi okuduğu tercüme-i hâlinde münderictir. Bin üç yüz beş sene-i mâliyesinde beş yüz guruş ücret-i maktu‘a ile Kalecik kazâsı merkez Ağnâm Kitâbetinde istihdâm olunduktan sonra bin üç yüz yedi senesi Saferinin on yedisinde “1 Teşrîn-i evvel sene 305” Taşköprü kazâsı Zirâ‘at Bankası Sandığına mülâzemetle girip üç sene kadar devâm ederek ba‘dehu Kastamonu vilâyeti Zirâ‘at Bankası şûbesine kezâlik mülâzemetle devâma başlayıp ve bin üç yüz on bir senesi Recebin yirmi yedisinde “22 Kânûn-ı sâni sene 309” dört yüz guruş ma‘âşla Tosya kazâsı Zirâ‘at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetine bit‘ta‘yîn ifâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir.

Kâ‘im-i makâm kazâlığından yazılan mülâhazadan işbu tercüme-i hâl varakası mûmâ ileyh İbrâhim Efendinin olduğu tasdîk ve mezkûr banka Müdüriyet-i ‘umûmiyyesinden dahî mûmâ ileyh ifâ-i vazîfe etmekte olduğuna tenbik edilmiştir. Salifü’z-zikr ağnâm kitbetinden biri elzem ederken ve Taşköprü kazâsı banka Sandığının müddet-i mezkûre zarfında mülâzemetle bulunduğuna dâ‘ir kılınacak kazâ-i Meclis-i İdâresinin “21 Ağustos sene 311” târihli mazbatasıyla Taşköprü kazâsı Zirâ‘at Bankası Sandığı hey‘etinin “7 Nisan sene 311” târihli şahâdetnâmesi Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şûbece mahfûz olup hidmet-i hâssasında ifâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma‘âş merkez kaydından müsbat olmuştur. 15 Haziran sene 322 ve 6 Cemâziye’l-evvel sene 322.⁸⁷

4.30. İsmail Hakkı Efendi

Hâfız İsmâil Hakkı Efendi a‘şâr kul kitâbetinde bulunmuş olan Mehmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş dört senesi Şevvâlinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve medresede birer miktar ‘Arabî ve Fârisi okumuştur. Türkçe okur yazar. Doksan dört senesi

⁸⁷BOA. DH. SAİD. d.,137/211.

Muharreminin dördünde yirmi yaşında olduğu hâlde yüz doksan guruş ma'âşla Küçükağaç nâhiyesi Tahrîrât Kitâbetiyle nüfûs mukayyidliğine ta'yîn olunarak doksan beş senesi Muharreminin on dokuzunda bil'istîfâ sene-i merkûme Recebinin on üçünden Şevvâlin on üçüne ve doksan altı senesi Recebinin yirmi yedisinden Zilka'denin beşine kadar dokuz yüz guruş ücret-i maktû'ıyla Taşköprü kazâsı a'şâr kul kitâbetin muvakkatasında istihdâm olunmuş ve doksan beş senesi Zilka'desinin on birinde mülâzemetle Kastamonu vilâyeti Tahrîr Emlâk Kalemine duhûl ile doksan sekiz senesi Muharreminin on birinde iki yüz otuz beş guruş ma'âşla Kevni nâhiyesi Vukû'ât Kitâbetine me'mûr olarak sene-i merkûme Zilka'desinin yirmisinde me'mûriyyeti nâmı Tahrîr ve Vergi Kitâbetine tahvîl ve ma'âşı üç yüz guruş iblâğ kılınmıştır. Vazife-i me'mûriyyetine 'âid hakkında şikâyet vukû'ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır.

Kastamonu vilâyeti tahrîr vergi müdüriyetinden yazılan mülâhazaya 'atıf ile vergi emânet-i celîlesinin 25 Muharrem sene 304 târihlu mütâla'asına mûmâ ileyh derece-i kifâyeti me'mûriyyetini îfâ-i kifâyeti tasdîk olunmuştur. Mûmâ ileyh bin üç yüz iki senesi Muharreminin yedisinde dört yüz guruş ma'âşla İnebolu kazâsı Tahrîr ve Vergi Kitâbetine nakledilmiştir. Fî 20 Rebi'ü'l-evvel sene 306 ve Fî 12 Teşrîn-i sâni sene 304 Temme.⁸⁸

4.31. İsmail Hakkı Efendi

Hâfız İsmâ'il Hakkı Efendi Debbâğ Hüseyîn Efendinin oğludur. Bin iki yüz altmış sekiz senesi Zilhiccesinde Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyye ve medresede bir miktar Arabî ve kıt hesâb ta'lîm etmiştir. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz doksan bir senesi hicriyesinde yirmi iki yaşında mülâzemetle Taşköprü Kazâsı vukû'ât kalemine girip doksan iki senesi Şevvâlinin yirmi sekizinde iki yüz otuz beş guruş ma'âşla Kengiri sancağına Tokat nâhiyesi Vukû'ât Kitâbetine ta'yîn olunmuş ise de havasıyla imtizâc idemediğinden sene-i merkûm Zilhiccesinin on altısında bi'l-isti'fa infisâl eylemiş ve doksan üç senesi Rebi'ü'l-evvelinin dördünde o ma'âşla kazâ-i mezkûrda

⁸⁸BOA. DH. SAİD. d., 20/491.

Kevni nâhiyesi Vukû'ât Kitâbetine alınıp doksan sekiz senesi Muharreminin on birinde iki yüz seksen beş guruş ma'âşla kazâ-i mezbûr Vukû'ât Kitâbetine nakl ve sene-i merkûm Zilkâ'idesinin on dokuzunda ma'âşı dört yüz guruş ve bin üç yüz beş senesi Şa'bânının ikisinde beş yüz guruşa iblâğ ve nâm me'mûriyyeti Mâlî Müdürlüğü mu'âvenetliğine tahvîl olunmuştur.

Kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürlüğüyle kâim-i makâmlığından ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla vâililiği vekâletinden yazılan mülâhazaya 'atıf ile mâliye nezâret-i celîlesinden mûmâ ileyh ihzârı umûr-ı me'mûresini îfâyı kâfi olduğu beyân kılınmıştır. Fî 7 Şevvâl sene 1309 ve 22 Nisan sene 1308 Temme.

Mûmâ ileyh nüfûs yoklamasını icrâ etmesinden dolayı harameyn-i muhteremeyn vakıfıcılığıyla merbûtiyyet istid'âsında bulunan kara ahâlisinden vefât etmiş olursa da temettu' vergi yazılması cihetiyle bin üç yüz yedi senesi şehr-i Rebi'ü'l-evvelinin on dokuzunda "1 Teşrîn-i sâni sene 305" 'azl edilerek şehr-i Ramâzan-ı şerîfin selhinde " 7 Mayıs sene 306" üç yüz dokuz senesi Cemâziye'l-evvelinin onuna kadar " 30 Teşrîn-i sâni sene 307" yüz elli guruş ma'âş ve belediye sandık eminliği inkısâmıyla kitâbetinde bulunarak şehr-i mezkûrun on birinde "1 Kânûn-ı evvel sene 307" beş yüz guruş ma'âşla sâniyen mezkûr Taşköprü kazâsı Mâlî Müdüriyeti Mu'âvinliğine ta'yîn olduğu belediye sandık eminliğiyle kitâbetinden zimmet ve ilişiği olmadığı kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde 9 Kânûn-ı sâni 307 târihli mazbatasında anlaşıldığı mâliye Sicill-i Ahvâl Şu'besinde gurre-i Receb sene 312 târihli vukû'ât cedvelinde gösterilmiştir. Temme.⁸⁹

4.32. İsmail Hakkı Efendi

İsmâ'îl Hakkı Efendi Esnafdan müteveffâ Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1291 Kastamonu vilâyeti dâhilinde Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mübâre-yi 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiye-yi mülkiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl 22 Haziran sene 328 târihinde vasad derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç

⁸⁹BOA. DH. SAİD. d., 39/23.

yüz dokuz senesi Zilhiccesinin on dokuzunda 2 Temmuz sene 308 Kastamonu vilâyetinde mezkûr Taşköprü kazâsı Tahrîrât Kalemine mülâzemetle bin üç yüz on sene-i mâliyesinde üç yüz seksen guruş ücret-i maktu'a ile kazâ-i mezkûr ağnâm tağdâdı muharrerliğinde bulunduktan sonra üç yüz on bir senesi Zilka'desinin sekizinde 1 Mayıs sene 310 Zirâ'at Bankası Sandığına mülâzemetle ba'dehu üç yüz on bir sene-i mâliyesinde yedi yüz elli guruş ücret-i maktu'a ile emânet-i a'sâr ve üç yüz on iki sene-i mâliyesinde üç yüz seksen guruş ve üç yüz on üç sene-i mâliyesinde üç yüz elli guruş ücret-i maktu'a ile ağnâm tağdâd-ı kul muharrirliklerinden ve üç yüz on dört senesi Zilka'desinin yirmisinde 10 Mart sene 313 üç yüz on altı senesi Muharreminin dördüne kadar 13 Mayıs sene 314 yüz guruş ma'âşla merkez kazâ Emânet-i A'sâr-ı Anbar Me'mûrlığında bulunmuş ve şehr-i mezkûrun yirmi sekizinde 6 Haziran sene 314 iki yüz elli guruş ma'âşla Çire kazâsı Zirâ'at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına bi't-ta'yîn tahlîfi icrâ olunmuştur. İfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazalarda vazîfesini îfâyâ iktidârı derece-i kifâyede olduğu ve mezkûr banka idâre-i 'umûmiyesinden dahî îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tasdîk kılınmıştır. Salifü'z-zikr hidemâtdan beri'üz-zimme ederken ve Zirâ'at Bankası Sandığına mülâzemetle devâm etdiğine dâ'ir Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresiyle banka sandığı hey'etinde 25 Mayıs sene 314 târîhli mazbatasıyla tasdîknâmesi ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şu'bece mahfûz olup hidmet-i hâssası ma'âşıyla îfâ-i vazîfeye târîh-i mübâşereti ve tahlîfe olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 11 Cemâziye'l-evvel sene 1324 ve Fî 20 Haziran sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi senesi Zilka'desinin on yedisinde (1 Şubat sene 318) şu'bece seksen guruşa hums ma'âşla ve 'ilâveten me'mûriyyet sûretiyle kitâbet-i mezkûreye vekâleten ta'yîn kılınıp üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on birinde (26 Nisan sene 319) dört yüz guruş ma'âşla asâlet-i me'mûriyyeti icrâ eylediği ve refâkat-ı mezkûre ile vekâleti zaman me'mûriyyetlerinden dolayı beri'üz-zimme ederken Cide kazâsı Zirâ'at Banka Sandığı Meclis-i İdâresinde (12 Mayıs sene 319) târîhli mazbatası sûret-i musaddakasına 'atfen Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i

‘Umûmiyesinde (23 Nisan sene 321) târihli vukû‘ât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.⁹⁰

4.33. İsmail Hakkı Efendi

Çakıroğlu da denilen meşhûr Hâfız İsmâ‘îl Hakkı Efendi esnâftan Mehmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş dört senesi şehr-i Receb-i şerîfinde “Mart sene 74” Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği sûret-i musaddakası merbûd Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyesinde muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve Kasaba-i mezbûrede medresede bir miktar Arabî ve Farîsî okumuştur. Türkçe okur yazar.

Bin iki yüz doksan yedi senesi şehr-i Cemâziye’l-âhiresinin on üçünde 10 Mayıs sene 96 yirmi üç yaşında iken Kastamonu vilâyetini Tahrîr-i Emlâk Kalemine mülâzemetle doksan sekiz senesi şehr-i Muharremü’l-haramının on birinde 1 Kânûn-ı evvel sene 96 iki yüz otuz beş guruş ma‘âşla Taşköprü kazâsı mülhekâtından Güney nâhiyesi Vergi Kitâbetine bit’ta’yîn şehr-i Zilka‘desinin yirmi beşinde 7 Teşrîn-i evvel sene 97 ma‘âşı iki yüz elli guruşa doldırılmış ve üç yüz iki senesi şehr-i Muharremü’l-haramının yedisinde “15 Teşrîn-i evvel sene 300” dört yüz guruş ma‘âşla İnebolu kazâsı vergi kitâbetine nakl ve üç yüz beş senesi şehr-i Şa‘bânü’l-mu‘azzamanın ikisinde “1 Nisan sene 304” ma‘âş-ı beş yüz guruş iblâğ ve nâm me’mûriyyet-i mâl müdürlüğü mu‘âvinliğine tahvîl üç yüz dokuz senesi şehr-i Saferü’l-haramının dokuzunda “1 Eylül sene 307” ma‘âşı da yüz guruşa tenzîl olunarak muahharan üç yüz guruş nısf ma‘âşla Zaferanbolu kazâsı Mâlî Müdürlüğüne tahvîl me’mûriyyeti cihetiyle şehr-i Şevvâl-i mükerremenin on beşinde “20 Nisan sene 309” kitâbet-i mezkûreden infisâl ve şehr-i mezbûrenin yirmi beşinde “2 Mayıs sene 309” Müdüriyet-i mezkûre mübâşeret ederek üç yüz on bir senesi şehr-i Rebi‘ül’evvelinin yirmi birinde “19 Mayıs sene 309” hazîneye selefinin i‘âdeten me’mûriyyetine infisâl etmiştir.

Kazâ-i mezkûr kâ‘im-i makâmlığı vekâletiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığından ve vâililiği vekâletinden yazılan mülâhazaya ‘atıf ile Mâlîye Nezâret-i Celîlesinden iffet ve istikâmetiyle vâzîfesini îfâyâ iktidârı beyân olunmuştur. Hidemât-ı

⁹⁰BOA. DH. SAİD. d.,32/257.

muharrerede müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma‘âş ve esbâb-ı infisâlini ve berât-ı zimmetini hâvî Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde “15 Mayıs sene 309” ve “16 Kânûn-ı sânî sene 309” târihli mazbataları “12 Teşrîn-i sânî sene 309” târihli mazbatasında musaddak sûretli ve vilâyet-i mezkûre defterdârlığının “1 Şubat sene 309” ve “1 Haziran sene 309” ve “14 Eylül sene 309” târihli tahrîrâtı asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Temme Fî 18 Muharrem sene 323 Fî 12 Mart sene 321.

Mûmâ ileyhin efrâd-ı redife ve mustebdîle ile mütekâ‘idin ma‘âşlarının tesviyesinde kâ‘ide-yi musavata ri‘âyet itmemekle beraber ashâb-ı ma‘âşa karşı ibrâz-ı hidmet ve isti‘mâl lisân-ı şedit eylemesinden nâşî hakkında vukû‘bulan şikâyet minvâli üzerine bin üç yüz on yedi senesi Saferinin beşinde “1 Haziran sene 315” ‘azl edilerek zamân-ı idâresinde vukû‘bulan mağremât ve medfû‘âtdan ve hisse-i i‘âne ve tekâ‘üd Sandığı ‘âi‘dâtından bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Kastamonu vilâyetinin 2 Teşrîn-i sânî sene 310 târihli tahrîrâtıyla muhâsebe-i ‘umûmiyye mâliyesinde “12 Teşrîn-i sânî sene 315” târihli ‘ilim ve haberinde gösterildiği ve beş yüz gurus ma‘âşla Gönen kazâsı mâl müdürlüğüne ta‘yîn olunarak bin üç yüz on sekiz senesi Ramâzân-ı şerîfinin on birinde “30 Teşrîn-i sânî sene 316” Gönende vazîfesine mübâşeret eylediği muhâsebe-i mezkûrenin “14 Temmuz sene 317” ve “23 Cemâziye’l-evvel” târihli ‘ilim ve haberine ‘atfen Mâliye Sicill-i Şu‘besinde “18 Kânûn-ı evvel sene 315” ve Teşrîn-i sânî sene 317” târihli vukû‘ât pusulâsında gösterilmiştir. Temme.⁹¹

4.34. Mahmud Kemal Efendi

Hâfız Mahmûd Kemâl Efendi Tüccârdan Hâfız Mehmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş senesi şehr-i Recebü’l-şerîfin gurrende Taşköprü Kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmânîyesinin merbûd musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet olan Mukaddemât-ı ‘Ûlûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyede bir miktar Arabiyye ve Fârsî ve Coğrafya okumuş ve Muzaffereddin Gâzi medresesinde Arabiyyeden izhâra kadar okumuştur. Türkçe

⁹¹BOA. DH. SAİD. d.,108/399.

okur yazardır. Bin iki yüz doksan dokuz senesi şehir-i Recebî'l-şerîfinin sekizinde “14 Mayıs sene 298 “ yirmi dört yaşında iken Taşköprü kazâsı Nüfus Kalemine mülâzemetle bin üç yüz iki senesi şehir-i Muharremü'l-harâmının yirmi dördünde “ 1 Teşrîn-i sâni sene 300 “ iki yüz guruş ma'âş ile kazâ-i mezkûr belediyesi kitâbetiyle sandık emânetine ta'yîn olup dâire-i belediye irâdâtının müsâ'adesizliğine mebnî üç yüz dört senesi Rebi'ü'l-âhîrinin beşinde “17 Kânûn-ı evvel sene 302” ma'âş-ı mezkûr yüz yirmi guruşa tenezzül ve üç yüz beş senesi Zilhiccesinin on ikisinde “8 Ağustos sene 304” yüz elli guruşa terfî ederek ma'âş-ı mezbûrun kifâyetsizliğinden dolayı üç yüz yedi senesi şehir-i Rebi'ü'l-evvelînin on sekizinde “31 Teşrîn-i evvel sene 305” isti'fâen infisâl eylemiş ve üç yüz dokuz senesi şehir-i Zilhiccesinin on sekizinde “ 1 Temmuz sene 308 “ üç yüz altmış guruş ma'âş ile kazâ-i mezkûr sandık emânetine ta'yîn olunmuştur. Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmlığından ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla valilik vekâletinden yazılan mülâhazalara 'atıf ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden (...) münderecâtının makrûn-ı sıhhat olduğu ve ifâ-i vazîfeye muktedir bulunduğu beyân kılınmıştır. Emânet-i mezbûreye ta'yîni hakkında Kastamonu vilâyeti makâmının 18 Teşrîn-i evvel sene 309 târihli tahrîratına me'mûriyyet-i sâbıkasının berâ'et zimmetine dâ'ir kazâ-i mezkûr idâre meclisinin 8 Kânûn-ı evvel sene 308 târihli mazbatasının sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 6 Safer sene 1318 Fî 22 Mayıs sene 306. Temme.

Mûmâ ileyhin ma'âş-ı müddet-i nizâmiyesinin inkızâsına mebnî bin üç yüz on iki senesi Muharreminin dokuzunda 20 Haziran sene 310 infikâk ederek diğer me'mûriyete ta'yîn olunmaksızın ve tamâh eylediği Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde 12 Teşrîn-i sâni sene 311 târihli mazbatasında anlaşıldığı Mâliye Sicill-i Şu'besinde 12 Kânûn-ı evvel sene 311 târihli vukû'ât cedvelinde gösterilmiştir. Temme.⁹²

4.35. Mahmud Nedim Efendi

Mahmûd Nedîm Efendi Esnafdan Taban oğlu Hasan Ağanın mahdûmudur. Bin iki yüz doksan üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 292 Taşköprü kasabasında tevellüd

⁹²BOA. DH. SAİD. d., 95/205.

etdiği Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân ve rüşdiye mekteblerinde müretteb dersleri okuyup mekteb-i rüşdiyeden şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bir müddet Taşköprü kazâsı Mâli Kalemine mülâzemetle üç yüz on bir ve üç yüz on altı ve üç yüz on sekiz sene-i mâliyelerinde dört yüz gurus ve üç yüz on dokuz sene-i mâliyenin bin gurus maktû ücretle kazâ-i mezkûr Ağnâm Tağdâdı Muharrirliğiyle hayvânât-ı ehliye kitâbet ve tahsildârlığında bulunarak bin üç yüz yirmi altı senesi Rebi’ü’l-âhîrinin yirmi beşinde 11 Mayıs sene 324 bi’l-imtihân iki yüz gurus ma’âşla bu kazânın Tahsîlât-ı Müfredât Kitâbetine ta’yîn olunmuştur. Taşköprü kazâsı kâ’im-i makâmılığına yazılan mülâhazaya ‘atıf ile mâliye nezâreti celîlesinden iktidârı vazîfesiyle mütenâsib olduğu beyân olunmuştur.

Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesiyle şahâdetnâmesinde ve hidemât-ı muharrerde müddet-i istihdâmıyla miktar-ı ücretlerini ve berâ’eti zimmete Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 28 Mayıs sene 324 târîhli mazbatasının musaddaka sûretleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şu’bece mahfûz olup hizmet-i hazırasına târîh-i ta’yîn ve miktar ma’âş vâridât-ı muhâsebesinde 3 Kânûn-ı sâni sene 324 târîhli mezkûresiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığında 10 Kânûn-ı evvel sene 324 târîhli tahrîrâtında ve melfûz defterde gösterilmiştir. Fî 15 Safer sene 327 Fî 23 Şubat sene 324 Temme.⁹³

4.36. Mehmed Abdülhalim Efendi

Mehmed ‘Abdülhalîm Efendi ‘Abdişoğlu şöhretiyle müte‘arrif hafaf esnafından Mustafâ Efendinin oğludur. Bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 302 Taşköprüde tevellüd eylediği Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyesinde muharrerdir. Mahalle-i ibtidâiye mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûmı ve rüşdiye mülkiye mektebinde müretteb dersleri tahsîl ederek mekteb-i rüşdiyyeden şahâdetnâme almıştır. Türkçe kitâbet ettiği tercüme-i hâl varakasında münderictir. Dört sene kadar Taşköprü Zirâ‘at Bankasında mülâzemetle hizmet ettikten sonra bin üç yüz yirmi beş senesi Şevvâlinin yedisinde 30 Teşrîn-i evvel sene 323 iki yüz gurus ma’âşla hazîne-i hassâ-i şahâne Depoy Kalemi ketbesi silkine idhâl olunmuştur. Hazîne-i hassâ-i şahâne Depoy Kalemi Müdüriyet-i behiyyesinden mûmâ ileyhın vazîfesine mukîb ve

⁹³BOA. DH. SAİD. d., 154/475.

mukaddei bulunduğu tenbik ve Hazîne-i Hassâ-i Şâhâne Nezâret-i Celîlesinde tasdik olunmuştur. Me'mûriyyet-i hâzırâsına târih-i duhûliyle miktar-ı ma'âşı Hazîne-i Hassâ-i Şâhânece mahfûz kaydına müstebâd olmak ve Nûfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi ve mekteb şahâdetnâmesi ve dört sene kadar mülâzemet etdiğine dâ'ir Taşköprü Zirâ'at Bankasından verilen tasdiknâme 'aynen görölüp i'ade olunmuştur. Fî 21 Cemâziye'l-âhire sene 326 İmza. 7 Temmuz sene 324 İmza.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebi'ü'l-âhirenin altısında "14 Mart sene 325" icâzetnâme tenbîkâtında karar hâricinde kaldığı 14 Temmuz sene 326 târihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.⁹⁴

4.37. Mehmed Ağa

Mehmed Ağa Saray-ı Hümâyûn hamlacılarından iken vefât eden Koca Mehmed 'Ali Muhsîn ağanın oğludur. Bin üç yüz bir sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1300" Taşköprüde tevellüd eylemiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz on dokuz senesi Şa'bân-ı şerîfinin yirmisinde "19 Teşrîn-i sâni sene 317" şehzâde merhûm Nureddîn Efendi Hazretlerinin kayığına mülâzemeten dâhîl olarak bin üç yüz yirmi dört senesi Rebi'ü'l-âhirinin üçünde "14 Mayıs sene 322" mâliye hazînesinden verilmek üzere yüz on dokuz guruş ma'âşla tavzîf edilmiş ve üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfinin onunda "15 Temmuz sene 325" hazîne-i hassâdan iki yüz guruş ma'âşla ma'îyyet-i seniyye kayıklarına ta'yîn edilmiştir. Hamleciler me'mûrlığından mûmâ ileyh hademesi yoluyla ifâ eylemekte bulunduğu tenbîk ve hazîne-i hassâ-i şâhâne Müdüriyet-i 'umûmiyyesinde tasdik kılınmıştır. Nûfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görölüp i'ade edilmiş bulunduğu hidemâtla aldığı me'âşanın tevârih ve mekâdiri muvâfık kayd olduğu Hamleciler me'mûrlığından tercüme-i hâl varakası zeyline yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu hazîne-i hassâ sicill şu'besinden mürûr 10/257 sicill numrolu hülâsada gösterilmiştir. 302 Mart sene 330 İmza.⁹⁵

4.38. Mehmed Ali Efendi

⁹⁴BOA. DH. SAİD.d., 155/29.

⁹⁵BOA. DH. SAİD. d., 194/299.

Mehmed 'Ali Efendi Esnafdan Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz doksan üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1292 Kastamonu vilâyetine tâbi Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûm ve Kasaba-i mezkûre mekteb-i rüşdiyesinde 'Arabî ve Fârisî ve kıt hesâb tadrîs eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâlde münderictir. Bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-evvelinin on altısında 25 Haziran sene 322 iki yüz elli guruh ma'âşla Adana vilâyeti Telgraf ve Posta Merkezi Muhârebe Me'mûriyyetine bit'ta'yîn tahlîfî icrâ kılınmıştır. Telgraf ve posta nezâretinde vazîfesine yoluyla devâmı tasdîk eylemiştir. Me'mûriyyeti nezârete müşârûn ileyh sicill ve muhâsebe kalemleri kuyûduna mutâbık olup şu'bece 'aynen görülen Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi kendisine i'ade edilmiştir. Fî 4 Zil'kade sene 320 Fî 26 Teşrîn-i sâni sene 323. Temme.⁹⁶

4.39. Mehmed Arif Efendi

Mehmed 'Arif Efendi Hüseyin Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş senesi (94 mâliye) Kastamonu vilâyeti dâhilinde Taşköprü kazâsı müzâfâtından Çitok karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûr mekteb-i rüşdiyesiyle mülkiye-yi şâhâne i'dâdîsinde şâhâdetnâme almış ve el-yevm Mekteb-i Hukuk-ı Şâhâneye devâm eylemektedir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on yedi senesi Şa'bânın yirmisinde (10 Kânûn-ı evvel sene 315) Ders'âdet-i İstînâf Hukûkiyye Kalemine mülâzemetle üç yüz on sekiz senesi Saferinin ibtidâsında (16 Mayıs sene 316) kırk iki guruh ma'âşa nâil olmuştur. Ma'âş-ı mezkûre riyâsetinden mûmâ ileyh me'mûriyyeti ve 'adliye nezâret-i celîlesinden dahî sicill Müdüriyetinden meselleri tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh mekteb-i rüşdiye ve i'dâdî şâhâdetnâmeleriyle Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasıyla me'an dosyasında mahfûz olduğu gibi ma'âşın miktarıyla târih-i tavzîfî dahî kayıdda muvâfıktır. Fî 27 Rebi'ü'l-âhir sene 324 Fî 7 Haziran sene 322 Temme.⁹⁷

⁹⁶BOA. DH. SAİD. d.,148/ 385.

⁹⁷BOA. DH. SAİD. d.,135/25.

4.40. Mehmed Bahaeddin Efendi

Mehmed Bahâ'eddîn Efendi Gökçeâğaç nahiyesi Tahrîrât Kitâbetinde bulunmuş olan Ahmed Sıdkî Beyin oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 287 Kastamonu vilâyetinde Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı okuduktan sonra Ders'âdetde mekteb-i rüşdiye ile i'dâdî-i mülkiyyede müretteb dersleri bit-tahsîl mekteb-i rüşdiyeden 'aliyyü'l-a'lâ ve i'dâdî-i mülkiyeden karîbü'l-a'lâ derecede iki kıt'a şahâdetnâme almıştır. İki sene mekteb-i hukûk-ı şahânede 'ilm-i hukûk ve usûl-i idâre okuduğu ve Türkçe tekellüm ve kitâbet etdiği tercüme-i hâl varakasında mündericidir. Bin üç yüz on dokuz senesi Şa'bân-ı şerîfinin yirmi ikisinde 21 Teşrîn-i sâni sene 317 dört yüz guruş ma'âş ile Kastamonu vilâyetinde Kozyaka nahiyesi Müdüriyetine ta'yîn olunmuştur. Kastamonu vilâyeti valiliğinin 25 Kânûn-ı sâni sene 318 târihli tahrîrât-ı cevâbiyesiyle mersûl Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyye ve mekteb-i rüşdiye ve i'dâdî-i mülkiyye şahâdetnâmelerinin vilâyet-i mezkûre Meclis-i İdâresinde n musaddak sûretleri ve me'mûriyyet-i hazırasına târih ta'yîn ve ma'âş miktarını mutazammın Dâhiliye Nezâret-i Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinin 8 Teşrîn-i evvel sene 318 târihli müzekkere-i cevâbiyesi asl-ı tercüme-i hâliyle nezâret-i müşârûn ileyha Sicill-i Ahvâl şu'besinde mahfûzdur. Fî 28 Rebi'ü'l-evvel sene 324 Fî 9 Mayıs sene 322 Temme.

Mûmâ ileyhin hiffet-i me'mûriyyetiyle gayr-ı münâsib ba'zı ahvâl-i nâ sezâsına binâen Kastamonu vilâyetinden idâreten 'azliyle bin üç yüz yirmi beş senesi Saferinin yirmi dokuzunda 31 Mart sene 323 birine diğeri ta'yîn kılındığı Me'mûrîn Kalemî Müdüriyetinden 2 Temmuz sene 323 târihli müzekkere-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Mûmâ ileyhin 7 Kânûn-ı evvel sene 317 târihinden 24 Nisan sene 323 târihine kadar mezkûr Kozyaka nâhiyesi Müdüriyetinde bulunarak 'âidât-ı tekâ'üdiyeden ve sâireden zimmet ve ilişiği olmadığı ol-bâbda ki istid'â nâmesi üzerine muhâsebe-i vilâyetle devâir-i 'âidesinden yazılanlar derkenârlardan anlaşıldığı Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinde görölüp i'âde edilen 5 Hazîran sene 323 târihli mazbatasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh 13 Şubat sene 321 târihinden 24 Kânûn-ı evvel sene 322 târihine kadar iki yüz yirmi beş guruş hums

ma'âşla Daday kazâsı Kâ'im-i makâmılığı vekâletinde bulunarak tevfikâtından zimmet ve ilişiği bulunmadığı ve vazîfe-i mevdû'âsını dilhâl-i âlî dâ'iresinde hüsn-i niyet ve istikâmetle îfâ eylediği ve Daday-Cide tarîkının inşâatında dahî ibrâz-ı asâr memdûhiyet eylediği kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinden Sicill-i Ahvâl idâre-i 'umûmiyesince 'aynen görülüp i'âde edilen 6 Nisan sene 324 târihli mazbatasında beyân kılınmıştır. Esbâb-ı 'azlinin tedkîkiyle cevâz-ı istihdâmının taht-ı karâra alınmış istid'âsında bulunan mûmâ ileyh hânesine uygunsuz gürûhdan iki kadın alımından dolayı îfâ-i vazîfe idemeyecek derecede haysiyeti mezkûr bulunduğu cihetle tebdîli Kastamonu vilâyetinden bildirilmesine binâen 'azli hakkında Dâhiliye Nezâretinden vukû bulan iş'âr mûmâ ileyhe tefhîm olunması üzerine sâlifü'z-zikr maddenin kendi gıyâbında nâhiye kâtibi tarafından tertîb edildiği ve yedine vilâyetce berâet mazbatası verildiği beyânıyla isti'tâfî hâvî verdiği 'arz-ı hâl üzerine cereyân eden muhâbereye cevâben nezâret-i müşârûn ileyhâdan vârid olan 21 Şevval sene 326 târihli ve seksen numrolu tezkire mülkiye dâ'iresinde kırâ'at olunarak me'âl-i tezkirede mûmâ ileyh'in hânesine kadın kapattığına dâ'ir bir taraftan ihbâr ve şikâyet vukû bulmayub ancak bir kadının girdiğinin görülmesi şübheyi dâ'î olmuş ise de mezbûrenin sûret-i da'vet ve icâbeti meçhûl kaldığı ve üç seneden beru ve açıkta bulunmasına nazaran imtidâd-ı mağdûriyetine mahall görülememiş bulunduğu Kastamonu vilâyetinin iş'âr-ı cevâbiyesine 'atfen dermeyân edilmiş olduğundan mâni-i istihdâm bir hâlî olmadığından Dâhiliye Nezâretine tebliği tezekkür kılındığı 13 Zilkâ'ide sene 326 târihli buyruldu-ı sâmi ile tebliğ buyrulan dâ'ire-yi müşârûn ileyhânın 23 Teşrîn-i sâni sene 324 târihli ve üç bin kırk beş numrolu mazbatasında gösterilmiş ve mazbata-i mezkûre dosyasıyla beraber hıfz edilmiştir.

Mûmâ ileyh 29 Hazîrân sene 323 târihinde altı yüz gurus ma'âşla Akçaşehir nâhiyesi Müdüriyetine bit-ta'yîn işe mübâşeret edip haysiyeti ahâlîde pek ziyâde duçar-ı tenezzül olduğu görüldüğünden ve kendisi dahî becâyîşi istid'â eylediğinden ma'âş-ı hâlîsiyle Mengen nâhiyesi Müdüriyetine becâyîşi icrâ kılınmasına mebnî 11 Hazîrân sene 329 târihinde Akçaşehirden infikâk 19 Hazîrân 329 târihinde Mengende işe bede' eylediğini ve Akçaşehir Müdüriyetinden dolayı tevkîfâtından bir gûne zimmet ve ilişiği bulunmadığı Bolu sancağı mutasarrıflığından 16 Hazîrân ve 13 Temmuz sene

329 târihli tahrîrât-ı cevâbiyelerinden anlaşılmıştır. 19 Teşrîn-i sâni sene 329 Kastamonu.⁹⁸

4.41. Mehmed Behçet Efendi

Mehmed Behçet Efendi 'âsâkir-i şahâne tâbûr kâtiblerinden Musa Hayri Efendinin oğludur. Bin iki yüz yetmiş altı senesi Recebinin onunda 9 Kânûn-ı sâni sene 275 Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i olan 'ûlûm-ı Dîniyyeyi okuyup ve ba'dehu medresede Arabça ve Fârîsi ve hesâb tahsîl etmiştir. Bin iki yüz doksan bir senesi Saferi nihâyesinde 20 Mart sene 90 İskilib mahkemesine mülâzemetle bin iki yüz doksan yedi senesi Şevvâlinin onunda 1 Temmuz sene 96 beş yüz gurus ücret-i maktû'âtına İskilib kazâsı a'şâr-ı kul kitâbetine me'mûr olunup doksan yedi senesi şehri Ramâzân-ı şerîfinin yirmi birinde 15 Ağustos sene 96 me'mûriyetiyle munfasıl olunmuş ve üç yüz senesi Cemâziye'l-evvelinin guresinde 1 Mart sene 99 iki yüz gurus ma'âşla kazâ-i mezbûr sandık emâneti infisâliyle belediye kitâbetine ve üç yüz senesi Cemâziye'l-evvelinin evâhirinde 1 Şubat sene 301 yüz seksen gurus ma'âşla kazâ-i mezkûr Tahrîrât Kitâbetine bit-ta'yîn fahrî olarak Me'arif Kitâbetinde 'ilâveten me'mûriyetle üç yüz on senesi Şevvâl-i şerîfi nihâyesine kadar 18 Şubat sene 308 Me'arif Kitâbetinde istihdâm edilip üç yüz on iki senesi Zilhiccesi nihâyesinde 8 Hazîran sene 311 'â'idâtla kazâ-i mezbûr hazîne vekâletini 'uhdesine ihâle olunup üç yüz on dört senesi Şa'bânının yirmi sekizinde 20 Kânûn-ı sâni sene 316 mezkûr vekâletinden munfasıl olup işbu müddet için bin dokuz yüz dört gursa 'â'id ahd olmuştur. Ankara vilâyeti valiliğine yazılan mülâhaza da mûmâ ileyh if'a-yı hüsn-i hizmet eylediği tasdik kılınmıştır. Bulunduğu hidemâtda müddet-i istihdâmıyla aldığı ma'âş ve 'â'idât miktarlığını sebep-i infisâli ve berâ'et zimmetini ve me'mûriyyet-i 'âlîyyesine târih-i ta'yîn kemiyet-i ma'âşını müş'ir iki kıt'a mazbata ile Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinin hizmet-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz edilmiştir. 8 Rebî'ü'l-evvel ?? 1 Temmuz sene 318 Temme.⁹⁹

⁹⁸BOA. DH. SAİD. d.,121/315.

⁹⁹BOA. DH. SAİD. d.,106/119.

4.42. Mehmed Eşref Efendi

Mehmed Eşref Efendi vergi kitâbetinden mütekâ'id Hasan Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1276” Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Taşköprü mekteb-i ibtidâ'isinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl “9 Temmuz sene 313” târihinde ‘aliyyül ‘alâ derecede şahâdetnâme almıştır ba'dehu medresede dahî bir miktar ‘Arâbî okuduğu tercüme-i halinde mûnderictir.

Bin üç yüz yedi senesi Saferinin yirmisinde “4 Teşrîn-i evvel sene 305” Taşköprü kazâsı Nüfus Kalemine mülâzemetle girip bin üç yüz on iki senesi Muharrem'in onunda “1 Temmuz sene 310” kazâ-i mezkûr Zirâ'at Bankası Sandığına nakl-i mülâzemet etmiş ve bin üç yüz sekiz ve on dört sene-i mâliyesinde üç yüz ellışer gurus ücret-i maktu'a ile Ağnâm Tağdâdı ve Kul Muharrirliklerinde bulunarak bin üç yüz on altı senesi Muharrem'in yedisinde “16 Mayıs sene 314” iki yüz elli gurus ma'âşla sandık-ı mezkûr Muhâsebe Kitâbeti refâkâtına bit-ta'yîn tahlîfi icrâ olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kâ'im-i makâm-ı kazâ tarafından yazılan mülâhazadan tercüme-i hâl varakası 'alel-usûl tasdîk ve mezkûr banka irâde-i umûmiyesinden dahî mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tenbik edilmiştir.

Salifü'z-zikr ağnâm tağdâdı kul muharrirliklerinde müddet-i istihdâm ve aldığı ücret-i maktu'a ve berâtın zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin “14 Mayıs sene 314” ve banka sandığına mülâzemetle devâm ettiğine dâ'ir mezkûr sandık hey'etinin 3 Nisan sene 314 târîhli mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şu'bece mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş ve tahlîf olduğunu evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. 15 Haziran sene 322 ve 6 Cemâziye'l-evvel sene 322.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi bir senesi Recebinin on yedisinde “26 Cemâziye'l-evvel sene 316” beş yüz gurus ma'âşla şu'be-imezkûre meclis kitâbetine terfi' edilip refâkat-ı mezkûreden dolayı zimmet ve ilişiği olmadığı Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'umûmiyyesinin 20 Mayıs sene 325 târîhli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Temme.

Mûmâ ileyh ma'âşî “ 1 Mart sene 327” târihinde altı yüz guruşa iblâğ olduğu ve matlûbâtın tahsîli husûsunda dahî (gösterdiği 'inde't-teftîş ta'yîn iblâğına mebnî “25 Cemâziye'l-evvel sene 328” târihinde tenzîlen beş yüz guruş ma'âşla Tosya Banka Sandık Müdüriyetine tahvîl edildiği ve hidemât bankasınca karar-ı 'umûmiye hâricinde ihtirâs edip henüz tahvîl edilmeyen yirmi beş bin beş yüz elli üç guruşa otuz dokuz paraya mâ'adâ ederken zimmet ve ilişiği olmadığı Müdüriyet-i 'umûmiyyenin “15 Teşrîn-i sâni sene 328” târihli vukû'ât pusulasında beyân kılınmıştır. 3 Nisan sene 329. Kastamonu.¹⁰⁰

4.43. Mehmed Fevzi Efendi

Mehmed Fevzî Efendi Taşköprü kazâsı vergi sertahsîldârı Hasan Hüseyin Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan altı sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1295) Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'isinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesiyle Yozgad mekteb-i i'dâdî-yi mülkiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl (13 Temmuz sene 311 ve 12 Ağustos sene 314) târihlerinde a'lâ derecelerinden iki kît'a şahâdetnâme almıştır. Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemîyle Zirâ'at Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle devâm ettikten sonra bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi üçünde (1 Ağustos 322) 'ale'l-usûl tahlîfî bi'l-icrâ iki yüz elli guruş ma'âşla Kastamonu Zirâ'at Bankası şu'besi kâtib sânilîğine ta'yîn olunarak îfâ-i vazîfeye başlamıştır. Kastamonu şu'be me'mûriyyetinin mûmâ ileyh hüsn-i hâl eshâbından olduğu hakkındaki şerhi müte'allim vilâyetden tasdîk ve mezkûr banka idâre-i 'umûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tenbik kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesiyle mekteb-i şahâdetnâmeleri 'aynen görölüp i'âde kılınmış ve hizmet-i cedîdesinde îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âşî ve tahlîf olduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. (19 Şevval sene 1325) 12 Teşrin-i sâni sene 1323 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi beş senesi Zilkâ'desinin dokuzunda “1 Kânûn-ı evvel sene 323” üç yüz elli guruş ma'âşla şu'be-i mezkûre hassâ-i i'âne ve emânât ve bin

¹⁰⁰BOA. DH. SAİD. d.,137/209.

üç yüz yirmi altı senesi Rebi'ü'l-evvelînin yirmi beşinde “14 Nisan sene 324” dört yüz guruş ma'âşla turuk ve me'âbir mukayyidliğine nakledilip hidemât-ı sâbıkasından biri elzem olduğu 11 Haziran sene 324 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Temme.¹⁰¹

4.44. Mehmed Hüsnü Efendi

Mehmed Hüsnü Efendi Taşköprülü müteveffâ Pehlivânzâde Esâd Beyin oğludur. Bin iki yüz yetmiş beş senesi Recebi evâilinde “Şubat sene 274 Taşköprü kazâsına mülhak Ayvalı karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyye sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyyet-i olan Mukaddeme-i 'Ulûm-ı Dîniyye ve Kastamonu mekteb-i rüşdiyesinde bir miktar Arâbî ve Fârîsi okumuştur. Türkçe okuryazar. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde sene-i mâlî 1291 on yedi yaşında iken kazâ-i mezkûr Mâlî Kalemine mülâzemetle girip doksan dört senesi Saferinin yirmi yedisinde 1 Mart sene 293 yüz otuz guruş ma'âşla kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürü refâkatında ta'yîn ve doksan dört senesi Cemâziye'l-âhîresinin ikisinde 1 Haziran sene 293 ma'âşı yüz doksan guruş iblâğ olunarak doksan altı senesi Ramâzân-ı şerîfin yirmi beşinde 1 Eylül sene 295 me'mûriyyetinin lağvı hasebiyle infisâl eylemiş ve Zilhiccesinin dokuzunda 15 Teşrîn-i sâni sene 295 iki yüz elli guruş ma'âşla kazâ-i mezkûr Bidâyet Mehâkemesi ikinci katı ve doksan yedi senesi Cemâziye'l-evvelînin üçünde 1 Nisan sene 296 isti'fâen munfasıl olup şehir-i mezkûr on yedisinde 9 Nisan sene 296 üç yüz elli guruş ma'âşla Günferi sancağı A'sâr ve Ağnâm Müdüriyeti ikinci kitâbetine ta'yîn ve doksan sekiz senesi Cemâziye'l-âhîresinin üçünde 10 Nisan sene 297 isti'fâen infisâl ve bir müddet Kastamonu vilâyeti Muhâsebe Kalemine mülâzemet etmiş ve bin üç yüz sekiz senesi Cemâziye'l-âhîresinin yirmi dördünde 20 Nisan sene 297 iki yüz kırk guruş ma'âşla mezkûr Taşköprü kazâsı 'aşâr ve iltizâm Müdüriyetinin ikinci kitâbetine ta'yîn olunarak ve mu'ahharan dört yüz elli guruş ma'âşla Tosya kazâsı istişâre ağnâm baş kitâbetine terfi' olunmasına binâ'en üç yüz bir senesi Recebin on ikisinde 26 Nisan sene 300 Taşköprüden infisâl ve şehir-i mezkûrun yirmi ikisinde 6 Mayıs sene 300 Tosyada işe mübâşeret edip kazâ-i mezkûr a'sâr ve anbâr

¹⁰¹BOA. DH. SAİD. d.,145/139.

me'mûrlarıyla kendisinin vazîfe-i me'mûriyyetlerine 'â'id icrâ'atda ve anbardan hilâf-ı ta'limât sılliyyet fırkasında ve kul defterlerinin tanzîminde kusûrâtlarından dolayı taht-ı mehâkemeye alarak üç yüz iki senesi Cemâziye'l-ahiresinin yirmi beşinde 1 Nisan sene 301 kitâbet-i mezkûreden 'azl olunup Meclis-i İdâre-i vilâyetine icrâ olunan mehâkemesi netîcesinde mi'sârın 'öşür mahsûlâtının zam ile ta'sir ve isti'fa etmeleri için mûmâ ileyh vukû'ı iddi'â olunan emrine işâret edemeyip burası her ne kadar kul muharrirlerinde kalmış isede Hekli ve Silinli defterleri kabûl ettirdiği ve tedkîke gönderilmesi îcâb ederken bir sûretini kaydeddikleri kabul ederek ânın onda birine hülâsa ettiğini tanzîm ve a'sâr nezâretine irsâl etmiş oldukları ve binâenaleyh infâz ahkâmıyla mükellef bulunduğu o emr u tenbîhât ve yerlerinde bulunan ta'limât ahkâmına 'adem-i ri'âyetinde bulunduğu anlaşılmış onda birine bir aylık ma'âşı nisbetinde cezâ miktarı i'tâsına hâkîm olduğu gibi çeltik fûruhtu mes'elesinden dolayı fâilleri 'ad olunanlar hakkında da def'î mehâkeme kararı lâhak olmasa ve mûmâ ileyh Mehmed Hüsni Efendi de üç yüz sekiz senesi Recebin dördünde 1 Şubat sene 306 iki yüz elli gurusu ma'âşla Bartın kazâsı nüfûs me'mûrlığına ta'yîn olunmuş isede üç yüz dokuz senesi Cemâziye'l-âhiresinin beşinde 25 Kânûn-ı evvel sene 307 râhıyla nezâret-i celîlesince diğerinin ta'yîn ve i'zâmına binâ'en infisâl etmiş bin üç yüz on iki senesi Muharrem'in onunda 1 Temmuz sene 310 üç yüz altmış gurusu ma'âşla Taşköprü kazâsı Sandık Emânetine bit-ta'yîn üç yüz on üç senesi Zilkâ'desinin dokuzunda 10 Nisan sene 306 iki yüz gurusu ma'âşla kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürlüğü refâkatına nakl olunarak kazâ-i mezkûr Mâlî Müdürlüğüne kâ'im-i makâmlığına ve Kastamonu vilâyeti defterdârlığıyla vâlîliğinden yazılan mülâhaza 'atıf ile mâlî nezâret-i 'âliyesinde ehliyet vazîfesini îfâya kâfi olduğu beyân kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesiyle hidemât-ı sâbika muharreresinde hidmet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve esbâb-ı infisâlini mübeyyin evrâka ve müfrid mahalle ile Tosya kazâsı a'sâr ve ağnâm baş kitâbetinde infisâliyeti îcâb ettiği meşhir hûlasada beyân olunan esbâbdan dolayı mehâkemenin sûret-i icrâsını tazammun a'lâmı sûret-i musaddakaları vesîka ederek hidemâtının hicriyesinden bir gûnâ zimmet ve ilişiği zuhûr etdiğini hâkim vilâyeti müşârûn ileyh Meclis-i İdâresinde 19 Mayıs sene 312 târihli mazbatası muhâsebe-i 'umûmiye mâliyesinden 4 Haziran sene 314 ve me'mûriyyet icrâsını târih-i ta'yîn ve miktar-ı ma'âşını mutazammın muhâsebe-i mezkûreden 3 Kânûn-ı evvel sene 314 târihli

diğer ‘alim-i kabulleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 6 Rebi‘ül’evvel sene 318 20 Haziran sene 316. Temme.¹⁰²

4.45. Mehmed İzzet Efendi

Mehmed ‘İzzet Efendi ‘Ali yazıcıoğlu denilmekle tanınan zirâ’adden Hacı Abdullah Efendinin oğludur. Bin iki yüz doksan altı sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1295 Taşköprü kazâsına tâbi’ Gökçe Ağaç nâhiyesinin Kayabaşı karyesinde tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Mekteb-i ibtidâisinde Mukaddemât-ı ‘Ulûmı okuduktan sonra mu‘allim-i mahsûsâdan ‘Arabiyye ve Farîsi tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında mestûrdur. Bin üç yüz on yedi senesi Cemâziye’l-evvelînin yirmi beşinde 14 Eylül sene 315 şehri üç yüz gurus ma‘âşla ebniye-i seniyye idâresine me’mûr olup bin üç yüz on dokuz senesi Şevvâlinin on yedisinde tahlisiye madalyasıyla taltîf ve bin üç yüz yirmi senesi Rebi‘ü’l-evveli selhinde 27 Mart sene 318 beş yüz gurus ma‘âşla sarây-ı hümayûn-ı mulûkâne mübayât ve mu‘ayyene komisyonu a’zâlığına nakil ve sene-i merkûme Zilhiccesinin yirmisinde ‘uhdesine rütbe-i sâniyesinden edilerek bin üç yüz yirmi bir senesi Cemâziye’l-evvelînin on dokuzunda 11 Ağustos sene 319 ma‘âşı yüz elli gurusâ iblâğ olunmuştur. Matba’a-i ‘âmire Müdürünün ‘uhdesinden vazîfe-i me’mûresince hüsn-i hidmetive sâmi gayreti tenbîk Hazîne-i Hassâ-i Şahâne nezâret-i ‘âlîyesinden tasdîk kılınmıştır. Hidemât ve ma‘âşâtı kemiyyât ve tevârihini mübeyyin Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Kuyudât Kalemi derkenârını hâvî müzekkirede asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesiyle rütbe ve madalya berât-ı hümayûnları şu‘bece ‘aynen görölüp i‘âde edilmiştir. 15 Şevvâl sene 325 8 Teşrîn-i sâni sene 323. Mûmâ ileyh ma‘âşı bin üç yüz yirmi yirmi iki senesi Saferinin on dördünde 17 Mayıs sene 320 bin gurusâ iblâğ ve bin üç yüz yirmi dört senesi Ramâzânın on yedisinde dördüncü rütbeden nişân-ı ‘Âlî ‘Osmânî ihsân buyrulduğu Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Nezâret-i Celîlesi Sicill Şu‘besinde 8 Teşrîn-i sâni sene 322 târihli vukû‘ât pusulasında muharrerdir. Temme.

¹⁰²BOA. DH. SAİD. d., 97/261.

Mûmâ ileyh ma'âşî şehir-i mezkûrun on birinde "16 Teşrîn-i evvel sene 322" bin üç yüz guruşa iblâğ edildiği şu'be-i mezkûrenin Kânûn-ı evvel sene 324 târihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebi'ü'l-âhirenin altısında 14 Nisan sene 325 tebdîl-i saltanat hasebiyle icrâ kılınan tensikâtta açıkta kalıp tensik kânûnunun on birinci maddesi mûcibince 9 Kânûn-ı evvel sene 325 târihinde on üç bin altı yüz kırk beş guruş tazmînât i'tâ edildiğini 20 Eylül sene 326 târihli vukû'ât pusulasıyla Mâliye Nezâretinden mürsel tazmînât defterinden anlaşılmıştır. Temme.

Mûmâ ileyh tensik kânûnunun on birinci maddesine tevfikeyn kara ve haricine çıkarılmış olduğuna müddetiyle taleb-i ma'deleti hâvî tedfik-i tensikât komisyonuna i'tâ edildiği istid'âsı zühre komisyon-ı mezkûreden yazılan a'lâmda mâni'-i istihdâm bir hâli görüle mûmâ ileyh tedfik ehilliğine karâr verilerek ismi dîvânhaneye ta'lik gazetelerde i'lân edildiği hâlde ta'yîn olunan müddet zarfında mürâca'at eylemesini tensik komisyonunca müttehiz karârın tasdikı tezekkür edildiği Hazîne-i Hâssa Müdüriyetinin 19 Temmûz sene 327 târihli tezkiresinde beyân kılınmıştır. Temme.¹⁰³

4.46. Mehmed Muhlis Efendi

Mehmed Muhlîs Efendi Taşköprülü müteveffâ Hafız Ahmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz elli üç sene-i hicriyesi evâhirinde Taşköprü kazâsında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Esâs-ı İslâmiyet olan Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyye ve medresede bir miktar Arabî okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin iki yüz seksen iki senesi Zilkâ'desinden seksen altı senesi Muharreminin selhine kadar askerlikte ve sene-i merkûm Cemâziye'l-evvelinin beşinden seksen sekiz senesi Cemâziye'l-evvelinin selhine kadar doksan guruş ma'âş ile Kastamonu vilâyeti 'asker-i haytiye silkinde bulunarak sene-i mezkûre şehir-i Ramâzânın yedisinde otuz beş yaşında iki yüz elli guruş ma'âş ile İskilib kazâsı Meclis-i İdâre Kitâbetine bit-ta'yîn seksen dokuz senesi Rebi'ü'l-âhire gurrende bilâ-isti'fâ vilâyet-i mezkûre tahrîr-i emlâk

¹⁰³BOA. DH. SAİD. d.,146/47.

kalemine mülâzemetle sene-i mezkûre Cemâziye'l-evvelînin altısında mezkûr miktar ma'âş ile tahrîr-i seyyar mukayyidliğine alınarak Cemâziye'l-âhirenin sekizinde üç yüz guruş ma'âş ile vilâyet-i müşârûn ileyhe merkez-i mîzân ve doksan bir senesi Muharreminin yirmi üçünde ma'âş-ı mezkûr ile Taşköprü kazâsı Vukû'ât Kitâbetlerine ve doksan iki senesi Saferinin beşinde beş yüz guruş ma'âş ile Sinop sancağı Tahrîr-i Emlâk Komisyonu baş kitabetine nakl ile doksan dört senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi beşinde bilâ-isti'fa infisâl ve sene-i merkûm Cemâziye'l-âhiresinin onunda üç yüz guruş ma'âşla tekrar Taşköprü kazâsı Vukû'ât Kitâbetine bit-tâ'yîn doksan sekiz senesi Muharreminin sekizinde kezâlik bilâ-isti'fâ infisâl etmiş ve sene-i mezkûre Cemâziye'l-evvelînin on dördünde 'â'idatla Boyabad kazasının arâzî yoklamasına istihdâm olunarak sene-i merkûme Zilhiccesinin yirmi beşinde altı yüz guruş ma'âşla Kengiri Tahrîr ve Vergi me'mûriyyetine ta'yîn olunmuş ise de selefinin îfâsıyla açıkta kalmış ve doksan dokuz senesi Recebinin on dokuzunda bin guruş ücret-i maktû'a ile İnebolu tarîkının tahkîk me'mûriyyetinde bulunarak bin üç yüz senesi Zilka'desinin dokuzunda üç yüz altmış guruş ma'âşla İskilib Rûsûm-ı Sitte Müdürlüğüne bit-tâ'yîn üç yüz bir senesi Cemâziye'l-âhirenin on yedisinde ma'âşı üç yüz elli guruşa tedennî ederek üç yüz üç senesi Zilhiccesinin on dördünde infisâl etmiş ve üç yüz dört senesi Recebinin on ikisinde altı yüz elli guruş ve üç yüz beş senesi Cemâziye'l-âhiresinin selhinde bin guruş maktû'a ücretle Araç kazası Ağnâm Tağdâd-ı Hafîyye Me'mûrluğında ve Taşköprü kazâsı Ağnâm Kitâbetinde istihdâm olunarak üç yüz altı senesi Şa'bânının on ikisinde üç yüz altmış guruş ma'âş ile İskilib kazâsı Sandık Eminliğine ta'yîn olunmuştur. Kazâ-i mezkûr Kâ'im-i makâmılgı vekâletiyle Kastamonu vilâyeti defterdârlığından ve vâililiği vekâletinden yazılan mülâhazasına 'atîf ile Mâliye Nezâret-i Celîlesinden mûmâ ileyh vazîfe-i me'mûriyyetini îfâ-i kifâyeti beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh İskilib Rûsûm-ı Sitte Müdüriyetinin umûr-ı idâresi muharrer matlabında cereyân ettirmeyip mu'âmelât idâresinin teşvîkine sebebiyet verdiği cihetle 'azl edilip ma'mâfih bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı Duyûn-ı 'Umûmiye-yi 'Osmaniyye vâridât-ı mahsûsası idâresiyle bil-muhabere cevâben bil-vürûd rabt edilen 16 Zilhicce sene 1307 târihinde gösterilmiştir. Fî 14 Şevvâl sene 309 ve Fî 29 Nisan sene 306 Temme.¹⁰⁴

¹⁰⁴BOA. DH. SAİD. d.,40/125.

4.47. Mehmed Nafiz Efendi

Mehmed Nâfiz Efendi Taşköprülü Hâcî Receb Ağanın oğludur. Bin iki yüz elli dört senesinde Taşköprü Kazâsında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi 'Ulûm ta'lim etmiştir. Türkçe kitâbet eder. Yetmiş dört senesinde yirmi yaşında olduğu hâlde Posta Nezâret Kalemine mülâzemetle dâhil olup sene-i merkûm Şevvâlinin on beşinde dört yüz guruş ma'âşla Rumeli Yenişehir Postahânesi Müdürlüğüne ve yetmiş beş senesi Cemâziye'l-âhîresinde beş yüz guruş ma'âş ve becâyiş sûretiyle Bursa Postahanesi Müdüriyetine me'mûr olarak seksen altı senesi evâhirinde bilâ-isti'na bin iki yüz elli guruş ma'âş ile Konya vilâyetinin Bozok Kâ'im-i makâmlığına ve seksen yedi senesi evâsıtında bin üç yüz elli guruş ma'âşla ve yine becâyiş sûretiyle Bursa kazâsı Kâ'im-i makâmlığına ta'yîn edilmiştir. Seksen sekiz senesi evâhirinde infisâli ile doksan iki senesi Şevvâlinde bin üç yüz elli guruş ma'âşla Soma kazâsı Kâ'im-i makâmlığına nasb olunup doksan üç senesi Muharreminde 'azl edilmiş ve sene-i merkûmun Zilhiccesinde bin sekiz yüz guruş ma'âşla Ma'den kazâsı ve doksan dört senesi Şevvâlinde bin üç yüz elli guruş ma'âşla Bozüyük kazâsı Kâ'im-i makâmlığına ta'yîn olunup merkez vilâyetine vusûlünün bin sekiz yüz guruş ma'âşla İnhisâr kazâsı ve doksan yedi senesi Ramâzân-ı şerîfinde bin iki yüz elli guruş ma'âşla ve becâyiş sûretiyle Bodrum kazâsı ve doksan dokuz senesi Zilka'desinde ma'âş-ı mezkûr ile el-yevm bulunduğu Eşme kazâsı Kâ'im-i makâmlığına me'mûr olmuştur. Bulunduğu me'mûriyetlerden istifâ ve nakl ve tahvîl sûretiyle hasbe'l-kader infisâl edip vazîfe-i me'mûriyetinden dolayı muhâkeme altına alınmış ve müttehem olmuştur. Saruhan sancağı mutasarrıfı Sehametlu Serverî Efendi hazretleri tarafından yazılan mülâhazaya mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i ifâya kifâyeti olmayıp refâkâtında bulunan me'mûr ile bîlüzûm olarak daima uğraşmakta bulunduğu beyân edilmiş ve İrân vilâyeti vâlisi devletlû Naşid Paşa hazretleri cânibinden ilâve kılınan mütaalası dahî vilâyetin tahkîkât ve istidla'âtı mülâhâza-i mezbûreye mü'eyyed zuhûr eylediği tasdîk olunmuştur. Efendi-i mûmâ ileyh bulunduğu Bodrum ve Ma'den ve Soma ve tefenni Bozok kazâları kâ'im-i makâmlıklarının bir gûnâ zimmet-i emiriyesi olmadığını müş'ir mezkûr Bodrum ve Ma'den kazâları ile Hüdâvendigâr ve Konya vilâyetleri Meclis-i İdârelerinden verilmiş olan 27 Zil'cade sene 99 ve selh-i Zilhicce sene 94 gurre-i Şa'bân sene 93 ve 18 Zilhicce sene 88 ve 10 Ramâzân sene 88 ve 18 Zilhicce sene 88

târihleriyle kâ'im-i makâmılığına intihâb kılındığına dâ'ir intihâb me'mûr komisyonundan i'tâ olunan 5 Muharrem sene 98 târihli bir kıta' şahâdetnâmenin Eşme kazâsı Meclis-i İdâresinden musaddaka sûretleri merbuttur. Fî 4 Şevvâl sene 1301 ve 16 Temmuz sene 1300.

Mûmâ ileyh Mehmed Nâfiz Efendi bin üç yüz senesi Şevvâlinde iktidarsızlığı tebliğ etdiğine binâen mezkûr Eşme Kâ'im-i makâmılığından 'azl edildiği ve mezkûr kâ'im-i makâmılığı müddet idâresince zimmet-i emîreye doğru düşünceden berâ'eti anlaşıldığı Saruhan sancağı Meclis-i İdâresinden tanzîm ve mûmâ ileyh tarafından komisyonu ibrâz olmuş olan 7 Ağustos sene 300 târih ve "545" numrolu mazbatada gösterilmiştir. Mûmâ ileyh Mehmed Nâfiz Efendi bin üç yüz üç senesi Saferinin sekizinde vâkî' bin üç yüz bir senesi Teşrîn-i sâninin dördünde bin iki yüz elli guruş ma'âş ile İzmir sancağı dâhilinde kâ'im Kandıra kazâsı Kâ'im-i makâmılığına ta'yîn olunmuştur. Mûmâ ileyh Mehmed Nâfiz Efendi ile ahâli-i bende münâferet zuhûr etmeye başladı mezkûr Kandıra Kâ'im-i makâmılığında bekâsı temyîz buyurulmadığından bin üç yüz dört senesi Muharrem'in yirmisinde vâkî' bin üç yüz iki senesi Teşrîn-i evvelinin yedisinde bin iki yüz guruş ma'âş ile o me'mûriyyeti Karamürsel kazâsı Kâ'im-i makâmılığına tahvîl olunmuştur. Efendi-i mûmâ ileyh Âdem Efendinin zâtı bin üç yüz beş senesi Cemâziye'l-evvelinin yirmi sekizine musaddak bin üç yüz üç senesi Kânûn-ı sâninin yirmi dokuzunda 'azl edilmiştir. Mûmâ ileyh zikrolunan Kandıra ve Karamürsel kazâları Kâ'im-i makâmılıklarını müddet-i idâresince emvâl-i emireye ve hukuk-ı şahsîyeden zimmet ve ilişiği olmadığını İzmid sancağı Meclis-i İrâdesinden verilip mûmâ ileyh tarafından 'aynen bilâ-ibrâz komisyonca ba'de'l-mutala'a yeni körfeze i'âde bulunmuş olan 26 Receb sene 305 târihli mazbatada gönderilmiştir. Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz yedi senesi Rebi'ü'l-evvelinin onunda bin iki yüz elli guruş ma'âşla Selânik vilâyeti müzâfâtından Petriç kazâları Kâ'im-i makâmılığına me'mûr olmuştur.¹⁰⁵

4.48 Mehmed Refik Efendi

Mehmed Refik Efendi Taşköprü kazâsı Bidâyet mahkemesi icrâ mübâşiri 'Âlî Efendinin oğludur. Üç yüz yirmi sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1301" Taşköprü

¹⁰⁵BOA. DH. SAİD. d., 3/696.

kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl 20 Temmuz sene 318 târihli 'aliyyü'l-'alâ derecede mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi almıştır. Medresede bir miktar 'Arabiyye okuduğu tercüme-i hâlinde mündericidir.

24 Temmuz sene 318 târihinden 24 Temmuz sene 320 târihine kadar Taşköprü kazâsı Tahrîrât Kalemine ve 25 Temmuz sene 320 târihinden 13 Mayıs sene 322 târihine kadar mezkûr kazâ Zirâ'at Bankası Sandığına mülâzemetle devâm ettikten ve üç yüz yirmi iki sene-i mâliyesinde dahî dört yüz guruş ücret-i maktu'a ile ağnâm ve hayvânât-ı ehliye kul muharrirliğinde bulunduktan sonra üç yüz yirmi dört senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on ikisinde 23 Mayıs sene 322 'ale'l-usûl tahlîfî bil-icrâ iki yüz elli guruş ma'âşla Çerkeş Zirâ'at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına ta'yîn ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-âhîresinin altısında "4 Temmuz sene 323" talebine bin iki yüz guruş ma'âşla Taşköprü Sandığı Meclis Kâtibi refik-i sânilîğine ve üç yüz yirmi yedi senesi Saferi guresinde "9 Şubat sene 324" beş yüz guruş ma'âşla Bafra Sandığı Muhâsebe Kitâbetine tahvîlen ta'yîn olunarak işe mübâşeret olunmuştur. Taşköprü kâ'im-i makâmlığında mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı ve Zirâ'at Bankası idâre-i 'umûmiyyesinde îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tenbîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve ücret ve keyfiyyet infisâl ve bidâyet-i zimmetini ve mülâzemetde hüsn-i hidmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 13 Mayıs sene 322 târihli mazbatasıyla kazâ-i mezkûr Zirâ'at Bankası Sandığı meclisinin 14 Mayıs sene 322 târihli tasdiknâmesi 'aynen görölüp i'âde kılınmış ve Çerkeş ve Taşköprü Sandıkları Meclis-i İdârelerinin 27 Haziran sene 323 ve 27 Kânûn-ı evvel sene 324 târihli mazbataları ve Tezkire-i 'Osmâniyye ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hazırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş ve evvelce tahlîfe icrâ edilmediği evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. 16 ? sene 329 3 Şubat sene 326.

Mûmâ ileyh ma'âşı üç yüz yirmi dokuz senesi Rebi'ü'l-evvelînin on üçünde "1 Mart sene 327" altı yüz guruşa iblâğ olunup sene-i mezkûre Recebinin on ikisinde "26 Temmuz sene 327" yedi yüz guruş ma'âşla Eskişehir sandık me'mûriyyetine

nakledildiği ve hidmet-i sâbıkasınca zimmet ve ilişiği olmadığı 27 Teşrîn-i evvel sene 327 târîhli vukû'ât pusulasında muharrerdir.¹⁰⁶

4.49. Mehmed Rifat Efendi

Mehmed Rif'at Efendi Boyabad kazâsı müftî vekâletinde bulunmuş olan müderrisinden müteveffâ Hâfız 'Osmân Efendinin oğludur. 'Ali Yazıcızâde şöhretiyle müte'arrifdir. Bin iki yüz doksan bir sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1290” Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Mahalle-i ibtidâ'î ve rüşdiye mekâtibinde ve Kastamonu vilâyeti dârü'l-mu'allimîn mektebinde Ders'âdetden Bayezîd medresesinde tahsîl ederek ibtidâ'î mektebinden şahâdetnâme ve dârü'l-mu'alliminde ahitnâme ve Bayezîd medresesinde de icâzetnâme alıp şahâdetnâme almış isede mübelliğ olduğu ve Türkçe kitâbet ettiği tercüme-i hâl varakasinda mûnderictir. Bin üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhiresinde sene-i yirmi birinde 1 Eylül sene 319 ta'yîn ile İbniye-i seniyye an bâr mu'allimliğine ta'yîn olunup Zilhiccesinin on yedisinde 15 Şubat sene 319 bin? on iki ve üç yüz yirmi üç senesi Saferinin yirmi ikisinde 15 Nisan sene 321 on üç ve Zilka'desi guresinde 15 Kânûn-ı evvel sene 321 on dört guraşa iblağ ve üç yüz yirmi beş senesi Recebin yirmi birinde 23 'Ağustos sene 323 yevmiyesi dört yüz guraş ma'âşla kayd olunarak Şevvâlin guresinde 26 Teşrîn-i evvel sene 323 altı yüz elli guraşa iblağ olunmuş ve bin üç yüz yirmi iki senesi Zilka'desinin yirmi dokuzunda Gümüş Liyâkat Madalyası ihsân buyrulmuştur. İbniye-i an bâr Müdüriyetinden mûmâ ileyh vazîfesini hüsn-i sûretle îfâ eylemekte bulunduğu tenbîk ve hazîne-i hassâ-i şâhâne nezâret-i celîlesinde tasdik olunmuştur. İbniye-i an bârınca bulunduğu hidemâtla aldığı ta'yîn ve ma'âşâtın tevârîh ve kitâbetini müeyyen ibniyyesinde an bâr Müdüriyetinin derkenârını hâvî mezkûr asl-ı tercüme-i hal varakasıyla hıfz ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde ve gümüş liyâkat madalyası berât-ı 'âliyesi ve mekteb-i ibtidâ'îyye şahâdetnâmesi dârü'l-mu'allimin ahitnâmesi ve Bayezîd medresesi icâzetnâmesi şu'bece 'aynen görölüp i'ade olunmuştur. 26 Zilhicce sene 1326 6 Kânûn-ı sâni sene 1224 Temme.

¹⁰⁶BOA. DH. SAİD. d.,177/241.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi yedi senesi Rebi'ü'l-evvelînin yedisinde 16 Mart sene 325 icrâ kılınan tenbîkâtda iki bin altı yüz guruş 'îta verilerek hizmetden ihrâc edildiği Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i 'umûmiyesinin 28 Teşrin-i sâni sene 326 târihli Tezkire-i cevâbiyesinde gösterilmiştir. Temme.¹⁰⁷

4.50. Mehmed Rifat Efendi

Mehmed Rifat Efendi Kastamonu Eytam müdürü Mustafâ Sâlim Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan beş sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 94” Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-i 'Ulûmı ve Taşköprü mülkiye ve Kastamonu 'askeriye rüşdiyeleriyle i'dâdî mülkiyesinde müretteb olan dersleri bit-tahsîl-i şahâdetnâme almıştır. El-yevm Mekteb-i Hukûk-ı Şahâneye devâm eylemekte olduğu ve 'Arabî ve Fârisi ve Fransızca ve Ermeniceye âşinâ bulunduğu tercüme-i hâl varakasında merkûmdur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on dokuz senesi Recebinin yirmi yedisinde “21 Teşrin-i evvel sene 317” 'Adliye Nezâret-i Celîlesi Sicill Me'mûriyyet Kalemine mülâzemeten devâm başlayıp bin üç yüz yirmi bir senesi Muharreminin dokuzunda “4 sene 318” elli guruş ma'âşla tevzîf edilmiştir. Kalem-i mezkûr Müdüriyetine mûmâ ileyh me'mûriyyeti ve 'Adliye Nezâret-i Celîlesinin Müdüriyet-i müşârûn ileyhâsının mühri tasdik olunmuştur. Mûmâ ileyh mekteb-i mülkiye i'dâdîsiyle mülkiye ve 'askeriye rüşdiyelerinde olduğu şahâdetnâme ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinin sûret-i musaddakaları tercüme-i hâl varakasıyla mu'âvedesinde mahfûz olduğu gibi ma'âşının miktarıyla tevzîf-i târihi muvâfık kayddır. Bin üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi ikisinde “2 Eylül sene 319” ma'âşı yetmiş guruşa iblâğ ve sicill kalemi kitâbetinin sınıfı üzerine tertîbi ve ma'âşlarının tenbîki münâsebetiyle bin üç yüz yirmi üç senesi Rebi'ü'l-âhiresinin on birinde “2 Haziran sene 321” ma'âşı yüz elli guruşa iblâğ ve kalem-i mezkûr altıncı sınıf kitâbetine ve bin üç yüz yirmi dört senesi Recebinin on ikisinde “19 Ağustos 322” üç yüz guruş ma'âşla kalem-i mezkûr beşinci sınıf kitâbetine terfi' ve Mekteb-i Hukûk-ı Şahânedan a'lâ derecede me'zûn bulunmasına mebnî bin üç yüz yirmi senesi Recebinin üçünde “30 Temmuz sene 323” bin guruş

¹⁰⁷BOA. DH. SAİD. d.,153/139.

ma'âşla ve encümen intihâb me'mûrına 'adliye kararıyla Kesriye kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müdde'î 'Umûmiye Mu'avinliğine ta'yîn ve usûl-i mukaddere vechile tahlîfi icrâ edilmiş ve tahvîl talebinde bulunmasına mebnî bin üç yüz yirmi beş senesi Zilhiccesinin yirmi dördünde "15 Kânûn-ı sâni sene 323" ma'âş talebiyle ve encümen intihâb me'mûriyyet-i 'adliye kararıyla İskilib kazâsı Bidâyet Mahkemesi Müdde'î 'Umûmiye Mu'avinliğine ve halefinin tebdîli uymayacağı Rumeli vilâyeti şahânesi müfettiş-i 'umûmiliğinde eş'âr olunacağına mebnî mahalle-i mezkûre kable'l-azime bin üç yüz yirmi altı senesi Muharreminin yedisinde "28 Kânûn-ı sâni sene 323" encümen-i mezkûr kararıyla kazâ-i mezkûr Bidâyet Mahkemesi Müdde'î 'Umûmiye Mu'avinliğinin îfâ ve şa'yân-ı terfî görünmesine mebnî üç yüz yirmi yedi senesi Şa'bânının yirmisinde "23 Ağustos sene 325" bin iki yüz gurus ma'âşla ve encümen-i mezkûr kararıyla Kozana kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ irâdesi ri'yâsetine terfî buyrulmuş ve tenbîkât-ı 'umûmiye sırasında Manastır vilâyeti Tenbîk Komisyonunca üç yüz yirmi sekiz senesi Muharreminin on beşinde "13 Kânûn-ı sâni sene 325" me'mûriyyetde îfâ edilmiştir.

Mûmâ ileyh emniyet-i 'umûmiyye merkez me'mûriyyetine ta'yîn olunduğundan 'asliye bilâ-isti'fâ Ders'âdete müteveccihen hareket edildiği Manastır İsti'nâf Müdde'î 'Umûmiliğinden vârid olan 2 Mart sene 326 târihli telgrafnâmede bildirilmiş ve âhîran mezkûr müdde'î 'umûmiliğinden irsâl olunan mûmâ ileyh 1 Mart sene 326 târihli isti'nâfnâme dosyasına konulmuştur. Mûmâ ileyh sene-i merkûme Saferinin yirmi yedisinde "24 Şubat sene 325" bin beş yüz gurus ma'âşla Beyoğlu Polis Merkezi Me'mûrlığına nakledildiği emniyet-i 'umûmiye sicill şu'besinin 21 Nisan sene 326 târihli Tezkire-i cevâbiyesinden anlaşılmıştır. Fî 3 Zilhicce sene 328 Fî 22 Teşrîn-i sâni sene 326.¹⁰⁸

4.51. Mehmed Said Efendi

Mehmed Sa'id Efendi Saray-ı hümâyûn kayıkcılığından mütekâ'id 'Alîşân Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1286 Taşköprü kazâsında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyesinde muharrerdir. Sıbyân

¹⁰⁸BOA. DH. SAİD. d.,176/275.

mektebinde esâs-ı islâmiyye olan Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyye ve mekteb-i rüşdiyesinde tahsîli müretteb defterden bir miktar okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz beş senesi Muharrem’ü-l haramın “15 Eylül sene 303” on sekiz yaşında iken kazâ-i mezkûre Mâlî Kalemine mülâzemetle girip üç yüz altı senesi Muharrem’ü-l haramın yirmi üçünde “17 Eylül 304” bin beş yüz gurus ücret-i maktu’a ile kazâ-i mezkûr Emânet-i ‘Aşâr Muvakkıt Kitâbetine ta’yîn olunarak Receb’ü-l-münferedenin onunda 28 Şubat ? ikmâli me’mûriyyetle yine kalem-i mezkûre mülâzemet edip üç yüz yedi senesi Muharremü’l-haramın on yedisinde “1 Eylül sene 305” üç yüz gurus ma’âşla Devrekâni nâhiyesi ma’a Tahrîr Vergi Kitâbetine ta’yîn ve üç yüz dokuz senesi Muharremü’l-haramın ikisinde “25 Temmuz sene 307” ol-miktar ma’âş ile Akkaya bin üç yüz on senesi Cemâziye’l-evvelinin on yedisinde “ 24 Teşrîn-i sâni sene 308” yine o ma’âşla Küçükağaç nahiyelele Tahrîr Kitâbetlerine nakl olunarak iki gün sonra vazîfe-i mübâşeret eylemiştir. Kastamonu ve Yanya Vergi Müdürlüğüyle vilâyet-i mezkûre defterdârlığından ve mu’teber vergi Müdüriyet-i ‘umûmiyesinden yazılan mülâhazaya ‘atıf ile mâliye nezâret-i celîlesinden iktidârı vazîfesiyle müte’alib olduğı beyân kılınmıştır. Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesiyle ‘aşâr-ı kitâbet muvakkatesinde istihdâmına dâ’ir Taşköprü kazası Meclis-i İdâresinde 27 Ağustos sene 1305 târihli mazbatasının musaddaka sûretinden ve muhbir ve Vergi Kitâbetlerine ta’yîn ve nakil târihleriyle miktar-ı ma’âşâtını hâvî idâre-i mezkûrenin “30 Nisan sene 1312” târihli musaddaka kayıd pusulası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. 15 Şevval sene 316 14 Şubat sene 314 Temme.

Mûmâ ileyhın bin üç yüz yirmi beş senesi Rebi’ü’l-evvelin guresinde 1 Nisan sene 323 dört yüz gurusı tecvîz etmek üzere ‘â’idâtla Taşköprü kazası Tahsîl Me’mûrlığına nakledildiğı Mâliye Sicill-i Şu’besinde 20 Şubat sene 323 târihli vukû’ât pusulasıyla bildirilmiştir.¹⁰⁹

4.52. Mehmed Şakir Efendi

Mehmed Şâkir Efendi Zira’âtden Hüseyîn Ağanın oğludur. Bin iki yüz yetmiş yedi sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1276 “ Kastamonu vilâyetinde Taşköprü

¹⁰⁹BOA. DH. SAİD. d., 89/29.

kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerrdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyyeyi okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz senesi şehr-i Ramâzân-ı şerîfinin dokuzunda “1 Temmuz sene 299” yirmi üç yaşında iken altmış gurus ma‘âşla İstabl-ı ‘Âmire İdâresince sâysisliğine kaydolunup üç yüz üç senesi Şevvâlinin on birinde “1 Temmuz sene 206 “yüz gurus ma‘âşla odacılığına ve üç yüz dokuz senesi Rebi‘ü’l-âhîrinin on birinde “1 Teşrîn-i sâni sene 207” üç yüz gurus ma‘âşla idâre-i mezkûra kapıçukadârlığına nakletmiştir.

İstabl-ı ‘âmire Müdüriyet-i ‘âliyesinden hizmetçisini ve gayreti Tahrîr ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Nezâret-i Celîlesinde tasdîk kılınmıştır. Hidmetiyle kemmiyet ma‘âşına dâ’ir kuyûd kılınmak derkârını hâvî mezkûre ve Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyenin sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 18 Receb sene 313 Fî 23 Kânûn-ı evvel sene 311. Temme.

Mûmâ ileyh ma‘âşı bin üç yüz on altı senesi Rebi‘ü’l-âhîrinin yirmisinde 26 Ağustos sene 214 dört yüz gurus iblâğ edildiği Hazîne-i Hâssa-i Şahâne Sicilli Şu‘besinde 14 Teşrîn-i evvel sene 314 târihli vukû‘ât pusulasında gösterilmiştir. Mûmâ ileyh sene-i merkûmun Cemâziye’l-âhîresinin beşinde Almanya devleti tarafından (Agel Roj) nişanının bir kıt‘a madalyası ihdâs olunduğu mezkûr şu‘besinin 15 Şevvâl sene 316 târihli vukû‘ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh ma‘âşı bin üç yüz on dokuz senesi Cemâziye’l-evvelinin selhinde 1 Cemâziye’l- evvel sene 317 beş yüz gurus iblâğ olunarak hüsn-i hidmetine mebnî bin üç yüz yirmi bir senesi Zilka‘desinin onunda beşinci rütbeden mecidî nişân-ı zîşânı ihsân buyrulduğunu şu‘be-i mezkûrenin 20 Mayıs sene 322 târihli vukû‘ât pusulasında bildirilmiştir. Mûmâ ileyh 14 Şa‘bân sene 320 târihli saltanat üzerine icrâ kılınan tenbîkâtta üç yüz gurus ma‘âşla hidmet-i mezkûrede ibkâ ve 20 Haziran sene 329 târihinde ma‘âşı üç yüz elli gurus iblâğ edildiği Hazîne-i Hassa Müdüriyet-i ‘Umûmîyesinde 14 Ağustos sene 329 târihli vukû‘ât pusulasında muharrerrdir. 28 Cemâziye’l-evvel sene 329 Kastamonu.¹¹⁰

4.53. Mehmed Şükrü Efendi

¹¹⁰BOA. DH. SAİD. d.,67/145.

Mehmed Şükrü Efendi Ahmed Efendinin oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesi (sene-i mâlî 1287) Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmaniyyesinin sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûmı okuduktan sonra mekteb-i rüşdiyede müretteb ‘ulûm ve fûnûnı bit-tahsîl ‘aliyyü’l â’lâ i’tibâriyle şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz sekiz sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1307) mülâzemetle Taşköprü kazâsı Sicill-i Nüfûs Kalemine girip üç yüz on dört senesi Zilka’desinin on birinde (1 Nisan sene 313) yüz yirmi beş gurus ma’âşla kazâ-i mezbûr nüfûs kitâbetine ta’yîn olunmuştur. Kazâ-i mezkûr kâ’im-i makâmlığından ve Kastamonu vilayeti Nüfûs Nezâretiyle vâliliğine tercüme-i hâlinde münderecâtı ve Dâhiliye Nezâreti Nüfûs ‘Umûmiye Müdüriyetinden ma’âşıyla me’mûriyyeti tasdik kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ‘Osmaniyyesinde Taşköprü kazâsı Nüfûs Me’mûriyyetinde ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesinde kazâ-i mezkûr Meclis-i İdâresinde musaddaka sûretleri usûl-i tercüme-i hâliye Dâhiliye Sicill-i Ahvâl Şu’besinde mahfûzdur. 27 Rebi’ü’l-evvel sene 324 ve 8 Mayıs sene 322 Temme.

Mûmâ ileyh 19 Teşrîn-i sâni sene 325 târihinde icra kılınan iki yüz elli gurus ma’âşla kitâbet-i mezkûrede ibkâ edilip iktidârı ve liyâkatı mücerreb olmasına mebnî 20 Şubat sene 329 târihli dört yüz gurus ma’âşla kazâ-i mezkûr nüfûs me’mûriyyetine bit’ta’yîn işe mübâşeret eylediği ol-bâbdaki tenbîk defteriyle Kastamonu vilâyetinin 2 Şa’bân sene 330 târihli tahrîrâtından anlaşılmıştır. 24 Şa’bân sene 330.¹¹¹

4.54. Mehmed Şükrü Efendi

Mehmed Şükrü Efendi Zonguldak telgraf ve posta merkezi müvezzi’ Ahmed Tahîr Efendinin oğludur. Bin üç yüz yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1316 Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı ‘Ulûm ve vilâyet-i müşârûn ileyhada Ereğli kazâsı mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri bit’tahsîl a’lâ derecede şahâdetnâme ile neş’et etmiştir. Türkçe ve Fransızca okur yazar olduğu tercüme-i hâlinde mestûrdur. Bin üç

¹¹¹BOA. DH. SAİD. d.,118/389.

yüz yirmi dört sene-i hicriyesinde Zonguldak Telgraf ve Posta Merkezine mülâzemetle girip üç yüz yirmi beş senesi Muharrem'in on birinde 11 Şubat sene 322 üç yüz gurusu muvakkat ma'âşla vilâyet-i müşârün ileyhada Ereğli kazâsı Telgraf ve Posta Merkezi muhâbere me'mûriyyetine bit'ta'yîn tahlîfi icrâ kılınmıştır. Posta ve Telgraf Nezâretinden vazîfesine yoluyla devâmı tasdîk olunmuştur. Me'mûriyet-i nezâret-i müşârün ileyha Sicill ve Muhâsebe Kalemleri kaydına mutâbık olup Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesiyle mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi sûretleri ve Fransızca varaka-yı imtihâniyyesi asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla beraber nezâret-i müşârün ileyha ile ahvâl-i şu'besinde mahfûzdur. 17 Muharrem sene 326 7 Şubat sene 323. Temme.¹¹²

4.55. Mehmed Tayyib Efendi

Hacı Mehmed Tayyîb Efendi Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresi A'zâsından Zeynel'âbidîn Efendinin oğludur. Bin iki yüz elli dört sene-i hicriyesi evâilinde Kasaba-i mezbûrede tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde ve Fâtih Câmî'-i şerîfnde tekâmül-i nüsah idüp icâzetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. 'Arabîye âşinâdır. Seksen dört sene-i hicriyesi evâsıtında otuz yaşında olduğu hâlde beş yüz gurusu ma'âşla İstanköy kazâsı Mekteb-i Rüşdiyesi Mu'allimliğine duhûl edip on dört mâh sonra bi'l-isti'fâ infisâl eylemiş ve doksan beş sene-i hicriyesi evâhirinde yine o kadar ma'âşla Gekbüze kazâsı Mekteb-i Rüşdiyesi Mu'allimliğine me'mûr ve bir sene müdürün kezâlik isti'kâen mütehasılı olarak üç yüz iki senesi Zilhiccesinin yirmi üçünde dört yüz gurusu ma'âşla Taşköprü kazâsı A'sâr Anbârı Me'mûriyyetine ta'yîn olunmuştur. Vazîfe-i me'mûriyyetine müte'allık hakkında şikâyet vukû'ıyla taht-ı muhâkemeye alınmıştır. Kazâ-i mezkûr a'sâr me'mûriyyetiyle Kastamonu vilâyeti A'sâr Nezâretinden ve A'sâr ve Ağnâm emânet-i behriyyesinden yazılan mülâhazalara ma'tûfen Mâliye Nezâret-i Celîlesinden muharrer mütâl'ada efendi-i mûmâ ileyh bu misillü me'mûriyyeti îfâya kifâyeti tasdîk kılınmıştır. Fî 15 Şevval sene 1305 ve Fî 13 Haziran sene 1304 Temme.

¹¹²BOA. DH. SAİD. d.,146/301.

Mûmâ ileyh Hâcî Mehmed Tayyîb Efendi müddet-i nezâretinin inkızâsı cihetiyle hicrî bin üç yüz beş senesi Muharreminin on dördünde me'mûriyyet-i mezkûreden bittabi' infisâl eylemiştir. Mâliye Sicill-i Ahvâl Kaleminden 18 Rebi'ü'l-âhir sene 306 târihli vukû'ât cedvelinde muharrer olduğu vechile teşkîl olunan komisyon-ı mahsûsa ma'rifetiyle mûmâ ileyh rû'yet edilen zaman idâresi muhâsebesinde üç bin dokuz yüz seksen dokuz senesinin zehâir-i mütenevvi'a zimmetini zühr eylemiş isede kendisi hesâbât-ı vakı'âya kanâ'at etmeyip i'tirâz eylemekte olmasıyla bunun sürât-i isti'fâsı için îcâb-ı i'ta mehkeme derdest-i icrâ ederken husûl olarak netîcenin ba'dehu bildirileceği Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinin 20 Şevvâl sene 306 târihli mazbatasında gösterilmiştir.¹¹³

4.56. Mehmed Tefvik Efendi

Mehmed Tefvik Efendi Râşid Efendinin oğludur. Bin üç yüz iki sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 14701” Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'isinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyede müretteb dersleri ba'de't-tahsîl 23 Temmuz sene 312 târihli 'aliyyü'l-âlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Taşköprü kazâsı Mâlî Kalemine mülâzemetle üç yüz on sekiz üç yüz on dokuz ve üç yüz yirmi bir sene-i mâliyelerinde üç yüz elli ve dokuz yüz elli ve dört yüz gurus ücret-i maktu'a ile kazâ-i mezkûr Ağnâm ve Hayvânât-ı Ehliye Kitâbetlerinde bulunduktan ve bir müddet dahi banka Sandığıyla Kastamonu banka şu'besi mülâzemetlerinde istihdâm olunduktan sonra üç yüz yirmi bir senesi Zilhiccesinin sekizinde “11 Kânûn-ı sâni sene 322” 'ale'l-usûl tahlîfi bi'l-icrâ iki yüz elli gurus ma'âşla Çarşamba banka sandığı refâkatına ta'yîn ve üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelinin üçünde “1 Haziran sene 323” 'aynı ma'âşla Daday Banka Sandığı Me'mûr Refâkatına tahvîl olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Zirâ'at Bankası idâre-i 'umûmiyesinde mûmâ ileyh îfâ-i vazîfeye istihdâm olduğu tasdîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve esbâb-ı infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî Taşköprü Mâlî Kaleminin 14 Şubat sene 321 târihli derkenârı ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görülüp i'âde kılınmıştır.Çarşamba Banka Sandığı

¹¹³BOA. DH. SAİD. d.,19/283.

Meclis-i İdâresinin 3 Mayıs sene 323 târihli mazbatası sûret-i usûl-i tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hizmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Temme. 15 Safer sene 329 Fî 2 Şubat sene 326.¹¹⁴

4.57. Mehmed Tevfik Efendi

Mehmed Tevfik Efendi 'Âsâkir-i 'Osmâniyye kolağâlarından müteveffâ 'Abdûlmecîd Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan iki sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1291” Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'isinde Mukâddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve burasıyla Kastamonu mekteb-i rüşdiye-i 'askeriyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl “1 Haziran sene 307 ve 11 Şubat sene 319” târihlerinde a'lâ derecelerde iki kıt'a rüşdiye şahâdetnâmesi almıştır. Taşköprü kazâsı Zirâ'at Bankası Sandığına bir müddet mülâzemetle üç yüz yirmi senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on sekizinde “11 Temmuz sene 318” yüz gurus ma'âşla kazâ-i mezkûr Belediye Kitâbetine ta'yîn ve Zilhiccesinin on beşinde “1 Mart sene 319” ma'âş yüz yirmi gurusâ iblâğ olunmuş ise de üç yüz yirmi bir senesi Recebinin altısında “15 Eylül sene 319” efrâd-ı redîfe meyânından taht-ı silâha alınmıştır nâşî infisâl etmiştir hizmet-i 'askeriyesi bil-ikmâl mezkûr kazâ Bidâyet Mahkemesi Kalemine devâma başlayarak üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelinin yirmi beşinde “23 Haziran sene 323” tahlîfî bil-icrâ iki yüz elli gurus ma'âşla Çerkeş Zirâ'at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına ta'yîn olunarak işe mübâşeret etmiştir. Taşköprü kazâsı kâ'im-i makâmlığının mûmâ ileyh ashâb-ı 'izzet ve kifâyetinden olduğu ve mezkûr bankası idâre-i 'umûmiyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte bulunduğu tasdîk olunmuştur. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve keyfiyyet-i infisâl ve berâ'et-i zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 11 Haziran sene 323 târihli mazbatası ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmeleri sûret-i musaddakası ile kazâ-i mezkûr belediye kitâbetinin 28 Mart sene 325 târihli derkenârı asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hizmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle

¹¹⁴BOA. DH. SAİD. d.,177/233.

miktar-ı ma'âşı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 13 Safer sene 329 Fî 31 Kânûn-ı sâni sene 326.

Mûmâ ileyh üç yüz yirmi dokuz senesi Cemâziye'l-evvelînin beşinde “21 Mart sene 327” beş yüz gurus ma'âşla 'Ayancık banka Sandığı me'mûriyyetine nakledilip hidmet-i sâbıkasınca bir gûnâ zimmet ve ilişiği olmadığı 1 Eylûl sene 327 târihli vukû'ât pusulasında muharrerdir. Temme.¹¹⁵

4.58. Mehmed Zühdi Ağa

Mehmed Zühdi Ağa Ma'den oğlu saray-ı hümayûn kapıcılarından mütekâ'îd Feyzi ağanın oğludur. Bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1301” Taşköprü kazâsının Paşa karyesinde tevellüd etmiştir. Okuyup yazması yoktur. Bin üç yüz yirmi bir senesi Saferinin on altısında “1 Mayıs sene 319” mülâzemet sûretiyle şehzâde merhûm Nureddin Efendi Hazretlerinin kayığına hamlacılar hademesi kayd ve üç yüz yirmi beş senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on beşinde “15 Mayıs sene 323” mâliye hazînesinden yüz on dokuz gurus ma'âşla tevâzîfe ve üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfenin onunda “15 Mayıs sene 325” hazîne-i hassâdan iki yüz gurus ma'âşla ma'îyyet-i seniyye kayıklarına hamlacı hademesi ta'yîn edilmiştir. Hamlacılar me'mûrluğundan mûmâ ileyh hidmetini ifâya sâ'î bulunduğu Tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i 'umûmiyesinde tasdîk kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi görülüp i'ade edilmiş bulunduğu hidemâtla aldığı me'âşânın miktarı ve târihleri muvâfık kaydolduğu hamlacılar me'mûrluğundan tercüme-i hâl varakası zîrine yazılan mülâhazadan anlaşılmış olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şu'besinden mürsel 10/ 235 sicill numrolı hûlasâda gösterilmiştir. Fî 26 Mart sene 330 Kastamonu.¹¹⁶

4.59. Mustafa Asım Efendi

¹¹⁵BOA. DH. SAİD. d.,177/207.

¹¹⁶BOA. DH. SAİD. d.,194/283.

Mustafâ 'Âsım Efendi Taşköprü Kâdirî Dergâhı Postnişini Şeyh 'Abdullah Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz doksan yedi sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1296 Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri okuyarak 23 Ağustos sene 323 târihinde a'lâ derecede rüşdiye şahâdetnâmesi aldıktan sonra Ders'âdetde kâin Bayezid rüşdiye-yi 'askeriyesinde ve ba'dehu mekteb-i tıbbiye i'dâdîsinde birer müddet okuyup mezkûr mekteb-i i'dâdî-yi tıbbînin ikinci senesinde iken ma'lûliyyete mebnî terk-i tahsîl ettiği mekteb müdüriyetinin 10 Cemâziye'l-evvel sene 321 târihli tasdîknâmesinden anlaşılmıştır. Üç yüz yirmi dört senesi Muharreminin dördünde 15 Şubat sene 321 tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli gurus ma'âşla Daday Zirâ'at Bankası Sandığı Muhâsebe Kitâbetini refâkatına ta'yîn ve üç yüz yirmi beş senesi Saferinin on dokuzunda 21 Mart sene 323 'aynı ma'âşla Taşköprü Sandığı Muhâsebe Kitâbeti refâkatına tahvîl olunarak işe mübâşeret etmiştir. Zirâ'at Bankası idâre-i 'umûmiyyesinden mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe etmekte olduğu tasdîk olunmuştur. Hidmet-i sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve keyfiyyet-i infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî Daday Banka Sandığı Meclis-i İdâresinin 18 Mart sene 323 târihli mazbatası ve mekteb-i tıbbiye i'dâdî Müdüriyetinin 10 Cemâziye'l-evvel sene 321 târihli tasdîknâmesi ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûz olup hidmet-i hâzırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş evvelce tahlîfi icrâ eylediği evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 8 Zil'kade sene 328 28 Teşrîn-i evvel sene 326.¹¹⁷

4.60. Mustafa Bey

Mustafâ Bey Boyabâdlı müteveffâ Hasan Ağanın oğludur. Bin iki yüz elli beş sene-i hicriyesinde sene-i milâdi 1255 Taşköprüde tevellüd etmiştir. Mahalle mekteb-i ibtidâisinde ve sûret-i husûsiyyede tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında mûndericidir. Bin iki yüz seksen yedi senesi Zilhiccesinin yirmi birinde 1 Mart sene 87 altmış gurus ma'âşla harem-i hümayûn melûkâne hademeliğine ve üç yüz yirmi Cemâziye'l-evvelînin on birinde 8 Teşrîn-i sâni sene

¹¹⁷BOA. DH. SAİD. d.,174/465.

309 dört yüz guruş ma'âşla şevketmeâb efendimiz hazretlerinin hademesi silkine nakl ve üç yüz on dokuz senesi Muharrem'in yirmi dokuzunda 5 Mayıs sene 317 ma'âşla iki bin guruşa iblâğ olarak üç yüz yirmi yedi senesi Rebi'ü'l-âhîrinin altısında 14 Nisan sene 325 ma'âşıyla ser-şamdânî hazret-i şehriyâri ta'yîn buyrulmuştur. Zî-şânî hazret-i şehriyâri cânibinden mûmâ ileyh hüsn-i hâl ve hizmet-i tenbîk olmuştur. Bulunduğu hidemâtla aldığı me'âşanın tevârih ve kitâbetini mübeyyin Dârüssâde ağalığından müzeyyel tezkire ile merbûdî 'ilm ve hadd-i asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen gönderilip i'âde olunmuş ve vukû'ât âhiresi Hazîne-i Hassâ-i Şahânece mazbut kaydından mübâşeret olunmuştur. 7 Kânûn-ı evvel sene 326.

Mûmâ ileyh mukaddimen 30 Şa'bân sene 1284 târihinde yüz elli guruş ma'âşla zât-ı hazret-i padişâhî hademeliğine kayd ve kabûl olunup ma'âş-ı mezkûr 15 Ağustos sene 285 târihinde iki yüz guruş ve 5 Mayıs sene 303 târihinde üç yüz guruşa iblâğ edildiği ve 8 Teşrîn-i sâni sene 309 târihinde bil-irâde muharrer olduğu vechile Hazîne-i Hassâdan dört yüz guruş ma'âş tahsîl kılınmış üzerine sâlifü'z-zikr ma'âşın kıt'a edildiği bu kere Hazîne-i Hâssa Müdüriyet-i 'umûmiyesinin 15 Mart sene 328 târihli tezkiresiyle bildirilmekle 'ilâveten tebdîl kılınmıştır. Temme.¹¹⁸

4.61. Mustafa Hilmi Efendi

Mustafâ Hilmî Efendi Nefsî Taşköprü kasabasının Debbâğhâne Mahallesi İmâmî Küçükzâde Hâfız Sâlih Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1281 Kasaba-i mezkûrede tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'isinde Mubâre-ü 'Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri ba'de't-tahsîl 19 Haziran sene 299 târihinde 'aliyyül-'alâ derecede şahâdetnâme aldıktan sonra Ders'âdetde ahûrkapu karîbinde İshak Paşa medresesinde bir miktar 'Arabiyye okumuştur. Bin üç yüz on iki senesi Rebi'ü'l-âhîrinin on üçünde 1 Teşrîn-i evvel sene 310 şehr-i Ramâzânın on dördünde 29 Şubat sene 310 Kale-i Sultâniyye sancağı Zirâ'at Bankası şu'besine mülâzemetle devâm

¹¹⁸BOA. DH. SAİD. d.,175/457.

ederek bin üç yüz on üç senesi Saferinin dokuzunda 20 Temmuz sene 311 beş yüz guruş ma'âşla Mihaliç kazâsı Zirâ'at Bankası Sandık Emîni Muhâsebe Kitâbetine ta'yîn kılındığı hâlde şehir-i mezkûrun yirmisinde 31 Temmuz sene 311 bilâ-isti'fâ infisâl etmiştir. Şehr-i Şa'bânın yirmi sekizinde "1 Şubat sene 311" dört yüz guruş ma'âşla Kırşehir sancağı Zirâ'at Bankası şu'besi me'mûr mu'avinliğine bit'ta'yîn-i tahlîfe olarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir mezkûr Banka Müdüriyet-i 'Umûmiyyesinden yazılan mülâhazada mûmâ ileyh îfâ-i vazîfe eylemektedir denilmiştir. Sâlifü'z-zikr Kale-i Sultâniyye banka şu'besine mülâzemetle Mihaliç kazâsı Muhâsebe Kitâbetinde müddet-i istihdâmını ve kezâlik kitâbet-i mezkûrede miktar-ı ma'âş ve sebeb-i infisâl ve berâ'et zimmetini hâvî mahalleri banka şu'be ve Sandığı Meclis-i İdârelerinin mazbataları ve mekteb-i rüşdiye şahâdetnâmesi ve Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakaları 'aynen görölüp i'âde kılınmıştır. Ve hidemât-ı hazırası mü'sire îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşereti evrâk-ı muhâbereden müsbât olmuştur. Fî 11 Receb sene 317 Fî 3 Teşrîn-i sâni sene 315 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on beş senesi Rebi'ü'l-âhîrinin yirmi beşinden 11 Eylül sene 313 Şa'bânının on sekizine kadar 31 Kânûn-ı sâni sene 313 yüz kırk guruş hums ma'âşla Kırşehir Zirâ'at Bankası şu'besi me'mûr vekâletinde bulunup şehir-i mezkûrun on dokuzunda 1 Şubat sene 313 şu'be-i mu'âmelâtının kazâ Sandığı hâline ihrâc olunmuştur. Nâşî me'mûr mu'avinliği nâmı sûret-i Muhâsebe Kitâbetine tahvîl olunmuş bin üç yüz on yedi senesi Rebi'ü'l-âhîrinin beşinde 31 Temmuz sene 315 ve şehir-i banka kitâbetinden infisâl ve Cemâziye'l-âhîresinin sekizinde 1 Eylül sene 315 altı yüz guruş ma'âşla sâlifü'z-zikr Malkara Banka Kitâbetinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş olduğu ve üç yüz on dokuz senesi Cemâziye'l-âhîresinin dokuzunda 10 Eylül sene 317 bin guruş ma'âşla Zirâ'at Bankası müfettiş mu'avinliğine tahvîl olup hidemât-ı sâbıkası olan Kırşehir me'mûr vekâletiyle me'mûr mu'avinliğinden ve muhâbere kitâbetinden beri elzem olduğu Kırşehir sancağı Malkara kazâsı Meclis-i İdârelerinden 15 Kânûn-ı evvel sene 314 ve 5 Eylül sene 315 ve 15 Ağustos sene 317 tarihli mazbatalarından ve hidmet-i cedîdesinde îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretle miktar-ı ma'âş evrâk-ı muhâbereden müsbât olduğu Zirâ'at Bankası Müdüriyet-i 'Umûmiyyesinin 16 Ağustos sene 319 tarihli vukû'ât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi iki senesi Rebi'ü'l-âhîrinin yirmi dokuzunda nikelden ma'mûl Hamîdiye Hicaz Demiryolu Madalyası ihsân buyrulduğu 'aynen görülüp i'âde kılınan berât-ı hümayûndan anlaşıldığı idâre-i merkûmenin (8 Mayıs sene 322) târihli vukû'ât pusulasıyla bildirilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh ma'âşî bin üç yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi ikisinde "1 Temmuz sene 322" bin iki yüz guruşa iblağ edildiği 13 Teşrîn-i sâni sene 323 târihli vukû'ât pusulsında muharrerdir. Mûmâ ileyh bin üç yüz yirmi beş senesi Zilhiccesinin onunda 1 Kânûn-ı sâni sene 323 bin beş yüz guruş ma'âşla müfettişliğe terfî ve ma'âşî üç yüz yirmi yedi senesi Zilka'desi guresinde 1 Teşrîn-i sâni sene 325 iki bin guruşa bil-iblağ ikinci sınıf müfettişliğine tahvîl edildiği 19 Teşrîn-i sâni sene 324 ve 2 Kânûn-ı sâni sene 325 târihli vukû'ât pusulasında bildirilmiştir. Temme.¹¹⁹

4.62. Mustafa Hulusi Efendi

Mustafâ Hulûsî Efendi Mehmed Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1284 Taşköprü kazâsında tevellüd eylediği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûr mekteb-i ibtidâ'îsinde Mukaddemât-ı 'Ulûmı tahsîl ettikten sonra Ders'âdete 'azîmetle Bayezid ca'mi-i kebîrinde tertîb üzere 'ulûm-ı âliye ve 'âliyye-yi tedrîs edip icâzetnâme ahz ettiği gibi Mekteb-i Hukûk-ı Şâhânedan dahî 'alâ derecede bir kıt'a şahâdetnâme istihsâl eylemiştir. 'Arabî tekellüm eylediği tercüme-i hâl varakasında gösterilmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz dört senesi Muharreminin ikisinde "1 Haziran sene 312" mülâzemetle Ders'âdet Bidâyet Mahkemesi birinci hukûk dâ'iresi kalemine dâhil olarak bin üç yüz on dört senesi Rebi'ü'l-âhîresinin üçünde "31 Ağustos sene 312" bin guruş ma'âşla ve İntihâb Komisyonu kararıyla Suriye vilâyeti merkez Bidâyet Mahkemesi birinci müstentikliğine ta'yîn kılınmış ve usûl-i mukaddemesiyle emr-i tahlîfi icrâ edilmiştir. Efendi-i mûmâ ileyh bin üç yüz on dört senesi Şevvalinin dokuzunda "1 Mart sene 313" icrâ kılınan te'cîlâtдан dolayı ma'âşî dokuz yüz guruşa tenzîl etmiş ve bin üç yüz on beş senesi Cemâziye'l-evvelînin on dokuzunda "4

¹¹⁹BOA. DH. SAİD. d.,98/57.

Teşrîn-i evvel sene 313” bin seksen guruş ma’âşla ve terfî sûretiyle Haleb vilâyeti Mahkemesi birinci müstentıklığına tahvîl-i me’mûriyyet eylemiştir. Ders’âdet-i Bidâyet Mahkemesi riyâset-i ûlâsından mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası ve ‘Adliye Nezâret-i Celîlesinden dahî Sicill-i Me’mûriyyet Müdüriyetinin mühri tasdîk kılınmıştır. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesi ve icâzetnâme ile mekteb-i hukûk şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları ve Suriye ser-müstentıklığına ta’yînine dâ’ir İntihâb Komisyonu mazbatasını tercüme-i hâl varakasıyla birlikde dosyasında mahfûz edildiği me’mûriyyet-i hâzırasına tâbî ta’yîni ile miktar-ı ma’âş dahî kayıdda muvâfıktır. Fî 11 Cemâziye’l-evvel sene 324 Fî 20 Haziran sene 322 Mûmâ ileyh encümen-i intihâb me’mûriyyet-i ‘adliyeden virilen karara ‘atfen ‘Adliye Nezâret-i Celîlesinden vukû’ bulan eş’âr üzerine bil-istibdâb şerefsadır olan irâde-i seniyye hazreti hilâfet-penâhi mûcibince bin üç yüz on sekiz senesi Rebi’ü’l-evvelînin yirmisinde 4 Temmuz sene 316 iki bin iki yüz elli guruş ma’âşla Cide Bidâyet Mahkemesi riyâsetine ta’yîn buyrulmuştur. Mûmâ ileyh tahvîl talebinde bulunmasına mebnî encümen-i mezkûreden virilen karara ‘atfen nezâret-i müşârûn ileyhden vukû’ bulan eş’âr üzerine bilâ-istihdâm şerefsadır olan irâde-i seniyye hazret-i hilâfet-penâhi mûcibince bin üç yüz yirmi dört senesi Saferinin altısında 17 Mart sene 322 bin iki yüz altmış guruş ma’âşla ‘Akka sancağı Bidâyet Meclisi Cezâ Dâ’iresi Riyâsetine nakl buyrulmuştur.¹²⁰

4.63. Mustafa Sadık Efendi

Mustafa Sâdık Efendi Mülteziminden Hüseyin Ağanın oğludur .Bin iki yüz altmış altı senesi Zilhiccesi evâhirinde Taşköprü Kasabasında tevellüd etmiştir. Sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi ‘Ulûm-ı Dîniyye ve medresede birer miktar ‘Arabî ve Farisî okumuştur. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz iki senesi Cemâziye’l-âhiresinde otuz altı yaşında olduğu hâlde iki yüz elli guruş ücret-i maktû’a ile kazâ-i mezkûr Ta’dâd-ı Ağnâm Muharrirliğine ve sene-i merkûme Şevvâli guresinde üç yüz guruş ma’âşla yine kazâ-i mezbûr A’sâr-ı Kul Me’mûriyyetine ta’yîn kılınmıştır. Vazîfe-i me’mûresine müte’allık hakkında şikâyet vukû’ bulmamıştır. Kazâ-i mezkûr a’sâr me’mûriyeti vekâletinden ve Kastamonu vilâyeti A’sâr Nezâretinden ve A’sâr ve

¹²⁰BOA. DH. SAİD. d.,137/295.

Ağnâm Emânetinden yazılan mülâhazalarda ve bunlara ma'tufen Mâliye Nezâret-i Celîlesinden ilâve edilen mütâl'ada mûmâ ileyh a'sâr kul me'mûriyyetini îfâyı kifâyeti tasdik kılınmıştır. Fî 7 Şevvâl sene 1305 ve Fî 5 Haziran sene 1304 Temme.

Mûmâ ileyh Mustafâ Sâdık Efendi bin üç yüz senesi Rebî'ü'l-âhîrinin yirmi birinde istifâ'en infisâl eylemiştir.¹²¹

4.64. Mustafa Sıdkı Efendi

Mustafâ Sıdkı Efendi Mehmed 'Alî Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen bir sene-i hicriyesinde “1280 sene-i mâliye “Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûre mekteb-i ibtidâ'îsinde müretteb dersleri okuyup ders'âdetde Fâtih medresesinde tekâmül-i nûsah ederek aldığı icâzetnâmesini zâyî' eylediği tercüme-i hâl varakasında merkûmdır. Mekteb-i hukuk-ı şahâned bit'tâhsîl kârîbü'l-a'lâ derecesinde şahâdetnâme almıştır. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz on altı senesi Zilka'desinin birinde “13 Mart sene 315” mülâzemet sûretiyle Bidâyet ve Ticâret mahkemesine devâm etmiş ve Ders'âdete gelerek mekteb-i hukuk-ı şahânedden kârîbü'l-a'lâ derecede şahâdetnâme istihsâl etmiş üzerine bin üç yüz on sekiz senesi Rebî'ü'l-evvelînin yirmi üçünde “8 Temmuz sene 316” beş yüz kırk gurus ma'âşla Taşlıca sancağı Bidâyet Mahkemesi Müstentıklığına bit'ta'yîn usûl-i mu'azere-yi vechile emr-i tahlîfî icrâ kılınmıştır. Mekteb-i Hukuk-ı Şahâne Müdüriyetinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı ve 'Adliye Nezâret-i Celîlesinin Sicill Me'mûriyyet Müdüriyetinden mühri tasdik edilmiştir. Mûmâ ileyh Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasıyla mekteb-i hukuk şahâdetnâmesi sûret-i musaddakaları ve Taşlıca müstentıklığına ta'yîni hâvî İntihâb Komisyonundan 8 Temmuz sene 316 târihli mazbatası tercüme-i hâl varakasıyla birlikde dosyasında mahfûz olduğu gibi me'mûriyyet-i mâliyesine târih-i ta'yîniyle miktar-ı ma'âşına muvâfık kayddır. Fî 14 Reb'ü'l-âhîr sene 324 ve Fî 25 Mayıs sene 322 Temme.¹²²

¹²¹BOA. DH. SAİD. d.,19/223.

¹²²BOA. DH. SAİD. d.,124/51.

4.65. Mustafa Sıdkı Efendi

Mustafâ Sıdkı Efendi Taşköprü kazâsı Belediye Re'isi esbâk müteveffâ Mehmed 'Alî Efendinin mahdûmudur. Ricâlzâde denilmekle müte'arrıfdir. Bin iki yüz seksen bir sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 1280 Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kazâ-i mezkûr mekteb-i ibtidâ'isinde Mübâre'î 'Ulûmı ve üç sene kadar dere mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri okuduktan sonra Ders'âdete gelerek Çirçirde Hasanzâde Medresesinde Fatih Câmii-i şerîfi dershânelerinden müteveffâ 'Abdullah Rüşdi Efendiden 'ulûm-ı âliye ve âliye-yi tahsîl ile icâzetnâme ile âhîran Mekteb-i Hukûk-ı Şahânedede ikmâl-i tahsîl ederek 10 Ağustos sene 314 târihinde karîbü'l-a'lâ dereceden me'zûniyet rû'usı almıştır. Zikrolunan me'zûniyet rû'usuyla târih ve mahalli velâdeti tatbîk edilen Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görölerek i'âde ve müteveffâ 'Abdullah Rüşdi Efendiden icâzetnâme aldığını (...) Fâtih Dersiammlarından Mehmed Rahmi ve 'Abdullah Munîb ve (...) tevvâb talebesinden Mehmed Sâdık Efendiler tarafından tanzîm ve zîrî varakasıyla birlikde muhâfaza edilmiştir. Fî Zilhicce 5 sene 314 4 Kânûn-ı sâni sene 322.¹²³

4.66. Mustafa Şevki Efendi

Mustafa Şevkî Efendi Taşköprü kazâsı ahâlisinden ve tüccardan Zâimzâde müteveffâ Mustafa Efendinin mahdûmudur. Bin iki yüz seksen altı senesi Cemâziye'l-âhiresinde “15 Ağustos sene 1285 “Taşköprü kasabasında tevellüd eylediği Nüfus Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kazâ-i mezkûre sıbyân mektebinde Mukaddemât-ı 'Ulûm-ı Dîniyyeyi tahsîl ve Boyâbâd kazâsı mekteb-i rüşdiyesine girip ikmâl-i tahsîl ile şahâdetnâme ahzetmiştir. Türkçe okur yazar. Bin üç yüz bir senesi Şevvâlinin onunda “20 Temmuz sene 1300” bin iki yüz guruş ücret-i maktû'a ile Taşköprü kazâsı Emânet-i A'şâr-ı Kul Kitâbetine ta'yîn edilip sene-i merkûm Zilhiccesinin selhinde “Teşrîn-i evvel sene 300” ikmâl-i me'mûriyyetle üç yüz iki senesi Muharreminin dokuzunda “17 Teşrîn-i evvel sene 1300” yüz kırk guruşa tasnif-i ma'âş ile kazâ-i mezkûr A'şâr ve Ağnâm İkinci Kitâbeti vekâletine

¹²³BOA. DH. SAİD. d.,122/313.

ta'yîn olunup asillik vürûdıyla sene-i merkûme Cemâziye'l-âhiresi selhinde “4 Nisan sene 1301” infikâk etmiş ve üç yüz altı senesi Saferinin on altısında 10 Teşrîn-i evvel sene 304 yüz seksen guruş ma'âşla kazâ-i mezkûr Tahrîrât Kitâbetine ta'yîn edilmiş ve üç yüz sekiz senesi Şevvâlinin yirmisinde “16 Mayıs sene 303” kazâ-i mezkûr Me'ârif Komisyonu Kitâbeti ve üç yüz on iki senesi Saferinin on altısında “6 Ağustos sene 310” Meclis-i İdâre-i kazâ nezdinde müteşekkil Müdde'î 'Umûmîliği Mu'âvinliği fahrî sûretle üç yüz on üç senesi Ramâzân-ı şerîfinin on dördünde “15 Şubat sene 1311” yüz guruş ma'âş ile kazâ-i mezkûr mekteb-i rüşdiyesi rik'a mu'allimliği 'uddesine 'ilâveten me'mûriyyet edilip üç yüz on dört senesi Cemâziye'l-âhiresinin on yedisinde 11 Teşrîn-i sâni sene 1312 mahkeme-i mezbûre Müdde'î 'Umûmî Mu'âvinliğinden fahrî müstentıklığına ve üç yüz on beş senesi Zilkâ'desinin guresinde “11 Mart sene 314” mahkeme-i mezkûre müstentıklığına tekrâr Müdde'î 'Umûmî Mu'âvinliğine ta'yîn ve tahvîl kılınmış ve üç yüz on yedi senesi Recebinin onunda “1 Teşrîn-i sâni sene 1315” üç yüz kırk altı guruş ma'âş ile Niğde sancağı Meclis-i İdâresi baş kitâbetine tahvîl-i me'mûriyyet itmesine mebnî Taşköprü kazâsı Tahrîrât ve Meârif Me'mûriyyeti Kitâbetiyle mahkeme-yi mezbûre Müdde'î 'Umûmî Mu'âvinliğinden ve mekteb-i rüşdiye rik'a mu'allimliğinden infikâk ederek sene-i merkûme Recebinin yirmi dokuzunda “20 Teşrîn-i sâni sene 1315” mahall-i me'mûriyyet cedîdesi olan tezkireden işe mübâşeret etmiştir. Mûmâ ileyh hey'et ve iktidârı Tezkire-i hassâ kaleminden yazılan mülâhazada tenbîk ve mülâhaza-yı mezkûre Konya vilâyeti Vâliliğine dahî tasdîk kılınmıştır. Nûfûs Tezkire-i 'Osmâniyesiyle mekteb-i şahâdetnâmesinin ve mezkûr me'mûriyetlerde müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve esbâb-ı infisâliyeti mütehassıs olan Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinin 11 ve 21 Teşrîn-i evvel sene 315 ve Kastamonu vilâyeti Meclis-i İdâresinin 3 Teşrîn-i sâni sene 315 târihli mazbatasının Niğde sancağı Meclis-i İdâresinden musaddaka sûretleri asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla mahfûzdur. Fî 16 Zilkâ'ide sene 317 Fî 4 Mart sene 316 Temme.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on altı senesi Zilkâ'idesinin yirmi üçünde “1 Mart sene 317” beş yüz guruş ma'âşla Konya Nâfi'a Komisyonu Kitâbetine nakl eylediği Ticâret ve Nâfi'a Nezâret-i Celîlesi Sicill Şu'besinin “27 Ağustos sene 317” târihli vukûât pusulasında gösterilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh Niğde sancağı Meclis-i İdâre baş kitâbetindeki ma'âşî bin üç yüz on yedi senesi Şevvâlinin on sekizinde 6 Şubat sene 315 dört yüz on iki guruşa iblâğ edilip sene-i mezkûre Ramâzânının on altısında Kânûn-ı sâni sene 315 bin üç yüz on sekiz senesi Muharreminin beşine kadar 22 Nisan sene 316 'ilâveten me'mûriyyet olarak sûret-i fahriyede livâ-i mezkûr Tahrîrât Müdüriyeti vekâletinde ve Mülkiye Müdde'î 'Umûmîliğinde istihdâm olunarak şu üç vazîfeyi muharrirliğinde ifâ-i isbât-ı liyâkât etdiği ve mezkûr baş kitâbet ma'âşının Mülkiye Tekâ'üd Sandığına 'â'id yüzde beş ve bir ve sâireden zimmet ve ilişiği olmadığı livâ-i mezkûr ile Konya vilâyeti Meclis-i İdârelerinin 28 Mart sene 317 târihli mazbatasında beyân ve tasdik kılınmıştır. Mûmâ ileyh yedi yüz guruş ma'âşla Zirâ'at Bankası idâre merkeziyesi Tahrîrât Kalemi müsevvid mübeyyizliğine ta'yîn olunmasıyla bin üç yüz yirmi senesi Zilkâ'idesinin yirmisinde 6 Şubat sene 318 işe mübâşeret eylediği Zirâ'at Bankası müdür-i sânilğinde 17 Mart sene 317 târih ve üç numrolu tezkiresinde beyân kılınmıştır. Mûmâ ileyh 1 Mart sene 317 târihinden 30 Kânûn-ı sâni sene 318 târihine kadar bulunduğu Konya vilâyeti Nâfi'a Komisyonu Kitâbetinde ifâ-i hüsn-i hizmetle zimmet ve ilişiği olmadığı ve Konyaya irsâl edilen su Komisyonu Kitâbetine dahî bi'l-ifâ nâfi'ca olan evrâk ve defâteri tamamen devr edip ilişiği bulunmadığı nâfi'a mühendis vekâletinden virilen mezkûreden anlaşıldığı Konya vilâyeti Meclis-i İdâresinin 8 Şubat sene 318 târihli mazbatasında gösterilmiş ve mazbata-i mezkûre komisyonunca ba'de'l-mütâla'a i'âde edilmiştir.

Mûmâ ileyh Niğde sancağı Meclis-i İdâre baş kitâbetinde iken hidemât-ı hüsnisine mebnî bin üç yüz sekiz senesi Ramâzân-ı şerîfinin onunda rütbe-i rabia tevcih buyrulmuştur. Mûmâ ileyh ma'âşî üç yüz yirmi iki senesi Cemâziye'l-evvelinin on dördünde "14 Temmuz sene 320" yedi yüz elli guruş ve üç yüz yirmi üç senesi Zilhiccesinin sekizinde "21 Kânûn-ı sâni sene 321" bin elli guruş iblâğ edildiği ve mezkûr mübeyyizlikle müsevvidliğine hîn-i ta'yîninde 'alel-'usûl tahlîfi icrâ ve üç yüz yirmi dört senesinin Şevvâlinin on ikisinde "16 Teşrin-i sâni sene 322" 'üvân me'mûriyyeti muharrirliğine tahvîl ve ma'âşî üç yüz yirmi altı senesi Rebi'ül-evvelinin on ikisinde "1 Nisan sene 324" bin iki yüz guruş iblâğ ve üç yüz yirmi yedi senesi Saferinin yirmi birinde "1 Mart sene 325" icrâ kılınan tensîkâtda sekiz yüz guruşa tenzîl olunarak 'üvân me'mûriyyetinde mübeyyizlikle tahvîl olduğu ve sene-i merkûme Ramâzânın yedisinde "9 Eylül sene 325" bin guruş ma'âşla birinci

sınıf mübeyyizlikle terfî edildiği “19 Teşrîn-i sâni sene 324 ve” 2 Kânûn-ı sâni sene 325” târihli vukû’ât pusulalarıyla bildirilmiştir. Temme.

Mûmâ ileyh üç yüz yirmi bir senesi Rebi’ül-âhirenin yirmi üçünde rütbe-i sâniye ve üç yüz yirmi iki senesi Saferinin üçünde dördüncü rütbeden mecîdiye nişan-ı zîşânı ve sene-i mezkûre Ramâzânın beşinde terfî’an rütbe-i sâniye sınıf-ı mütemâyizi tevcîh ve ihsân buyrulduğu Ruus ve berât-ı hümâyûnı münderecâtından anlaşıldığı Müdüriyet-i ‘Umûmiyyenin 21 Kânûn-ı evvel sene 327 târihli vukû’ât pusulasında muharrerdir. 7 Nisan sene 329 İmza.¹²⁴

4.67. Nuh Ağa

Nuh Ağa Abdülkâdir oğlu Zirâ’adden İbrâhim Ağanın oğludur. Bin üç yüz bir sene-i sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1300” Taşköprüde tevellüd etmiştir. Okuyup yazması olmadığı tercüme-i hâl varakasinda mündericidir. Bin üç yüz on yedi sene-i hicriyesinin on üçünde “11 Mayıs sene 315” telhîs-i evvel kayığına mülâzemeten kaydolunup üç yüz yirmi yedi senesi Receb-i şerîfenin yirmi yedisinde “1 Ağustos sene 325” iki yüz gurus ma’âşla ma’iyyet-i seniyye mülûkâne kayığı hademeliğine ta’yîn edilmiştir. Hamlacılar me’mûrlığından vazîfesini îfâya sâmi bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şahâne Müdüriyet-i ‘Umûmiyesinde tasdik kılınmıştır. Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesi ‘aynen görölüb i’ade edilmiş ve telhîs-i evvel kayığına târih-i mülâzemetini baş hamlacılar me’mûrlığının derkenârını hâvî müzekkire asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla hıfz olunmuş ve hidmet-i hâzırasına târih duhûlüyle miktar-ı ma’âşla Hazîne-i Hassâ-i Şahâne kaydına müstenid bulunmuş olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şu’besinden mürsel 10/165 sicill-i numrolu hülâsâda gösterilmiştir. Fî 4 Nisan sene 329 İmza.¹²⁵

4.68. Nuri Efendi

¹²⁴BOA. DH. SAİD. d.,95/125.

¹²⁵BOA. DH. SAİD. d.,196/159.

Nurî Efendi Halîl Ağazâde ‘Ömer Ağânın mahdûmudur. Bin iki yüz yetmiş sekiz sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1277” Kastamonu vilâyetinin Taşköprü kasabasında tevellüd etmiştir. ‘Ulûm-ı ‘Arabiyye-i Ders’âdetde medresesinden ‘Arabistanlı Hâcî Emîn Efendiden celâle kadar tadrîs eylediği tercüme-i hâlinde mündericidir. Mekteb-i tıbbiye-yi mülkiyyede müretteb ‘ulûm ve fûnûnı tahsîl ederek 8 Mart sene 306 târihli ve üç yüz on dokuz numrolı vesîkada hâ’izdir. Frengi Risâlesi nâmıyla te’lif etdiği eseri ruhsat-ı resmiyye ile tab’ ve neşrettirilmiştir.

Ders’âdetde bilâd-ı selâse icrâ-i me’mûriyyet itmek üzere bin üç yüz sekiz senesi Muharremi guresinde “1 Ağustos sene 306” dokuz yüz elli gurus ücretle ikinci dâ’ire-yi belediye tabâbetine ta’yîn ve 17 Eylül sene 306 târihinde altı yüz gurus ma’âşla Zaferanbolu kazâsı Belediye Tabâbetine tahvîl edilip 30 Eylül sene 306 târihinde dâ’ire-i tabâbetden mübâ’adet ve 1 Teşrîn-i evvel sene 306 târihinde Zaferanboluda îfâ-i vazîfeye mübâşeretle mahallince Taşköprü kazâsı Belediye Tabâbetine tahvîl edilmesine mebnî 25 Kânûn-ı sâni sene 309 târihinde Zaferanboludan infisâl etmiş ise de yine mahallince mezkûr ol-miktar ma’âşla Günferi sancağı gurebâ hastahânesi tabâbetine nakl edilmekle 1 Mart sene 310 târihinde burada îfâ-i vazîfeye mübâşeret etmiş ve 5 Mayıs sene 315 târihinde me’mûriyyeti tasdîk kılınmıştır. 7 Kânûn-ı evvel sene 310 târihinde başkaca sekiz yüz gurus ma’âşla livâ-i mezkûr belediye tabâbetinde ‘ilâve-i me’mûriyyet edilmiş ise de zikrolunan hastahâne tabâbetine 1 Mart sene 311 târihinden nihâye Şubat sene 313 târihine kadar yüz yirmi gurus zammı ma’âş ve vekâlet sûretiyle îfâ eylemiş ve vazîfe-i me’mûresince müşâhede olan müsâvî-i ahvâlinin nâşî tebdîli Kastamonu vilâyetinden eş’âr olunması üzerine 24 Eylül sene 314 târihinde ‘azl olunup 17 Teşrîn-i evvel sene 314 târihinde vazîfesinden infisâl etmiş ve ahîrân vilâyet-i mezkûrece icrâ kılınan tahkîkât neticesinde mütâbakat ve ba’zı me’mûriyyetin celb-i hoşnûdîsine muvaffak olamadığı eş’ârdan ve ef’âya bâ’is olduğu anlaşılmakla vilâyet-i müşârûn ileyhâdan vukû bulan inşâ üzerine 16 Kânûn-ı sâni sene 314 târihinde bin gurus ma’âşla Bolu sancağı Belediye Tabâbetine ta’yîn kılınarak 1 Mart sene 315 târihinde îfâ-i vazîfeye mübâşeret ve 30 Nisan sene 317 de isti’fâen infisâl etmiş ve âhîran isti’fâden nukûl edip 27 Haziran sene 317 târihinde me’mûriyyetinde îfâ edilmiş ise de tekrâr vazîfesine mübâşeret itmeksizin 13 Teşrîn-i evvel sene 317 târihinde bin beş yüz gurus ma’âş ve beş yüz gurus eczâ esmânı tahsîsâtıyla Adana vilâyeti seyyar frengi tabâbetine bit-ta’yînine îfâ-i vazîfeye mübâşeret itmeksizin 16

Kânûn-ı sâni sene 317 de bin gurus ma'âş ve bin gurus eczâ esmânı tahsîsâtıyla ve Domaniç nâhiyesi seyyar frengi tabâbetine tahvîl me'mûriyetiyle 22 Kânûn-ı sâni sene 317 târihinde ifâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiş ve 26 Ağustos sene 320 de on beş gün ve 24 Mart sene 323 de on beş gün müddetlerle terhîsi ve 27 Haziran sene 325 târihinde altı yüz gurus müteferrika ile ikinci ve dördüncü dâ'ire-yi belediyeler hıfz-ı sıhhâ müfettişliğine nakl edilerek 20 Temmuz sene 325 târihinde Domaniç den infisâl etmiş ve 15 Eylül sene 325 târihinde bin dört yüz gurus ma'âşla hıfz-ı sıhhâ 'umûmiyye müfettişliğine tahvîl ve 19 Eylül ?? târihinde Dahiliye Nezâret-i Celîlesince me'mûriyeti tasdîk kılınmıştır. Üç yüz sekiz senesi Cemâziye'l-âhiresinin sekizinde rütbe-i sâlise ve üç yüz on senesi Zilka'desinin sekizinde beşinci rütbeden Mecîdî nişân-ı zîşânı ve üç yüz yirmi bir senesi Rebi'ü'l-âhirenin on altısında rütbe-i sâniye sınıf-ı sâniyesi ile telzîf buyrulmuştur. Hidemât-ı mebsûdiye târih-i ta'yîn ve mübâşeret ve infisâliyle miktarı ma'âşâta ve mahsûsât ve esbâb-ı infisâli umûr-ı tıbbiye-i mülkiyye Sicill-i Ahvâl Müdüriyetinin tercüme-i hâl varakası zîrîne muharrer derkenârından anlaşılmış ve Günfereden berâ'et-i zimmet ve hüsn-i hidmetini ve Boluda hoşnûd-ı 'umûmî kazandığı ve Ertuğrul sancağıyla Kulpazarı ve Pazarcık ve yüz otuz nevâhiyesinde hüsn-i hidmeti görüldüğünü müttefikan mecâlisi idâre-i mahalle ile hey'et-i belediye ve 'askeriyesinin 19 -20 -21 Teşrîn-i evvel sene 314 ve 24 -25 Kânûn-ı sâni sene 309 ve 16 Mayıs sene 317 Teşrîn-i evvel sene 313 ve 25 Kânûn-ı sâni sene 308 ve 4-15 Şubat sene 308 ve 4 Ağustos sene 325 ve 7 Kânûn-ı sâni sene 323 ve 4 Eylül sene 306 ve 7 Şubat sene 307 ve Şubat sene 309 ve 19 Şubat sene 308 târihli mezâbıtı ve rütbe ve nişân Ruus ve berât-ı hümayûnlarıyla diploma ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyye sûret-i musaddakası ve risâle-i matbu'asının bir nüshâsı idâre-i 'umûmiyede hıfz edilmiştir. 27 Muharrem sene 329. 16 Kânûn-ı sâni sene 326.¹²⁶

4.69. Osman Ağa

'Osman Ağa Bekir oğlu zirâ'adden Selim Ağanın oğludur. Bin üç yüz sene-i hicriyesinde "sene-i mâliye 1299" Taşköprü Çaylak karyesinde tevellüd eylemiştir.

¹²⁶BOA. DH. SAİD. d.,177/55.

Okuyup yazmağa muktedir olmadığı tercüme-i hâl varakasinda mündericidir. Bin üç yüz on sekiz senesi Rebi'ü'l-evvelînin on birinde “9 Mart sene 326” iki yüz guruş ma'âşla ma'îyyet seniyye mülûkâne kayıklarına hamlacı hademesi kaydolunmuştur. Hamlacılar me'mûrlığına mûmâ ileyh hizmet-i îfâya sâ'î eylemekte bulunduğu tenbîk ve Hazîne-i Hassâ-i Şâhâne Müdüriyet-i 'Umûmiyyesinden tasdik kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi 'aynen görölüp i'ade edilmiş ve bulunduğu hizmete târih-i duhûliyle aldığı ma'âşın miktar-ı muvâfık kaydolduğu hamlacılar me'mûrlığından defter-i mezkûre zîrîne yazılan tasdikden anlaşılmış olduğu Hazîne-i Hassâ Sicill-i Şu'besine mürsel 10/ 187 sicill numrolı hülâsada gösterilmiştir. Fî 15 Mart sene 329 Kastamonu.¹²⁷

4.70. Ömer Lütfü Efendi

'Ömer Lütfi Bey zirâ'atden Hacı 'Abdullah Efendinin oğludur. Yazıcızâde denilmekle müte'ârrifdir. Bin iki yüz seksen beş sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1285” Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre rüşdiye mektebinde okuduktan sonra mekteb-i mülkiyye-yi i'dâdî ve 'âlî kısımlarında ikmâl-i tahsîl ile i'dâdîden 20 Temmuz sene 311 ve 'âliyeden 30 Haziran sene 314 târihli karîbü'l-'alâ derecelerden iki kıt'a şahâdetnâme almıştır. Türkçe kitâbet eylediği ve Fransızcaya âşinâ olduğu tercüme-i hâl varakasinda mestûrdır. Bin üç yüz on altı senesi şehri Rebi'ü'l-evvelînin on beşinde 22 Temmuz sene 314 bil-irâdesine bin guruş ma'âşla mabeyn-i hümayûn kitâbetine bit-ta'yîn ma'âşı üç yüz on sekiz senesi şehri Rebi'ü'l-evvelînin on üçünde 28 Haziran sene 316 bin beş yüz guruşa ve üç yüz on dokuz senesi Cemâziye'l-âhiresinin yirmi ikisinde 27 Eylül sene 317 iki bin guruşa ve üç yüz yirmi dört senesi Recebinin ikisinde 9 Ağustos sene 322 üç bin guruşa iblâğ olunmuş ve üç yüz yirmi altı senesi Zilhiccesinin yirmi birinde 1 Kânûn-ı sâni sene 324 bil-irâdesine hizmetden 'afv buyrulmuştur. Bin üç yüz on altı senesi Şevvâlinin ikisinde rütbe-i sâlise ve üç yüz on yedi senesi Şevvâli gurrende terfi'an sâniye ve dördüncü 'Osmânî ve üç yüz on sekiz senesi Zilhiccesinin dokuzunda üçüncü Mecîdî nişânları ve üç yüz on dokuz senesi şehri Ramâzân-ı şerîfi selhinde terfi'an rütbe-i sâniye

¹²⁷BOA. DH. SAİD. d.,195/425.

sınıf-ı mütehayyizi ve üç yüz yirmi senesi Cemâziye'l-evvelînin yirmi dokuzunda üçüncü 'Osmânî ve üç yüz yirmi bir senesi şehri-i Ramâzân-ı şerîfenin yirmi dokuzunda ikinci Mecîdî nişânları ve üç yüz yirmi senesi Zilhiccesinin dokuzunda rütbe-i evveli sınıf-ı sânisî ve üç yüz yirmi beş senesi şehri-i Ramâzân-ı şerîfenin yirmi yedisinde ikinci rütbelerden 'Osmânî nişânı tevciye ve ihsân buyrulmuştur. Mabeyn-i hümayûn baş kitâbetinden yazılan mülâhazalardan mûmâ ileyh kemâl-i ehliyyet ve istikâmetle îfâ-i me'mûriyyet etdiği tasdîk edilmiştir. Me'mûriyyet-i mezkûrede müddet-i hidmet ve miktar-ı ma'âş ve zamâimiyle me'mûriyyetinden 'afvı târihi Hazîne-i Hassâ Nezâretinden 10 Kânûn- ı sâni sene 324 târihli tezkiresiyle melfûfi kayd pusulasından ve hâ'iz ve haml olduğu rütbe ve nişânlarının tavsiye ve ihâta târihleri Teşrifât-ı Dîvân-ı Hümayûnun 13 Kânûn-ı sâni sene 324 târihli müzekkire-i müzeyyilesinden ve rütbe-i sâlise ile ikinci Mecidiye nişânı Ruus ve berâ'et-i hümayûndan anlaşılıp bunlarla mekteb-i şahâdetnâmeleri târih ve mahalli velâdetini mutazammın Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi Sicill-i Ahvâl-i İdâre-i 'Osmâniyyesince 'aynen görölerek kendisine i'âde edilmiştir. Fî 9 Muharrem sene 1327 Fî 19 Kânûn-ı sâni sene 1324 Temme.

Mûmâ ileyh mezkûr Tenbîk Komisyonunun kararı üzerine bin üç yüz yirmi yedi senesi Şa'bânının yirmi dokuzunda "1 Eylül sene 325" iki bin beş yüz gurus ma'âşla Bayburd kazâsı ka'im-i makâmlığına ta'yîn buyrulmuştur. Mûmâ ileyh def-i isti'fâsına mebnî bin üç yüz yirmi dokuz senesi Muharrem'in dokuzunda "28 Kânûn-ı evvel sene 326" yerine diğeri ta'yîn buyrulmuştur. Temme.

Mûmâ ileyh 16 Teşrîn-i sâni sene 325 târihinden 14 Teşrîn-i evvel sene 326 târihine kadar nâm ve me'zûn bulunduğu târih-i mezkûreden 29 Teşrîn-i sâni sene 326 târihine kadar musannif ma'âşla Bayburd kazâsı ka'im-i makâmlığında bulunarak 'âidât-ı tekâ'üdiye ile sâ'ireden zimmet ve ilişiği olmadığı Meclis-i İdâresinin 'aynen görölüp i'âde edilen 27 Kânûn-ı evvel sene 326 târihli mazbatasından münkasım olmuştur. Temme.¹²⁸

4.71. Raşid Efendi

¹²⁸BOA. DH. SAİD. d.,152/231.

Hâfız Râşid Efendi Taşköprölü rençber müteveffâ ‘Osman Ağanın oğludur Kürdoğlu şöhretiyle mu‘arrifdir. Bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriyesinde “sene-i mâliye 1288” Taşköprüde tevellüd etmiştir. Sûret-i husûsiyede tahsîl eylediği ve Türkçe kitâbet etdiği tercüme’-yi hâl varakasında mûnderictir. Bin üç yüz on bir senesi Şevvâlinin yirmi beşinde “19 Nisan sene 310” yüz yirmi guruş ma‘âşla Hazîne-i Hümayûn Hademeliğine ta’yîn olup üç yüz yirmi senesi Reb‘ü’l-evvelinin sekizinde “1 Hazîran sene 318” ma‘âşı yüz yetmiş ve üç yüz yirmi üç senesi Şevvâlinin on altısında “1 Kânûn-ı evvel sene 321” iki yüz guruşa iblağ ve üç yüz yirmi altı senesi Şevvâlinin on dokuzunda “1 Teşrîn-i sânî sene 324” icrâ kılınan tensikâtında ma‘âşı yüz yetmiş guruşa tenzîl ve üç yüz yirmi sekiz senesi Cemâziye’l-evvelinin on yedisinde “13 Mayıs sene 326” iki yüz elli guruşa iblağ olup Ramâzân-ı Şerîfenin on sekizinde “9 Cemâziye’l- evvel sene 326” beş yüz guruş ma‘âşla şehzâde devletlû necâbetlû Necmeddîn Efendi Hazretleri hademeliğine nakl edilmiştir. Bin üç yüz yirmi beş senesi Şa‘bân-ı Şerîfenin guresinde gümüş liyâkat madalyasıyla taltîf olunmuştur. Efendi-i müşârûn ileyh hazretleri müdür umûrî tarafından mûmâ ileyh umûr-ı me’mûresince hüsn-i hizmet etmekte bulunduğu tasdik kılınmıştır. Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyesi ve liyâkat madalyasıyla berât-ı hümayûnı ‘aynen görölüp i‘âde kılınmış bulunduğu hidemâtla aldığı me‘âşânın mekâdiri Hazîne-i Hassâ-i Şahâne kaydına müstenid bulunmuştur. Mûmâ ileyh ma‘âşı üç yüz otuz bir senesi Rebî‘ü’l-âhirenin beşinde “1 Mart sene 329” târihinde altı yüz guruşa iblağ edilmiştir. Mumâ ileyh sene-i mezkûre Receb-i Şerîfenin yirmi altısında “18 Haziran sene 329” ma‘âş-ı hâlîsiyle Şehzâde Mehmed Nazım Efendi Hazretleri lalası ta’yîn kılınmıştır. Fî 4 Cemâziye’l- evvel sene 1332 Fî 18 Mart sene 1330 İmza.¹²⁹

4.72. Süleyman Salim Efendi

Süleymân Sâlim Efendi Mustafâ Ağanın oğludur. Bin üç yüz dört sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1303) Taşköprü kasabasında tevellüd etdiği Nüfûs Tezkire-i ‘Osmâniyyesinde muharrerdir. Kasaba-i mezkûre mekteb-i ibtidâisinde Mukâddemât-ı ‘Ulûm-ı Dîniyyeyi ve mekteb-i rüşdiyesinde müretteb dersleri

¹²⁹BOA. DH. SAİD. d.,196/463.

ba'de't-tahsîl 22 Temmuz sene 318 târihinde 'aliyyü'l-'âlâ derecede şahâdetnâme almıştır. Bin üç yüz yirmi ve yirmi bir ve yirmi iki sene-i mâliyelerinde sekiz yüz ve üç yüz yirmi üç sene-i mâliyesinde dört yüz guruş ücret-i maktu'a ile Taşköprü kazâsı Ağnâm ve Hayvânât-ı Ehliye merkez kitâbetlerinde bulunduktan sonra üç yüz yirmi beş senesi Cemâziye'l-evvelînin üçünde 1 Haziran sene 323 yüz elli guruş ma'âşla mezkûr kazâ-i nâfi'a mukayyidliğine ta'yîn olunarak üç yüz yirmi altı senesi Muharremi guresinde 22 Kânûn-ı sâni sene 323 bilâ-isti'nâ infikâk etmiş ve şehir-i mezbûrun beşinde 26 Kânûn-ı sâni sene 323 'ale'l-usûl tahlîfi bil-icrâ iki yüz elli guruş ma'âşla Kastamonu Zirâ'at Bankası şu'besi evrâk ve sene-i merkûme Rebi'ü'l-âhirinin on ikisinde 1 Mayıs sene 324 üç yüz elli guruş ma'âşla şu'be-i mezkûre Hassâ-i İ'âne ve Emânet Mukayyidliğine tahvîlen ta'yîn olunarak îfâ-i vazîfeye mübâşeret eylemiştir. Kastamonu vilâyeti vâlisi vekâletinden mûmâ ileyh tercüme-i hâl varakası münderecâtı tasdik ve mezkûr banka idâre-i 'umûmiyyesinden îfâ-i vazîfe eylemekte olduğu tenbîk kılınmıştır. Hidemât-ı sâbıkasında müddet-i istihdâm ve miktar-ı ma'âş ve ücurat ve sebep-i infikâk ve berâ'et zimmetini hâvî Taşköprü kazâsı Meclis-i İdâresinde 23 ve 24 Kânûn-ı sâni sene 323 târihli mazbataları ve Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi ve mekteb-i şahâdetnâmesi şu'bece 'aynen görölerek i'ade kılınmış ve hizmet-i hazırasında îfâ-i vazîfeye târih-i mübâşeretiyile mukaddemâtı ve tahlîf olunduğu evrâk-ı muhâbereden anlaşılmıştır. Fî 22 Rebi'ü'l-âhîr sene 1327 Fî 27 Haziran sene 1325 Temme.¹³⁰

4.73. Şakir Tevfik Efendi

Şâkir Tevfik Efendi rençber müteveffâ İsmâ'il Ağanın oğludur. Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesinde (sene-i mâliye 1287) Taşköprü kasabasında tevellüd ettiği Nüfûs Tezkire-i 'Osmâniyyesi sûret-i musaddakasında muharrerdir. Kasaba-i mezbûre sıbyân mektebinde Mukaddeme-yi 'Ulûmı ve bir müddet Ders'âdette medresede tahsîl eylediği ve Türkçe okuyup yazdığı tercüme-i hâl varakasında mûnderictir. Bin üç yüz yirmi beş senesi Zilka'desinin on dokuzunda 12 Kânûn-ı evvel sene 323 dört yüz guruşa 'aidatla Adapazarı kazâsı yirmi birinci dâ'ire-i süvâri tahsildârlığına ta'yîn ve hazînece sene 1391 numûneye kaydı icrâ kılınmıştır. Kazâ-i mezkûr Mâliye Müdürlüğüyle Kâ'im-i makâmlığından ve İzmid sancağı

¹³⁰BOA. DH. SAİD. d.,153/411.

muhâsebeciliğiyle mutasarrıflığı vekâletinden müstereken yazılan mülâhazâta ‘atfen Mâliye Nezâret-i Celîlesi nâmına müsteşârlığından ehliyeti vazîfesini îfâya kâfi olduğu beyân kılınmıştır. Nüfus Tezkire-i ‘Osmâniyyesinin sûret-i musaddakası asl-ı tercüme-i hâl varakasıyla şu‘bece mahfûz olup mezkûr tahsildârlığına târih-i ta‘yîn ve miktar-ı ‘âidâtı ve numrosı İzmîd Sancâğı muhâsebeciliğinin 14 Mayıs sene 329 târihli tahrîrâtıyla melfûf kayd pusulasında gösterilmiştir. Fî 17 Şa‘ban sene 327 ve Fî 20 Ağustos sene 325.¹³¹

¹³¹BOA. DH. SAİD. d.,163/215.

SONUÇ

Sicill-i Ahvâl Defterleri esas alınarak yapılan bu çalışmada Osmanlı Devleti'nde görev alan memurlardan 73 tanesinin Taşköprü doğumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu memurların doğum tarihleri H. 1250 – 1308 yılları arasındadır. En erken doğumlu memur H. 1250 yılında doğmuş olan Ahmed Reşid Efendi (BOA. DH. SAİD.,1/90) iken en geç doğumlu memur H. 1308 yılında doğmuş olan Ahmed Ağa (BOA. DH. SAİD., 196/161) dir. Memurların isimleri ile ilgili yapılan değerlendirmede dini isimlerin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. En çok kullanılan isimler 23 kişi ile “Mehmed”, 9 kişi ile “Ahmed” ve 8 kişi ile “Mustafa” olmuştur. Sıfat olarak ise 60 kişinin “Efendi”, 7 kişinin “Ağa”, 6 kişininise “Bey” sıfatını kullandığı tespit edilmiştir. Memurların unvanları incelendiğinde ise 73 memurdan 12 tanesinin unvanının olduğu görülmektedir. Ayrıca kayıtlarda memurlardan 25 tanesinin babasının ünvanının ve 52 tanesinin de baba mesleğinin belirtildiğini görmekteyiz.

Sicill-i Ahvâl Defterleri'ne göre Taşköprülü memurların 37'si sıbyan mektebinde, 20'si ise ibtidai mektebinde ilk eğitimlerini almışlardır. Ayrıca memurların genelinin Türkçe okuryazar olduğu, bunun yanında Arapça ve Farsça başta olmak üzere birçok lisana (Fransızca, Ermenice, Acemce, Rusça) aşina oldukları bilgisine ulaşılmıştır. Taşköprülü memurlardan 8 tanesinin tahsili olmadığı tespit edilirken, bu memurların ünvanının “Ağa” olduğu dikkat çekmektedir. Bunlar dışında iki memurun özel hocadan eğitim aldığı da göze çarpmaktadır. Bu memurlar Ahmed Munib Bey ile Mehmed İzzet Efendi'dir.

Taşköprü doğumlu memurlar, Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki birçok bölgede çeşitli memuriyetlerde görev yapmışlardır. Memurların göreve başladıkları dönemdeki maaşları, görevleri süresince genellikle arttırılmış olsa da, memurun durumuna göre maaşının sabit kaldığı ya da azaltıldığı da görülmüştür. Aynı zamanda memurların memuriyete başlama yaşları incelendiğinde en küçük yaşla memuriyete başlayan memurun 14 yaş ile Ali Mümtaz Efendi olduğu tespit edilmiştir. En büyük yaşla memuriyete başlayan Taşköprülü memur ise 37 yaş ile Ahmed Bey ve Şakir Tefik Efendi'dir. Bunun yanında 73 Taşköprülü memur

arasında hakkında şikâyet bulunan üç kişinin olduğu da sicil kayıtlarından anlaşılmaktadır. Taşköprölü memurlar, aldıkları rütbe, nişan ve madalyalar ile de dikkat çekmektedirler. Bu memurlar görevlerindeki başarılı hizmetleri nedeniyle toplam 13 rütbe, 10 nişan ve 7 madalya almışlardır. Ödül almış memurlar arasında en çok dikkat çekenler 4 nişan ve 3 rütbe ile Ömer Lütfü Bey ve 3 madalya ile Ahmed Ağa'dır.

Sicill kayıtlarında dikkat çeken diğer bir durum da memurların vefat tarihleridir. 73 Taşköprölü memurdan hiçbirinin vefat tarihine rastlanılmamıştır.

Sicill-i Ahvâl kayıtları sadece memurların biyografilerini içeren kayıtlar değildir. Bu kayıtlar vasıtasıyla birçok çok konu hakkında bilgi sahibi olmamız mümkündür. Birinci elden kaynak niteliğinde olan bu kayıtlar vasıtasıyla bir idari bölgenin yaşamış olduğu statü değişikliğini, o tarihlerde kaza, nahiye veya köy ise nereye bağlı olduğunu tespit etmemiz mümkündür. Bunun yanında memurların almış oldukları maaşlara bakarak bulunduğu bölgenin ya da Osmanlı Devleti'nin o dönemdeki genel ekonomik durumu hakkında da fikir sahibi olabiliriz.

KAYNAKÇA

ARŞİV KAYNAKLARI

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA).

Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahvâl İdaresi Defterleri (DH. SAİD. d.) : 136/301; 193/149; 179/93; 196/161; 36/111; 159/191; 109/429; 169/103; 72/71; 77/53; 1/90; 33/295; 64/329; 193/345; 200/17; 195/423; 111/247; 32/139; 15/283; 146/31; 23/329; 97/95; 176/281; 103/183; 149/5; 130/105; 102/277; 127/479; 137/211; 20/491; 39/23; 32/257; 108/399; 95/207; 154/475; 155/29; 194/299; 148/385; 135/25; 121/315; 106/119; 137/209; 145/139; 97/261; 146/47; 40/125; 3/696; 177/241; 153/139; 176/275; 89/29; 67/145; 118/389; 146/301; 19/283; 177/233; 177/207; 194/283; 174/465; 175/457; 98/57; 137/295; 19/223; 124/51; 122/313; 95/125; 196/159; 177/55; 195/425; 152/231; 196/463; 153/411; 163/215.

KİTAPLAR

Demir, Ö., Acar, M. (2002). *Sosyal Bilimler Sözlüğü*. Ankara: Adres Yayınları.

Devellioğlu, F. (1999). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.

Efe, A., Ürkmez, N. (2016). *Tarsuslu Osmanlılar*. Konya: Çizgi Kitabevi.

Sarıyıldız, G. (2004). *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*. İstanbul: Der Yayınları.

Ürkmez, N., Efe, A. (2015). *Hataylı Osmanlılar*. Konya: Çizgi Kitabevi.

ANSİKLOPEDİ MADDELERİ

Artuk, İ. (2003). “Madalya”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXVII: 301-302). Ankara: TDV Yayınları.

Artuk, İ. (2007). “Nişan”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXVII: 154-156). İstanbul: TDV Yayınları.

Halaçoğlu, Y., Aydın, M. A. (1993). “Cevdet Paşa”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (VII: 443-450). İstanbul: TDV Yayınları.

- İpşirli, M. (2001). “Kalemiye”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXIV: 248-249). İstanbul: TDV Yayınları.
- Özcan, A. (1999). “İstabl”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XIX: 203-206). İstanbul: TDV Yayınları.
- Sarıyıldız, G. (2009). “Sicill-i Ahvâl Defterleri”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (XXXVII: 134-136). İstanbul: TDV Yayınları.
- Eralp, T. N. (2002). “Osmanlılarda Nişan ve Madalya”. *Türkler* (XIII: 683-686). ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Heper, M. (1995). “Bürokrasi”. *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi* (II: 290-297). İstanbul: İletişim Yayınları.

MAKALELER

- Bilirli, T. (2019). Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gerede Doğumlu Devlet Memurları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8 (4), 2367-2393.
- Özger, Y. (2015). Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Kayıtlı Bayburtlu Osmanlı Devlet Memurları. *History Studies*, 7 (4), 69-85.

YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

- Çelem, R. (2014). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Malatyalı Memurlar (1879-1909)*. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Erkabalıcı, Eda C. (2019). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Gaziantep’li Memurlar*. Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Şimşek, İ. (2013). *Sicill-i Ahvâl Defterlerinde Diyarbakir’li Yöneticiler*. Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Tunca, H. (2016). *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre İstanbul Doğumlu Ermeni Devlet Adamları*. Yozgat: Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

Yılmazçelik, İ., Mutluay, E. (2018). “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Dönemi’nde Görev Yapan Palulu Memurlar”, *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Uluslararası Palu Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Elazığ.

EKLER

Ek 1: Hicaz – Demiryolu Madalyası Örneği

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Hicaz-demiryolu-maan-mevkii.gif>

(Erişim Tarihi: 23.09.2022)

Ek 2: Tahlisiye Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FTahlisiye_Madalyas%25C4%25B1&psig=AOvVaw0MRRrLj-m69mm5ip_d0IcP&ust=1673476352577000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJibuZuHvwwCFQAAAAAdAAAAABAE

(Erişim Tarihi: 11.01.2023)

Ek 3: Liyakat Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FLiyakat_Madalyas%25C4%25B1&psig=AOvVaw17Ht85UFIAU0obb7x62a-1&ust=1673476513856000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCKC Tne-HvwwCFQAAAAAdAAAAABAE

(Erişim Tarihi: 11.01.2023)

Ek 4: İftihar Madalyası Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.kitantik.com%2Fproduct%2FOSMANLI-SANAYI-IFTIHAR-MADALYASI-ALTIN-YALDIZ-A3875-COK-NADIR_0z8kgtjiyokhcq1fqd&psig=AOvVaw058VYnnyxrq-caBOZlhliq&ust=1673475710604000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJDXrvCEvvwCFQAAAAAdAAAAABAE

Erişim Tarihi: (11.01.2023)

Ek 5: Yunan Muharebe Madalyası Örneği

https://mcdn01.gittigidiyor.net/7617/tn70/76174532_tn70_0.jpg?_=1362612805

Erişim Tarihi: 23.09. 2022

Ek 6: Beşinci Dereceden Mecidi Nişanı Örneği

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.benimmuzayadem.com%2Furun%2F2770095%2F5-derece-mecidi-nisani-orjinal-kutusunda&psig=AOvVaw2RmRjlbHAjsbTFj9JW-S9Z&ust=1673476893691000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJj5z5-JvwwCFQAAAAAdAAAAABAE>

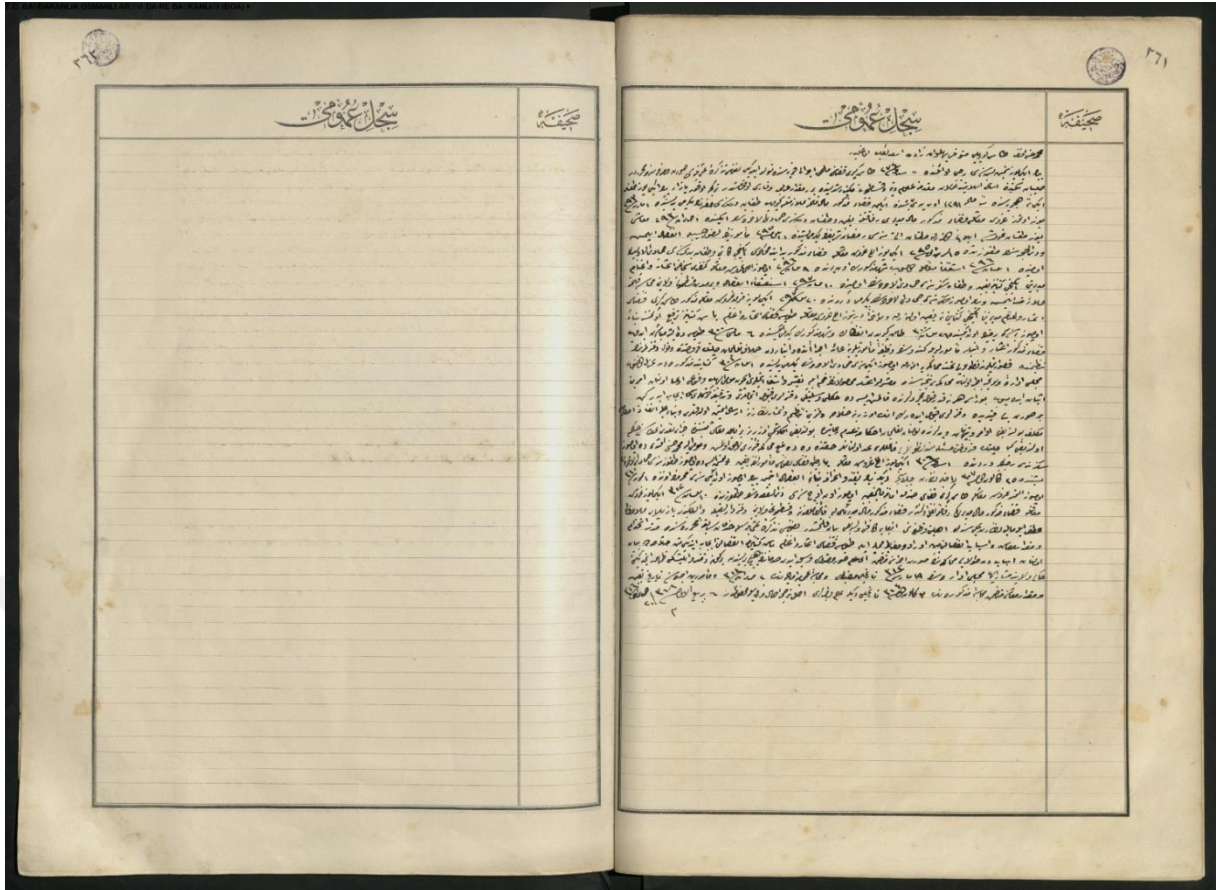
Erişim Tarihi: (11.01.2023)

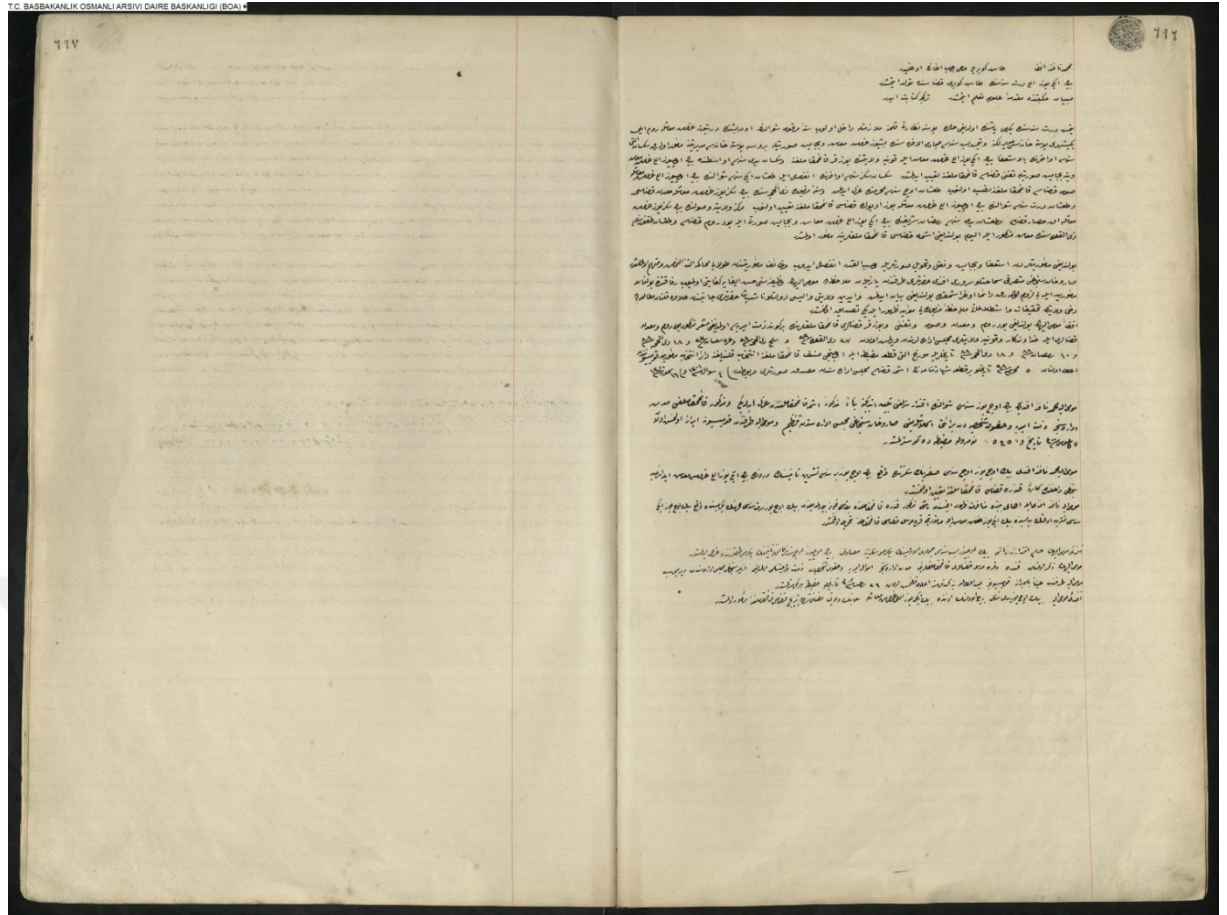
Ek 7: Dördüncü Dereceden Osmanlı Nişanı Örneği

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.kitantik.com%2Fproduct%2FOSMANLI-4-DERECE-MECIDI-NISANI-MADALYA-B1463-INDIRIMLI-FIYAT_0z8kgltk23q19vd12v2&psig=AOvVaw2o52kil2HtmqjZGAO72Eb-&ust=1673476963041000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCJjW0b6JvwwCFQAAAAAdAAAAABAE

Erişim Tarihi: (11.01.2023)

Ek 8: Mehmed Hüsni Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

Ek 9: Mehmed Nafiz Efendi'ye Ait Sicill Kaydı Örneği

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Vildan Şahin
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Amasya Üniversitesi
Fakülte	Fen Edebiyat Fakültesi
Bölüm	Tarih Bölümü

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi/ Pozisyonu	
Tecrübe Süresi	

KATILDIĞI

Projeler	Uluslar arası Amasya Sempozyumu
----------	---------------------------------

İLETİŞİM

Adres	
E-mail	